

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Inclusive Education
Development
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
International Cooperation
Ukraine
Development
2030
Infrastructure
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Balanced Production
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Equal Opportunities

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

С. В. Полтавець, т. в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук,
старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

О. О. Трохименко, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. іст. наук, Л. М. Степченко, молод. наук. співроб.
інформаційно-аналітичного відділу Фонду Президентів України

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. Б. Кушнарьова, В. М. Удовик, Л. Г. Дем'яненко, О. О. Трохименко, Є. В. Глушук

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Передрук за погодженням

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Випуск 2

(огляд матеріалів ЗМІ за 31 січня – 13 лютого 2020 р.)

Зміст

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ.....	8
Скорочення кількості народних депутатів. Кому треба і навіщо?.....	8
Огляд зарубіжних ЗМІ.....	9
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»	9
Офіційна інформація.....	9
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	9
Новини із соціальних мереж.....	9
Експертний погляд.....	9
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи.....	9
Офіційна інформація.....	9
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	9
Новини із соціальних мереж.....	9
Експертний погляд.....	9
Інфографіка	9

Головні новини

Протягом тижнів з 31 січня до 13 лютого 2020 р. сталися такі найголовніші події: відбулася презентація мобільного застосунку «Дія», Кабмін схвалив Річну національну програму Україна – НАТО, а також продовжилось обговорення впровадження земельної реформи в Україні.

[За чотири місяці 2019 року в Антикорупційний суд надійшло 205 кримінальних проваджень, винесено два вироки.](#)

За даними ВАКС ,з 5 вересня 2019 р. до 31 грудня 2019 р. надійшло 205 кримінальних проваджень. З них 50 кримінальних проваджень направлено за підсудністю та винесено два вироки. На розгляд слідчих суддів за вказаний період надійшло 3628 клопотань, скарг і заяв.

[Україна синхронізує енергетичну систему з ЄС до 2023 року.](#)

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук:

Україна пропонує Євросоюзу почати структурований діалог для вироблення порядку денного в рамках Європейської зеленої угоди. До 2023 р. ми плануємо повністю синхронізувати українську енергетичну систему з Європейською мережею системних операторів передачі електроенергії (ENTSO-E). Досягти цієї мети вдасться лише в тісній взаємодії з ЄС.

[Віце-прем'єр-міністр із європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба заявив, що уряди України та Угорщини відновлять економічну співпрацю після семирічної перерви.](#)

Спільна міжурядова українсько-угорська комісія з питань економічного співробітництва розгляне конкретні проекти співпраці вже у березні у Будапешті. Це буде перше засідання комісії після семирічної перерви.

[Уперше за 28 років незалежності України відбулася атестація прокурорів.](#)

Заступник Генерального прокурора, керівник Спеціалізованої прокуратури у військовій сфері та оборонно-промисловому комплексі Віктор Чумак:

Уявіть собі атестація! Ніхто ніколи в країні такого не робив. Ніхто ніколи за 28 років у країні такого не робив. При чому ніхто ж не каже, що ця атестація була необ'єктивною. Так, будуть позови до суду, будуть, напевне, різні судові рішення. Я не сперечаюся.

Із 1339 прокурорів, які почали атестацію, успішно завершили її тільки 629.

[Голова партії «Слуга народу» Олександр Корнієнко заявив, що новий текст законопроекту про децентралізацію Верховна Рада планує підготувати до кінця лютого.](#)

Два-три тижні будуть консультації та обговорення. Тобто орієнтовно ми плануємо на кінець лютого вийти з готовим текстом. Але оскільки в обговоренні візьме участь кілька тисяч осіб, то це треба обговорити. Звичайно, у них позиція схожа, тому що це мери, керівники місцевого самоврядування, у них не буде багато дискусій між собою.

[Офіс Генерального прокурора почав роботу над повним перезавантаженням системи захисту прав дитини.](#)

Заступник Генпрокурора Гюндуз Мемедов:

На сьогодні вже повністю реформовано відповідне управління ОГП, а також розширено його повноваження.

Нині Офіс працює над повним перезавантаженням системи захисту прав дитини: від розробки стратегії з використанням найкращих світових практик та ролі прокуратури в цих процесах до реалізації пілотних проектів із медіації і превенції.

[Кабмін схвалив Річну національну програму Україна – НАТО.](#)

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук:

Уперше розробка документа здійснювалася за міжнародною методикою Results-Based Management (RBM – «управління, орієнтоване на результат»). Саме така методика використовується при підготовці аналогічних стратегічних документів у державах-членах НАТО, Світовому банку та ООН.

[Рада скасувала закон про стройовий статут ЗСУ.](#)

Законопроект спрямований на впровадження стандартів НАТО в усіх сферах військової діяльності з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства в Організації Північноатлантичного договору.

[Міністр Кабміну Дмитро Дубілет заявив, що законопроект про перехід на електронні трудові книжки може бути ухвалено Радою в лютому.](#)

Усю технічну та організаційну роботу для переходу на електронні трудові книжки Кабмін уже провів. Зараз законопроект чекає голосування у Верховній Раді.

[Глава представництва ЄС в Україні Матті Маасікас заявив, що Європейський Союз підтримує цілі земельної реформи в Україні, проте вона має насамперед принести переваги малим фермерам.](#)

Що стосується земельної реформи, то, відповідно до розрахунків Світового банку, впровадження цієї реформи може додати від 1 до 1,5 % до

ВВП України. ЄС підтримує ці цілі відкриття ринків. Але є десятки деталей, десятки речей, які необхідно правильно впровадити.

[Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що Укрзалізниця та німецька залізниця Deutsche Bahn підписали Меморандум про співробітництво.](#)

АТ «Укрзалізниця» підписало з компаніями Deutsche Bahn AG та DB Engineering & Consulting GmbH Меморандум про взаєморозуміння щодо стратегічного співробітництва.

Партнерство з Deutsche Bahn є позитивним знаком для міжнародних інвесторів та істотно покращує інвестиційну привабливість Української залізниці для міжнародного капіталу та залучення коштів на оновлення інфраструктури та рухомого складу компанії.

[Заступник міністра юстиції України Валерія Коломієць заявила, що у шести областях запустили державний аграрний реєстр у пілотному режимі.](#)

5 лютого розпочалися виїзди мобільних груп операторів в ОТГ Київської, Черкаської, Одеської, Львівської, Волинської та Миколаївської областей для допомоги у внесенні відомостей про агровиробників у Державний аграрний реєстр.

[Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що уряд схвалив Річну національну програму Україна – НАТО нової якості.](#)

Уряд схвалив Річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 р., яка розроблена за методологією вимірюваних результатів, ставить у центр уваги безпеку людини, містить механізм моніторингу виконання і побудована за принципами, структурою та змістом планів дій щодо членства в НАТО країн, які вступали в Альянс.

[Прем'єр-міністр Олексій Гончарук під час презентації мобільного додатка «Дія»: Ліквідували корупційну складову в реєстрації земельних ділянок.](#)

Працювала безкоштовна функція перевірки обмінних файлів, необхідних для реєстрації земельних ділянок. Рівень відмов у реєстрації скоротиться до 4 %.

Обмінні файли, необхідні для реєстрації земельних ділянок – XML-файли – перед подачею можна буде безкоштовно перевірити. Відповідну функцію перевірки сьогодні запустив Держгеокадастр.

[Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба запустив роботу міжвідомчої ради, яка захищатиме фінансову допомогу ЄС.](#)

Системна координація міністерств і відомств дозволить гарантувати захист фінансової допомоги ЄС, що у перспективі веде не лише до її

ефективного і прозорого використання, але і до збільшення довіри та розширення обсягу допомоги.

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

Марія Кушнарьова
наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ
канд. філос. наук

Скорочення кількості народних депутатів. Кому треба і навіщо?

Україна впродовж багатьох років усе ніяк не могла наважитися на проведення перепису населення. Державі стабільно бракувало грошей, стабільно були нагальніші завдання, широкому загалу стабільно було все одно, політикам, за великим рахунком, теж, тим, хто знає, як справи робляться, вигідно, адже, маючи «мертві душі», багато чого можна цікавого і вигідного зробити, та й узагалі, без цього можна обійтися. І обходилися. І тут, маючи перед собою найнагальніші з усіх завдання бодай якось підтримати українську економіку, яка не виказує помітних ознак життя, та бодай якось контролювати ситуацію на Сході України, державне керівництво раптом захотіло провести перепис. Не зважаючи на однозначний, публічний і чітко артикульований спротив майже класиків вітчизняної демографії на кшталт Е. М. Лібанової та вітчизняної соціології на кшталт Є. І. Головахи, найкреативніший та найінноваційніший перепис світу був проведений. І ті, хто його вигадав та ніби провів, абсолютно не переймаються, що його новомодна методика не пройшла апробацію, що будь-кому, хто бодай колись брав участь у проведенні перепису, зрозуміло, що переписом це назвати не можна. Головне – вони виконали завдання.

Проблема у тому, що далеко не всі громадяни України зрозуміли, що це справді завдання (а навіть якби й зрозуміли, що б це змінило?) Така вражаюча спритність у нібито другорядній справі перепису, зрозуміло, дещо здивувала, але виявилось, що це було справжнісіньке рекогносцирування місцевості.

Четвертого лютого поточного року Верховна Рада України попередньо схвалила законопроект № 1017 «Про внесення змін до статей 76 та 77 Конституції України (щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи)». Законопроект був внесений Президентом Володимиром Зеленським у парламент 29 серпня минулого року. 3 вересня Верховна рада направила цей документ до Конституційного Суду. 16 грудня своїм висновком Конституційний Суд України визнав законопроект таким, що відповідає вимогам статей 157 і

158 Конституції України. 13 січня Комітет Верховної Ради з питань правової політики рекомендував парламенту попередньо схвалити цей проект закону. Усі належні організаційно-бюрократичні стадії проект успішно подолав, тепер справа за народними обранцями.

Законопроект передбачає внесення таких змін: у ст.76 кількісний склад Верховної Ради визначено у 300 депутатів, прибрано норму про те, що депутати Верховної Ради обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування, до наявних зараз вимог, яким має відповідати особа, що прагне стати народним депутатом (громадянство України, віковий ценз 21 рік, проживання в Україні впродовж не менше останніх п'яти років) додається вимога володіння державною мовою, до ст. 77 вноситься норма про те, що Верховна Рада України обирається за пропорційною виборчою системою.

З усіх цих перелічених новацій найбільший резонанс цілком очікувано викликало зменшення кількості народних депутатів у складі Верховної Ради. Класикам соцмереж, гігантам блогосфери та ЗМІ дуже сподобалася цифра 300, через що майбутніх депутатів передбачувано охрестили «300 спартанців», нахабно скориставшись з того, що воїни царя Леоніда не можуть позиватися до суду через образу гідності. Депутат від «Євросолідарності» О. Гончаренко запропонував скоротити кількість депутатів до 95 ([Економічні новини](#)), але це вже суто партійне.

Представники монобільшості, як тепер прийнято казати, у парламенті та в уряді аргументують нововведення кількома способами. Зокрема, голова депутатської фракції партії «Слуга народу» Д. Арахамія заявив, що «Сама логіка розрахунку полягає в тому, що 450 депутатів, вони були розраховані, коли населення України було 52 млн» ([НАШ](#)). Те саме заявив представник Президента України в Конституційному Суді Ф. Веніславський: «Коли була закріплена в 1996 році норма Конституції про кількість народних депутатів, то населення України становило 52 мільйони, а на сьогодні, за найоптимістичнішими даними, кількість населення “суттєво скоротилася”» ([Радіо Свобода](#)). І тут нарешті всі зрозуміли, для чого був потрібен цей нібито перепис. Хоча легко припустити, що можна було б обійтися і без нього. Ми всі повірили б на слово.

Другий аргумент – задоволення виборців. Згаданий Д. Арахамія вважає, що через зменшення кількості парламентарів на третину зменшиться навантаження на бюджет і, в апогеї замилювання, зізнається: «Коли ми спілкуємось із нашими виборцями, то вони всі радіють і кажуть, що чим менше депутатів – тим краще живеться». Чому? Тому що, за його припущенням, «можна очікувати, що на третину зменшиться навантаження на бюджет через зменшення кількості парламентарів». Отже, якщо кількість депутатів зменшиться на третину, бюджет зітхне з полегшенням, виборці, відповідно, теж, адже в державі після того гроші з'являться на все. Напрочуд дбайливий Арахамія не забув навіть про сесійну залу –

виявляється, їй теж погано, адже вона «розрахована на меншу кількість депутатів» ([НАШ](#)). Сесійна зала могла б образитися, адже зрозуміло, що насправді він дбав не про неї, а про депутатів, яким тісно.

Д. Арахамії треба було ще взяти на озброєння аргументацію голови Фонду муніципальних реформ «Магдебурзьке право» М. Поживанова, який колись безжально заявив: «Більше простору – більші відстані від крісла до крісла, тяжче буде “кнопкодавяти”, грати в “танчики”, писати дамам серця фривольні смс, які фіксує преса зі своєї ложі, чи просто занурюватися в Інтернет, коли на кону – питання державної ваги. Всі будуть як на долоні. Ну і плюс зекономимо на видатках, це вже – поза сумнівами» ([Новое время](#)). Найцікавішим і водночас найсумнішим є те, що Поживанов сказав це у 2014 р. Не можна не зауважити, що знаменита латинська мудрість, як кажуть, «стратила»: часи, може, й змінюються, а от «нравы» – не дуже...

Зі «Слугами народу» зі своєю фірмовою щирістю солідаризувався співголова політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» В. Рабінович: «І трьохсот депутатів, гадаю, багато! “Дивлюсь я на залу, і думку гадаю: “Чим їх там менше, тим краще” У сесійній залі цілком можуть працювати і 100 осіб, але поки скоротили до 300 – на 150 дурнів вже менше... Потім скоротимо і до 100! І буде правильно!» ([Перший](#)). Аргументація вкрай оригінальна, особливо зважаючи на те, що Рабінович сам є депутатом, отже, належить до тих самих «дурнів». Утім, усім ясно, «як божий день», що це він не про себе...

Ще один аргумент у вкрай оригінальний спосіб навела депутатка від «Слуги народу» О. Совгіря: «Можливо, мало хто присутніх у залі про це чув, але є науково доведена формула, вона називається формула Таагепера і Шугарта, або “кубічного кореня”, згідно з якою при чисельності населення в державі, що на сьогодні приблизно дорівнює 37 млн, кількість парламентаріїв має становити 300, максимум 320 народних депутатів. Це теорія конституційного права. Це базові речі» ([Економічні новини](#)). Крім того, що монобільшості вчергове прислужився перепис, слід звернути увагу на таке. По-перше, закон кубічного кореня розмірів політичних асамблей, який, імовірно, має на увазі Совгіря, на думку самого Таагепери, показує «найефективніший розмір законодавчих зборів»¹. На відміну від військового наказу, згаданий закон, як будь-який елемент наукового знання у суспільних науках, не є обов'язковим до негайного виконання. По-друге, кубічний корінь з 37 мільйонів – 333, відповідно, якщо рухатися у напрямі, вказаному депутаткою, кількість депутатів має становити 333, і тоді зовсім незрозуміло, чому пані Постійний представник (чи то Постійна представниця) Верховної Ради у Конституційному Суді вважає, що ця кількість «має становити 300, максимум 320». По-третє, згаданий закон – це не теорія конституційного права. Сам Р. Таагепера вважає себе політологом, і всі його пропозиції

¹ Таагепера Р. Две мечты. Политическая наука, 2018, №1. – С.12-38.– С.18.

стосуються збільшення ступеня оптимальності народного представництва та поліпшення роботи органів влади. І по-четверте, пані Совгіря в цьому самому виступі наводить приклад Італії, яка «при зростанні чисельності населення за останні 10 років на 8 млн зменшила кількість своїх парламентаріїв з 945 до 600». І як це узгоджується з науковими висновками Таагепери?

Власне, з огляду на викладене, у прибічників зменшення кількості народних депутатів аргументів аж два: перший – те, що зменшаться видатки на утримання депутатського корпусу, з чого зобов'язаний дуже зрадіти «народ», другий – приведення кількості депутатів у відповідність до кількості населення. На цьому аргументи на користь, як висловився Поживанов, зменшення «поголів'я нардепів» ([Нове время](#)) можна вважати вичерпаними.

Утім, апеляція до «народу», принаймні формально, має підґрунтя. Доказом на користь цього є дві петиції, які були свого часу зареєстровані на сайті Президента України, автори яких робили пропозиції зменшити кількість народних обранців ще радикальніше – до 100. Перша така петиція була зареєстрована у 2015 р., друга – у травні 2019. Обидва автори дбали про економію державних коштів та «зменшенні тягаря для українців». Першу петицію підтримав тодішній спікер Верховної Ради В. Гройсман, на другу відповів уже чинний Президент України В. Зеленський, який дуже коректно і виважено пояснив автору, що «встановлений Конституцією України склад Верховної Ради України обумовлений не тільки навантаженням на Державний бюджет України, а й низкою інших критеріїв, зокрема, чисельністю населення, кількістю виборців, виборчою системою, структурою парламенту тощо. З огляду на зазначене та враховуючи те, що скорочення кількості народних депутатів України має як позитивні, так і негативні наслідки, вирішення питання щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України потребує виваженого, ґрунтовного аналізу та наукового підходу» ([Президент України Володимир Зеленський](#)). Вочевидь, за вісім місяців було здійснено «виважений, ґрунтовний аналіз» та розроблено «науковий підхід», унаслідок чого кількість «негативних наслідків» суттєво скоротилася, що, вочевидь, і дало можливість розпочати цю реформу.

Як і будь-яке нововведення, це також має своїх опонентів. Зокрема, ще у 2015 р., висловлюючись з приводу згаданої петиції, член Конституційної комісії, голова Лабораторії законодавчих ініціатив І. Когут зазначав: «Політики підіграють очікуванням суспільства. А суспільство не розуміє, що чим менше депутатів, тим менше демократії буде, оскільки зменшиться кількість представництва у парламенті», зокрема, за його інформацією, на той час у виборчий округ, який представляє один депутат Верховної Ради, входять 180 тис. виборців, однак якщо кількість депутатів буде скорочено до

100 осіб, кожен із них представлятиме в парламенті інтереси вже понад 360 тисяч осіб» ([Deutsche Welle](#)).

За майже п'ять років ту саму думку озвучив політолог, голова громадської ради Національного агентства з питань запобігання корупції В. Таран, додавши до неї ще кілька аргументів: «По-перше, зменшення кількості депутатів означає збільшення кількості громадян, яких він представляє. (...) По-друге, зменшення чисельності депутатського корпусу призведе до падіння ефективності парламенту. Адже робота парламенту – це не тільки участь у засіданнях і натискання кнопок, а ще й розробка законопроектів, робота в комітетах, представництво в різноманітних вітчизняних та міжнародних організаціях. По-третє, безпосереднім наслідком зменшення кількості депутатів стане збільшення «вартості» вхідного квитка в політику. (...) По-четверте, меншу кількість депутатів легше контролювати (утримувати) лідерам партій/фракцій. Ну і, звісно, з меншою кількістю депутатів легше домовитися» ([Дивись.info](#)). На думку депутата від групи «Довіра» Павла Бакунця, «скорочення кількості депутатів означатиме, що пересічному громадянину буде важче достукатися до свого обранця в парламенті» ([Економічні новини](#)). З іншого боку, як вважає експерт О. Хмелевський, «скорочення кількості депутатів означає збільшення розмірів виборчих округів та зростання кількості виборців у кожному окрузі. Голос окремого виборця стане менш цінним для депутата. Депутати будуть частіше ігнорувати звернення та прохання виборців» ([Дивись.info](#)).

Сумнівно виглядає перспектива заощадження «народних коштів». Зокрема, виконавча директорка аналітичної платформи «21 листопада» Я. Журба акцентує увагу на тому, що основна стаття витрат парламенту припадає не на виплату зарплатні депутатів, а на обслуговування апарату та майна парламенту: «Верховній Раді належать 15 будівель, які потребують обслуговування, також купа власних санаторіїв. Це такі безглузді витрати. Саме з цього треба починати економити» ([Deutsche Welle](#)).

Але найчастіше лунають попередження про збільшення ступеня керованості парламентом. Зокрема, політолог О. Якубін зазначає: «Ініціатива скорочення кількості нардепів може бути вигідна тільки таємним впливовим групам, які стоять за парламентом. Мотивація така: чим менше депутатів, тим простіше їх контролювати. Судячи з того, як працювали фінансово-промислові групи з минулими скликаннями, мотивація саме така. Кожен депутат – це певний ресурс, тіньові каси. Менше депутатів – менше проблем» ([Слово і Діло](#)).

Збільшення ступеня керованості парламенту разом зі скасуванням недоторканості, на думку колишнього заступника голови Центральної виборчої комісії А. Магери, є свідченням на користь наявності «намірів ліквідувати автономність парламенту і помножити його на нуль» ([Espresso.TV](#)). Представники експертного середовища не могли не провести паралель зі спробою зменшити кількість народних депутатів, яка була

зроблена за часів президентства Л. Кучми та безпосередньої політичної активності В. Медведчука у 2000 р. і, за поширеною думкою, мала на меті збільшення влади Президента.

Потужний критичний струмінь, тим не менше, залишає місце для пропозицій конструктивного характеру. Зокрема, політичний консультант Р. Бортник вважає, що «кількість депутатів, безумовно, необхідно скорочувати, але в Конституції України не можна закріплювати конкретну цифру кількості депутатів, оскільки вона завжди буде взята з “повітря”. Чому 300, а не 280, 315 або 999, ніхто не зможе обґрунтувати. Будь-яка з цих цифр в різний період часу може бути і великою, і малою». За його словами, в Конституції необхідно закріплювати норму представництва: наприклад, один депутат від 100 тис. виборців (приблизно такою вона і була в 1996 р., коли приймалася Конституція). Конкретна кількість депутатів може визначати ЦВК кожен раз напередодні виборів, виходячи з демографічних даних: буде кількість населення українців рости – буде рости і кількість депутатів, буде менше – зменшуватися (може трапитися, що скоро депутатів в Україні може залишитися і 220–250) ([Економічні новини](#)). До речі, оглядач Д. Буковський ще у 2015 р. зауважив, що в Україні через те, що 27 виборчих округів розташовані в Криму та тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, кількість депутатів Верховної Ради тепер становить не 450, а 423 депутати ([Деловая столица](#)).

Юрист-кримінолог, голова Центру правових і кримінологічних досліджень А. Маляр вважає, що загалом не так важливо, скільки буде депутатів: «Принциповим для демократичної країни є не кількість депутатів і не виборча система, а чесна робота виборчих комісій, правоохоронних органів та судів» ([UA.Info](#)). З нею солідаризується голова військово-цивільної адміністрації Золотого і Катеринівки К. Ільченко: «Корисність парламенту залежить геть від інших показників, а саме: високого рівня державницької позиції і культури парламентарів, їх фахової підготовки, готовності щиро і до останнього служити народу. І найголовніше, якість парламенту в першу чергу залежить від якості прийнятих законів» ([Трибун](#)). До цього можна зауважити, що насправді якість прийнятих законів є показником якості парламенту, але загалом з думкою Ільченка не погодитися не можна.

Чомусь усі наведені вище численні нарікання на прагнення зробити парламент кишеньковим не беруть до уваги одну просту річ: справді, керувати меншою кількістю легше, але за однієї умови – якщо ця менша кількість у принципі є керованою, тобто, іншими словами, продається. То, можливо, є дуже простий запобіжник цієї керованості – не продаватися?

За важливою, але досить поверхневою проблемою кількості депутатів громадськість не звернула увагу на інші новації, що були запропоновані «пакетно». І хоча на перспективу запровадження пропорційної системи відреагували принаймні деякі експерти, то на те, що зі ст. 76 Конституції

України запропоновано прибрати те, що депутати «обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування», увагу звернув хіба що депутат («Голос») О. Макаров, котрий зазначив, що «виключення з частини першої статті 76 Конституції України положення «на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування» що може надати можливість на законодавчому рівні закріпити будь-які основи виборів народних депутатів України, крім тих, що зараз вказані. У шести статтях Конституції щодо виборів, зазначено, що «вибори проводяться на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування». Це стосується і виборів Президента, це стосується виборів парламенту Криму, це стосується місцевих виборів. І саме зі статті про вибори у ВР це положення виключається. У ситуації, в якій перебуває зараз Україна, ми не можемо ризикувати таким становищем, ми не можемо допускати переривання влади, ми повинні виконувати статтю 90 Конституції» ([Економічні новини](#)). Решта експертів чомусь на це уваги не звернули, можливо, потрапивши на гачок «дубля», тобто погодившись, що, оскільки ця норма зафіксована у ст. 71, то це елементарне повторення, яке можна прибрати без ніяких збитків. Можливо. Але справді ця сама норма присутня також у ст. 103 і звідти її чомусь не прибрати. Ст. 103 стосується виборів Президента України. Ст. 76 – виборів до Верховної Ради. Дуже схоже на законодавчу «артпідготовку» до двопалатного парламенту.

Також дещо дивним є внесення вимоги володіння українською мовою до переліку вимог до особи, яка прагне стати народним депутатом, на що теж ніхто – і от тут уже справді ніхто! – не звернув уваги. Безперечно, таке дбайливе ставлення до української мови – нібито позитивна річ. Тільки слід звернути увагу на те, що в законопроекті йдеться про «державну мову». Саме зараз вона в нас одна-єдина.

Узагалі, як показує практика, «пакетне» голосування зазвичай влаштовують тоді, коли разом з якоюсь «поверхнево» резонансною новацією треба перевести в законодавчу площину щось непомітне на перший погляд, але дуже важливе для когось. Тому, здається, помиляється експерт В. Мельничук, який, вочевидь вболіваючи за коректність нормотворчої діяльності в Україні, з великим жалем зазначає: «У нас у країні при підготовці найважливіших рішень, до яких, безумовно, належать і зміни Конституції, порушуються найпростіші правила нормотворчої техніки. Зокрема, одне з них говорить: кожен законопроект повинен мати свій предмет. Іншими словами: не можна в один законопроект запхати і коней, і людей. Але багатьом недосвідченим (у тому числі і політикам) здається, що так буде легше: «А давай ми все позаписуємо в цей чудовий закон – і проголосуємо все відразу!» ([Дивись.info](#)). З огляду на феномен перепису населення України 2020 р. та його значення для подальших подій постає висновок про те, що ми маємо справу не з «недосвідченими політиками», а з

точністю до навпаки, принаймні стосовно просування їхніх інтересів. Як це корелюється з інтересами держави – то вже інше питання. Майбутнє покаже.

Огляд зарубіжних ЗМІ

Комісар ЄС із політики сусідства та переговорів щодо розширення Олівер Варгеї відвідає Україну 11–12 лютого. Основна увага візиту буде наголошуватися на постійній активній підтримці ЄС амбітного порядку реформування України, обговоренні стану реформ та імплементації Угоди про асоціацію ([EU Reporter](#), Бельгія).

Комісар ЄС із політики сусідства та переговорів щодо розширення Олівер Варгеї:

Україна продовжує прогресувати у багатьох реформах. Але роботу потрібно продовжувати, особливо у сфері верховенства права та боротьби з корупцією – ключових напрямів економічного розвитку. Ужиті Україною кроки проклали шлях до саміту в грудні 2019 р. в рамках нормандського формату, що є важливим елементом, який ЄС підтримує, щоб сприяти досягненню стійкого і мирного вирішення конфлікту на Сході України. Під час свого візиту я обговорю всебічну підтримку ЄС, яка виходить далеко за рамки лише фінансової підтримки та технічної допомоги. Мій візит до України також буде підґрунтям наших дискусій на майбутній Раді закордонних справ ЄС у березні.

Голова МЗС Естонії Урмас Рейнсалу під час виступу в парламенті про зовнішньополітичні пріоритети країни заявив, що Україна – пріоритетний партнер у «Східному партнерстві» ([ERR](#), Естонія).

Естонія продовжуватиме активно робити внесок у співпрацю з розвитку та гуманітарну допомогу, щоб полегшити людські страждання, допомогти тим, хто перебуває в конфлікті та сприяти продовженню реформ у країнах Східного партнерства.

Україна є пріоритетною країною-партнером, і в цих рамках здійснюється підтримка малого бізнесу в Україні.

Міністр закордонних справ Данії Дженпе Кофод заявив, що його країна повністю підтримує суверенітет та територіальну цілісність України та вітає українську владу з прогресом, досягнутим у боротьбі з корупцією ([MENAFN.COM](#), Йорданія).

Ми ще раз підтвердили на наших переговорах абсолютну підтримку з боку Данії у питаннях незалежності, суверенності і територіальної цілісності України.

Дякуємо українському уряду за продовження важливих реформ та вітаємо із досягненнями у сфері боротьби з корупцією.

Це, звичайно, дуже важливо для України, щоб вона стала безпечною і стабільною країною, це також важливо і для безпеки та стабільності у Європі.

Президент Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи Андерс Кнапе висловив підтримку територіальних і децентралізаційних реформ, що проводяться в Україні ([Council of Europe](#), Франція).

В Україні необхідні істотні законодавчі та конституційні зміни, щоб завершити поточну децентралізацію і реформу місцевого самоврядування.

Конгрес готовий разом з іншими партнерами Ради Європи – Венеціанською комісією та міжурядовим сектором – посприяти українській владі у здійсненні реформ.

Для забезпечення ефективності і стійкості всі елементи реформи повинні бути підготовлені і здійснені в консультації з усіма зацікавленими сторонами. Цей процес і результати, які повинні бути досягнуті, мають ґрунтуватися на принципах Європейської хартії місцевого самоврядування та Додаткового протоколу до неї про право на участь у справах місцевого органу влади, а також інших документів Ради Європи.

Більшість американських експертів позитивно оцінюють земельну реформу в Україні. Мовляв, сам факт, що ринок землі запрацював після 30-ти років стагнації, уже є позитивним сигналом як для української економіки, так і потенційних інвесторів ([Голос Америки](#), США).

Утім, хоча ця реформа дуже необхідна, експерти не радять продавати землю вже сьогодні, бо законопроект містить деякі небезпечні для земельного ринку моменти.

Експерт «Центру міжнародного приватного підприємництва» Ерік Гонц:

В Україні немає реального ринку землі. Існує тіньовий земельний ринок. Земля передається, але незаконно. Ця реформа зменшить той тіньовий ринок, зменшить корупційні ризики, і направить речі у прозоре русло. Вона не зробить ринок повністю прозорим, але ліквідує багато тіньових схем.

Експерт аналітичного центру «Атлантична рада» Андерс Аслунд:

Земельна реформа дуже необхідна, вона нарешті відбувається. Вона дасть агропромисловості значно кращі умови для розвитку. Це не радикальні, а поступові зміни. Також дуже добре, що цей закон надає сильну перевагу громадянам України.

Між тим, експерти вказують на значні недоліки у законодавстві. В першу чергу, кажуть, якщо нинішній закон запрацює в тому вигляді, як його сьогодні ухвалили, він може призвести до створення в Україні касти земельних олігархів у регіонах.

Загалом, кажуть оглядачі, земельна реформа – це закон, для ухвалення якого треба було досягати компромісів. Вони переконані: це лише початок реформи, закони в майбутньому змінюватимуть. Головне, кажуть, ринок запрацював.

У Брюсселі в штаб-квартирі НАТО відбулася зустріч Північноатлантичної ради з членами Консультативно-експертної групи Комітету реформ Міноборони та ЗС України, під час якої обговорили пріоритети ключових реформ в українському секторі безпеки й оборони ([NATO HQ](#), Бельгія).

Союзники з НАТО привітали зусилля експертної Групи у підтримці України в імплементації ключових реформ відповідно до євроатлантичних принципів та у забезпеченні їхньої змістовності. Зокрема союзники вітали зусилля з розвитку системи цивільного контролю та демократичного нагляду у секторі безпеки й оборони, у вдосконаленні системи управління Збройними силами, а також у боротьбі з корупцією.

Державний секретар США Майк Помпео в Києві на прес-конференції з Президентом України Володимиром Зеленським заявив, що США підтримують шлях України в НАТО ([Грузія online](#), Грузія).

США і надалі підтримуватимуть прагнення України в приєднанні до НАТО і в наближенні до Євросоюзу.

Україна – це фактично оплот між Східною Європою і авторитаризмом (...) США бачать в Україні країну, яка бореться за свободу, демократію і добробут. Ми продовжуємо підтримувати Україну, у тому числі антикорупційні зусилля. США працюють над тим, щоб Україна розвивала верховенство права, інвестиційний клімат, реформувала оборонний сектор і енергонезалежність.

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»

Офіційна інформація

3,5 млн грн на розвиток ІТ-проектів на основі відкритих даних, – Мінцифри (Міністерство цифрової трансформації України).

За підтримки Міністерства цифрової трансформації стартував четвертий набір Open Data Challenge, найбільшого конкурсу у сфері відкритих даних.

Розпочалося приймання заявок на участь в Open Data Challenge – найбільшому національному конкурсі у сфері відкритих даних, що покликаний популяризувати розроблення сервісів і продуктів, які сприятимуть боротьбі з корупцією та мають значне суспільне значення і бізнес-потенціал. До участі запрошуються розробники, підприємці, громадські активісти та інші прихильники відкритих даних, що мають ідею, прототип чи готове рішення для вирішення проблем у будь-якій сфері: будівництва, агросектору, інфраструктури, юриспруденції, захисту довкілля, бізнесу тощо. Конкурс триває в межах проекту міжнародної технічної допомоги USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» за підтримки Міністерства цифрової трансформації України.

Віце-прем'єр-міністр, міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров:

Мета українського уряду – зробити так, щоб Україна увійшла в ТОП-3 країн у сфері відкритих даних у світі. У боротьбі з корупцією та прийнятті обґрунтованих рішень, у вирішенні нагальних суспільних питань – відкриття даних надзвичайно цінні. За кілька днів ми розпочинаємо роботу над четвертою редакцією Постанови 835 з метою розширення переліку обов'язкових до публікації наборів даних та визначення списку найбільш пріоритетних для суспільства сфер, де мають відкривати дані. Крім того, ми розуміємо необхідність використання цих даних суспільством, саме тому підтримка конкурсу Open Data Challenge для нас є вкрай важливою.

Open Data Challenge в Україні відбувається вчетверте, традиційно – у кілька етапів, включаючи приймання заявок, інтерв'ю з кандидатами, чотиримісячну інкубаційну програму та визначення переможців, які розділять між собою 3,5 млн грн на розвиток своїх проектів. Водночас конкурс – це не лише шанс виграти призовий фонд, а й можливість розвинути свою ідею, здобути нові знання, налагодити контакти з однодумцями під час інкубаційної програми.

Керівник проекту USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» Петро Матіяшек:

Дані не працюють самі собою. Щоб мати ефект, з одного боку, держава має забезпечити доступ до актуальних, якісних даних; але не менш важливо, щоб громадянське суспільство вміло і використовувало ці дані з метою створення рішень для громадян і бізнесу, для моніторингу роботи державних органів. Тому в межах проекту TAPAS ми четвертий рік поспіль проводимо конкурс стартапів на основі відкритих даних Open Data Challenge. Для нас це – можливість не лише популяризувати роль відкритих даних у боротьбі з корупцією та за підвищення довіри між громадянами та владою, а й допомогти у створенні корисних для суспільства сервісів. Ми тішимся, що всі 14 переможців конкурсу попередніх років продовжують активно розвиватися й сьогодні.

Четвертий набір хоча і стане останнім у циклі Open Data Challenge, але буде наймасштабнішим за всю історію існування, починаючи від 2017р.

Загальний призовий фонд у 3,5 млн грн – найбільший за чотири роки існування проекту. Позмагатися за грошовий приз зможуть команди, що відповідатимуть головним критеріям відбору: антикорупційний вплив проекту, інноваційна ідея та її бізнес-потенціал.

Data Angels. Уперше підтримку проектам надаватимуть Chief Digital Transformation Officers (CDTO) із міст і профільних міністерств. Вони стануть дата-ангелами проектів-фіналістів – допомагатимуть відкривати необхідні для проектів набори даних, перелічені у Постанові 835, що досі не відкриті, а також будуть менторами з питань використання даних стартапами.

Спеціальна номінація «Антикорупційний проект». Окремим призом на Open Data Challenge буде відзначено проект із найбільшим антикорупційним впливом. Для того, щоб потрапити в цю номінацію, проект має використовувати один або кілька наборів даних, серед яких: дані про державні закупівлі; про державні видатки та бюджетні програми; про кінцевих бенефіціарних власників компаній; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення; Єдиний реєстр документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт (ДАБІ).

Суперприз для фіналістів минулих років конкурсу розміром у 1,5 млн грн. Уперше на Open Data Challenge передбачено суперприз за розроблення нового функціоналу продукту з найбільшим антикорупційним впливом для фіналістів Open Data Challenge 2017–2019, які продовжують розвивати свої проекти.

Дізнатися більше про умови участі та особливості четвертого циклу конкурсу можна на сайті www.odc.in.ua. Приймання заявок на конкурс – від 12 лютого до 25 березня 2020 р.

У 2019 р. на конкурс було подано 150 заявок із 30 міст України. Більшість проектів – із муніципальної, антикорупційної, legaltech, освітньої та транспортної сфер. 54 % учасників конкурсу представили ідеї, 19 % були в

процесі розроблення прототипу, 24 % мали робочий продукт. З усіх поданих заявок більша частина являє собою веб-сервіси та мобільні додатки, 10 % – становлять чат-боти. До півфіналу потрапили 23 проекти, а до інкубаційної програми, що тривала протягом чотирьох місяців, пройшли 11 команд. П'ять команд стали переможцями Open Data Challenge у 2019 р., розділивши призовий фонд розміром 2,5 млн грн.

Зокрема, «Знай свого чиновника» (Zaparkanom) – веб-сервіс, який надає аналітичну інформацію для оцінювання чиновника на основі задекларованих статків, зв'язків із компаніями; Future Renovation Map – інтерактивна мапа, що надає інформацію про стан закинутих будівель і просторів міста; Inspect.in.ua – веб-сервіс, який за результатами вже проведених перевірок компаній формує персоналізовані рекомендації щодо усунення недоліків та виконує підбір зовнішніх спеціалістів; Сіті-бот Назар – муніципальний чат-бот, який інформує про роботу комунальних служб міста, попереджає про аварії та відключення тощо; «Відкрита влада» – аналітичний веб-сервіс для моніторингу роботи та виявлення корупційних зв'язків серед політиків, чиновників, державних, комунальних підприємств та організацій.

Загальна концепція реформування та її реалізація

Глава Офісу Президента України Андрій Єрмак заявив, що результати реформ та ініціатив В. Зеленського має відчувати кожен українець ([Цензор.НЕТ](#)).

Одним із дуже важливих напрямів, безумовно, буде регіональна політика. Ми будемо ще більш ефективно працювати на місцях із губернаторами, команда губернаторів сьогодні в нас практично вже сформована. Це теж дуже молоді, амбітні, професійні люди, і в них є конкретні завдання.

Сьогодні наше завдання, як Офісу Президента, зробити так, щоб результати реформ, результати нашої роботи, результати виконання ініціатив Президента відчув кожен громадянин України.

Ще один важливий напрям – це наше бажання, наша мета зробити так, щоб Україна стала сьогодні інвестиційною Меккою. Ми маємо конкретні програми, конкретні кроки, як це зробити. Сьогодні ці завдання отримали наші губернатори.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук: Вісім українських стартапів вже за тиждень отримують 9 млн грн від держави ([Урядовий портал](#)).

Український Фонд стартапів обрав перших вісім переможців пітчінг-сесій. Засідання наглядової ради Фонду тривало 24 години.

Розвиток креативних індустрій є важливим для нашої країни. Уряд підтримуватиме цей напрям. Фонд не припиняє прийом заявок, і вже є нові стартапи, які потраплять на наступний пітчінг ідей. Очікуємо, що він відбудеться вже на початку березня.

Переможці діляться на дві категорії. Seed-гранти надаються розробникам вже створених продуктів, які потребують розширення та підтримки, та становлять 1 млн 250 тис. грн (50.000 дол.). Інша категорія – pre-seed-гранти, які надаються розробникам ідей, які ще на стадії створення власного продукту. Вони отримують по 625 тис. грн (25.000 дол.).

Seed-гранти отримують:

AeroDrone – комплексні рішення на базі безпілотних літаків;
GeoDesign info – аналітичний онлайн-центр;
BIOC – технологія нанополімеризації для отримання біопластику;
FieldBI – аналітично-експертна система для стейкхолдерів ринку;
Правомен – автоматизований помічник із побутових юридичних питань для допомоги населенню;

Framiore – сталий бренд одягу із власним R&D-центром з розробки інноваційних виробів і технологій.

Pre-seed-гранти отримують:

Rytag – торгово-аналітична платформа для торгівлі зерном;
BioBin – мобільний додаток для кращого впливу на довкілля.

Президент Володимир Зеленський заявив, що Україна зараз робить «домашню роботу», виконання якої громадяни та інвестори чекали майже 20 років ([Цензор.НЕТ](#)).

Сьогодні ми втілюємо безпрецедентні реформи настільки швидко, наскільки це можливо. Ми працюємо 25 годин на добу і вісім днів на тиждень.

Ліквідація адміністративних бар'єрів, розширення прав суб'єктів господарювання, діджиталізація державних процесів, впровадження прозорого ринку землі, масштабна приватизація та багато інших дуже важливих реформ втілюються нами з єдиною метою: Україну повинна «накрити» лавина інвестицій – як зовнішніх, так і внутрішніх.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба запусив роботу міжвідомчої ради, яка захищатиме фінансову допомогу ЄС ([Урядовий портал](#)).

Системна координація міністерств і відомств дозволить гарантувати захист фінансової допомоги ЄС, що у перспективі веде не лише до її ефективного і прозорого використання, але і до збільшення довіри та розширення обсягу допомоги.

Рада була створена постановою Кабінету Міністрів України 25 жовтня 2017 р., але з того часу так і не почала працювати.

Ми наводимо лад і запускаємо створення системи надійного захисту фінансової допомоги ЄС від будь-яких порушень. Системна координація дозволить Україні ефективно залучати ресурси Євросоюзу.

Збільшення довіри Європейського Союзу до української системи захисту фінансових інтересів України та ЄС у перспективі веде до збільшення фінансової допомоги, створює умови для надання Україні у майбутньому права менеджменту фінансів, які виділяються нашій державі.

До складу Міжвідомчої координаційної ради входять представники Міністерства фінансів, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства юстиції, Міністерства закордонних справ, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Національного антикорупційного бюро України, Державної фіскальної служби, Національного агентства України з питань державної служби, Державної аудиторської служби, Держфінмоніторингу, Служби зовнішньої розвідки, Офісу Генерального прокурора України, Служби безпеки України, Національної поліції України.

На раду, зокрема, покладені завдання з координації дій органів виконавчої влади з виявлення та протидії фактам шахрайства з фінансовими ресурсами та послугами ЄС, які надаються для проведення комплексних євроінтеграційних реформ. Такий контроль передбачений у шостому розділі Угоди про асоціацію України та ЄС «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством».

Віце-прем'єр-міністр закликав членів ради активізувати роботу та міжвідомчу координацію.

Дієвий контроль і координація не лише підвищать обсяги вибірки наявних коштів, але і створюють можливості для розширення фінансування. Кожен євроцент має бути використаний за призначенням, прозоро та ефективно.

Заступник міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук поінформувала присутніх щодо заходів МВС України з контролю залучення фінансової допомоги ЄС, протидії порушенням, узаємодії з Європейським бюро з боротьби з шахрайством (OLAF).

Підсумовуючи, віце-прем'єр-міністр поінформував учасників ради, що наступне засідання відбудеться за два місяці, у квітні 2020 р.

Міністр соціальної політики України Юлія Соколовська заявила, що **Мінсоцполітики** вдвічі швидше розглядатиме документи на оформлення виплат ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Міністерство соціальної політики поширює пілотний проект «Соціальна громада» на всю Україну. Цей програмний комплекс дозволить опрацьовувати документи в електронному вигляді, що дасть можливість скоротити час прийняття рішення вдвічі швидше – майже на тиждень.

Протягом 2019 р. програму «Соціальна громада» тестували у 40 пілотних ОТГ у 19 областях України і тепер масштабують на всю країну. Електронні копії документів, прийняті через «Соціальну громаду»,

потрапляють в УСЗН того самого дня, що скорочує час прийняття рішення майже вдвічі – на тиждень раніше. Спершу мешканці через програмний комплекс зможуть оформити 67 послуг: житлові субсидії, допомоги та виплати, які є найпопулярнішими серед населення.

На початок лютого 2020 р. вже 71 ОТГ приєдналися до програмного комплексу «Соціальна громада» та є рішення про поширення програми ще у 60 громадах.

Радник міністра соціальної політики з питань діджиталізації Денис Мацуй:

Соціальна громада – це сучасне IT-рішення, яке дозволяє приймати документи на оформлення виплат максимально наближено до людей. Усе, що для цього потрібно – працівник на робочому місці, комп'ютер та інтернет. Прийом документів від громадян можуть здійснювати навіть старости, тобто ми можемо наблизити адмінпослуги не тільки до ОТГ, але й до мешканців кожного старостату.

Заступник голови Білозірської ОТГ Ірина Грищенко:

Ми працюємо з програмним комплексом «Соціальна громада» з вересня 2019 р. і дуже задоволені. У нас п'ять людей об'єднані в електронному кабінеті: чотири – на рівні ОТГ, та одна – на рівні старостинського округу. За цей час ми прийняли 1042 звернення через програмний комплекс, переваги якого в тому, що ми маємо змогу накопичувати базу даних про мешканців, моніторити кількість і якість надання адміністративних послуг соціального характеру, стан розгляду заявок, а також швидко обраховувати бюджетну потребу для соціального захисту.

Міністерство соціальної політики затвердило наказ, яким спрощено процедуру приєднання ОТГ до програмного комплексу «Соціальна громада», наразі вона становить кілька тижнів замість двох місяців.

З покроковою інструкцією приєднання до «Соціальної громади» можна ознайомитись [/за посиланням/](#).

Директор Програми «U-LEAD з Європою» від Sida Сусанна Делланс:

Адміністративні послуги сфери соціального захисту входять до переліку найзатребуваніших базових послуг, які наша Програма рекомендує інтегрувати у кожен ЦНАП у кожній громаді. Ми вітаємо ініціативи Мінсоцполітики, що спрямовані на розширення точок доступу до адмінпослуг сфери соціального захисту через ЦНАП, адже такі послуги стануть максимально наближені до кожного мешканця та зможуть надаватися в комплексі з іншими послугами за моделлю життєвих ситуацій. Користуючись нагодою, хочу загалом подякувати Мінсоцполітики за конструктивну та результативну співпрацю з Програмою, зокрема, затвердження типових інформаційних карток, чітку позицію щодо інтеграції згаданих послуг у ЦНАП, рекомендацію щодо використання проекту Угоди між УСЗН та органами місцевого самоврядування для співпраці в цій сфері.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук сказав, що уряд запустив Програму «Доступних кредитів 5–7–9 %» під рекордно низький відсоток ([Урядовий портал](#)).

3 лютого 2020 р. уряд дав старт Державній програмі «Доступні кредити 5–7–9 %». Ця програма передбачена для створення і розширення власного мікро- та малого бізнесу під рекордно низький відсоток – 5, 7 або 9 % на суму до 1,5 млн грн строком до п'яти років.

Уряд працює над тим, щоб вартість кредитів знижувалась, і ми вже маємо певні успіхи. За останні шість місяців вартість кредитів у банках істотно зменшилась, але для масштабних змін уряд прийняв рішення компенсувати частини відсоткової ставки таким чином, щоб людина фактично змогла отримати кредит під 5–7–9 % у залежності від того, яку кількість робочих місць буде створювати нова справа. Для нас важливо надати підприємцям більше ресурсів, більше свободи і більше можливостей.

У 2020 р. уряд уже виділив на програму 2 млрд грн. За рік це дасть можливість видати понад 50 тис. доступних кредитів, створити до 90 тис. нових робочих місць і залучити близько 2 млрд грн внутрішніх інвестицій у сферу малого бізнесу.

Міністр фінансів Оксана Маркарова:

Опитування показують, що однією з найбільших перепон для розвитку мікро- та малих підприємців є відсутність доступного фінансування, ставки для них є вищими, а вимоги до застави більшими. Державна програма «Доступні кредити 5–7–9 %» покликана вирішувати цю проблему. Держава має підтримати українців у їхньому прагненні ставати власниками бізнесу та виробництва тут, в Україні.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Тимофій Милованов:

Для розвитку та підтримки бізнесу Україна вже має потужну екосистему, новим компонентом якої стала Програма доступних кредитів 5–7–9 %: Основними її складовими є інформація, інноваційність та фінанси – фундаментальні ресурси для бізнесу. Рішення, що пропонує вся ця система загалом чи окремі її компоненти, будуть корисні як новачку, так і вже досвідченому підприємцю.

Урядовці підкреслили, що в рамках програм державної підтримки для підприємців-початківців буде також можливість пройти безкоштовне навчання, щоб підвищити свої бізнес-компетенції та покращити перспективу створення успішного бізнес-проекту.

Хто не готовий узяти кредит, може пройти безкоштовне навчання. Програма «Доступні кредити 5–7–9 %» – лише перший пазл великої державної програми доступного кредитування-2020, Року ефективності України.

Державна податкова служба підвищує ритмічність і повноту відшкодування податку на додану вартість ([Цензор.НЕТ](#)).

Так, за результатами 2019 р. платникам податків відшкодували 151,9 млрд грн ПДВ. Це на 15,4 %, або на 20,2 млрд грн більше, ніж у 2018 р.

У 2018 р. було відшкодовано лише 89,9 % від заявлених 146,4 млрд грн, то у 2019 р. – аж 99,4 % від 152,8 млрд грн.

Голова Державної податкової служби Сергій Верланов:

Ми не стоїмо на місці, постійно покращуємо якість адміністрування та аналітичної роботи. Завдяки цьому з кожним днем можливостей для маніпуляцій з ПДВ стає дедалі менше, а значить – підприємства реального сектора починають отримувати відшкодування ритмічно і в повному обсязі.

Для нас неабияк важливо, що інвестори відчувають позитивні зміни.

Митна реформа

Президент України Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи» №440-ІХ, який Верховна Рада підтримала 14 січня 2020 року ([Корреспондент](#)).

Прийняті зміни є продовженням реформування Державної податкової служби України і Державної митної служби України.

Документ забезпечує функціонування обох відомств у форматі єдиних юридичних осіб та дасть можливість створити інформаційну базу з митної вартості переміщуваних через митний кордон України товарів на основі знеособленої інформації щодо експортно-імпортних операцій.

Реалізація положень закону сприятиме автоматизації та прозорості митних формальностей, а також запобігання корупції в цій сфері. Зокрема, документ вводить регулярне оприлюднення Держмитслужбою інформації, що стосується митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України, регулює питання застосування електронних документів та електронного документообігу в митній справі.

Глава нової митниці Максим Нефьодов заявив, що кожен робочий день з початку 2020 року Державна митна служба перераховує до державного бюджету близько 1 млрд грн ([Цензор.НЕТ](#)).

При цьому Україна продовжує зменшувати ставки мита на товари європейського походження в рамках виконання Угоди про Асоціацію з ЄС (з цього року середньоарифметична ставка мита становить 0,459 %) і митниця надає відповідні преференції українським імпортерам.

За рахунок контролю за визначенням митної вартості в січні 2020 р. порівняно з минулим роком, рівень вартості оподаткованого імпорту збільшився на 6 %. Порівняно з цим самим періодом 2019 р. у два і більше разів збільшилися обсяги декларування мобільних телефонів, взуття, комп'ютерної техніки тощо.

Хоч зміцнення гривні і падіння цін на сировинні товари не сприяли виконанню бюджетного розпису на січень, митниця очікує поживлення зовнішньоекономічної активності в лютому.

Земельна реформа

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук: Ринок землі, у разі ухвалення, буде реалізований найкращим чином. Уряд над цим працює ([Урядовий портал](#)).

Уряд забезпечить ефективну реалізацію закону про ринок землі, якщо депутати ухвалять його в другому читанні.

Зараз почали розгляд одного з найважливіших для країни рішень – про ринок землі. Не про продаж або розпродаж, як багато хто маніпулює, а про цивілізований ринок землі з правом українців самостійно розпоряджатися своєю землею. Україна посилає всьому світу сигнал, що ми готові працювати за цивілізованими правилами, що не будемо забороняти людям розпоряджатися своєю власністю. Зі свого боку уряд працює над тим, щоб забезпечити ефективну реалізацію закону про ринок землі, якщо його ухвалять у другому читанні.

(...).

Ми ліквідували корупційну складову в реєстрації земельних ділянок. Як це працює? Тепер, якщо ви подаєте документи для реєстрації земельної ділянки, ваш файл може бути автоматично перевірений програмою, і ви отримаєте зворотний зв'язок із переліком помилок, якщо ви їх припустилися.

Це вирішує багаторічну бюрократичну проблему, коли люди спочатку місяцями не отримували відповіді на запити з реєстрації земельної ділянки. А коли їм усе ж відповідали, то не зазначалось, яка саме помилка у файлі була допущена людиною. Через це люди роками не могли зареєструвати земельну ділянку.

Тому не вірте в маніпуляції, що система не буде готова до запуску повноцінного ринку землі. Система буде готова, і ринок землі буде реалізований найкращим чином. Уряд над цим працює.

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук заявив, що якщо ринок землі запрацює, то всі міфи, якими лякають суспільство, розвіються ([Цензор.НЕТ](#)).

Є велика кількість популістських сил, які намагаються налякати суспільство і таким чином стримати за рахунок страху, навіювання якихось там міфів, стримати Україну від цього дуже важливого, дуже правильного кроку... Коли ми його зробимо, якщо ми його зробимо... якщо парламент таки ухвалить відповідний закон, він набуде чинності, Президент його підпише, то суспільство дуже швидко побачить, що всі ті міфи, якими його лякали, вони не справдилися.

Глава представництва ЄС в Україні Матті Маасікас заявив, що Європейський Союз підтримує цілі земельної реформи в Україні, проте вона має насамперед принести переваги малим фермерам ([Цензор.НЕТ](#)).

Що стосується земельної реформи, то, відповідно до розрахунків Світового банку, впровадження цієї реформи може додати від 1 до 1,5 % до ВВП України. ЄС підтримує ці цілі відкриття ринків. Але є десятки деталей, десятки речей, які необхідно правильно впровадити.

Перше: впровадження цієї реформи насамперед має принести переваги малим фермерам, тим людям, які живуть і працюють на землі, які обробляють землю, і, безумовно, мають бути забезпечені відповідні застереження для того, щоб інтереси малих фермерів були враховані і дотримані.

Якщо ви хочете відкрити ринок, необхідно чітко розуміти, що ви продаєте і що ви купуєте. Усе, що стосується Геокадастру і всіх пов'язаних з ним питань, – це також та сфера, де ЄС надає свою підтримку, зокрема фінансову. Весь комплекс цих питань має бути приведений до ладу. Необхідно забезпечити правову визначеність, щоб люди чітко знали, що і яку земельну ділянку вони купують або продають.

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук під час презентації мобільного додатка «Дія»: Ліквідували корупційну складову в реєстрації земельних ділянок ([Урядовий портал](#)).

Працювала безкоштовна функція перевірки обмінних файлів, необхідних для реєстрації земельних ділянок. Рівень відмов у реєстрації скоротиться до 4 %.

Обмінні файли, необхідні для реєстрації земельних ділянок, – XML файли – перед подачею можна буде безкоштовно перевірити. Відповідну функцію перевірки сьогодні запустив Держгеокадастр.

Відтепер, якщо ви подаєте документи для реєстрації земельної ділянки, ваш файл може бути автоматично перевірений програмою, і ви отримаєте зворотний зв'язок із переліком помилок, якщо ви їх припустилися.

Раніше люди могли місяцями не отримувати відповіді, а в разі зворотного зв'язку їм не повідомлялося про те, яку саме помилку у файлі вони допустили.

Це ще один крок до прозорості роботи Держгеокадастру та усунення корупційних ризиків. Такі інструменти, як функція перевірки XML-файлів,

відкриті на початку року координати, що дали можливість, до речі, ліквідувати тіньовий ринок з річним оборотом у 250 млн грн, – тепер точно не дозволять відмовляти у реєстрації земельної ділянки за вигаданими причинами. Для людей це економія часу і ресурсів. Держава продовжує покращувати свої сервіси.

Як показав аналіз заяв про державну реєстрацію, понад 60 % відмов стосувалися зауважень щодо правильності заповнення та валідності обмінного файлу. Тобто могли відмовити через помилку в обмінному файлі, при цьому не вказуючи, яку саме. Відтепер перед подачею можна перевірити, зрозуміти, чи все правильно заповнено, виявити помилки та отримати протокол перевірки, який зберігатиметься у системі протягом 90 діб.

Вказаний сервіс буде доступний на порталі електронних послуг Держгеокадастру (<https://e.land.gov.ua>).

Крім того, при подачі електронної заяви на державну реєстрацію земельної ділянки передбачена можливість зробити посилання на протокол перевірки обмінного файлу. Також є можливість за QR-кодом перевірити валідність файлу.

Як зазначається в Держгеокадастрі, до відкриття координат середня кількість відмов по країні була 28 %. Після їх відкриття – 14 %. Перевірка зменшить ще більше, очікується до 4 %.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук заявив, що приватизація неприбуткових підприємств забезпечить розвиток промисловості та економічне зростання ([Цензор.НЕТ](#)).

Розвиток промисловості є важливим показником економічного зростання для суспільства – це символізує наявність робочих місць, заробітних плат і загальну платоспроможність населення. Тому приватизація неприбуткових державних підприємств або т. зв. «велика приватизація» – одна з пріоритетних програм чинного уряду, тому що на неї є попит серед українців.

Для людей промисловість – це символ того, що країна працює. Але величезна частина промисловості зараз не модернізована. У дуже багатьох компаніях модель була на виснаження. Чому? Тому що величезна кількість промисловості перебуває в державній власності. І приходили одні, ставили свій менеджмент, виснажували, тобто фактично витягали звітти все, різали, укладали не вигідні контракти, заганяли в борги і т. д. і т. П. Тому величезна кількість великих державних підприємств доведена до абсолютно жалюгідного, жахливого стану.

Єдиний спосіб реанімувати такі підприємства – поетапна приватизація. Він запевнив, що по кожному з активів в уряді є чітка стратегія. Зокрема, за

таким важливим і скандальним ДП як «Центренерго», «Укрзалізниця», «Одеський припортовий завод» та інші.

Ми уважно стежимо за тим, як виглядає сьогодні «Центренерго», і є величезна кількість таких підприємств: «Укрзалізниця», ОПЗ, Об'єднана гірничо-хімічна компанія. Щодо кожного підприємства в нас є стратегія. Тобто ми розуміємо, що ми хочемо цим зробити. Є менеджер у Фонді державного майна, голова Фонду державного майна, які займаються тим, щоб підприємство за цим проєктом максимально швидко рухалося в цьому напрямку. Тому загальна моя відповідь і щодо «Центренерго», і щодо всіх державних підприємств: так, ми розуміємо загальний стан, у якому вони перебувають. Як правило, це дуже поганий стан. Ми розуміємо, що ті з них, які не є стратегічно важливими, мають бути приватизовані повністю або частково.

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

Україна синхронізує енергетичну систему з ЄС до 2023 року ([Цензор.НЕТ](#)).

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук:

Україна пропонує Євросоюзу почати структурований діалог для вироблення порядку денного в рамках Європейської зеленої угоди. До 2023 р. ми плануємо повністю синхронізувати українську енергетичну систему з Європейською мережею системних операторів передачі електроенергії (ENTSO-E). Досягти цієї мети вдасться лише в тісній взаємодії з ЄС.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук під час робочої поїздки до Полтавської області заявив, що уряд працює над збільшенням власного видобутку газу, щоб українці платили менше за опалення ([Урядовий портал](#)).

Полтавська область – один із головних нафтогазовидобувних регіонів України. Понад 40 % українського газу та кожна п'ята тонна нафти та конденсату надходить з Полтавщини. Але цього мало. Україна повинна ефективніше розпоряджатися надрами. Без «смотрящих» і груп впливу.

На центральному рівні уряд разом з Держгеонадра вже зробили низку кроків для розвитку галузі. Зокрема, спростили дозвільні процедури та впровадили електронні аукціони. Наразі до підписання готуються дев'ять угод з розподілу вуглеводневих надр.

Ми запустили Інвестиційний атлас надрокористувача, на який нанесли понад 100 готових до надрокористування об'єктів, зокрема перспективні нафтогазові площі. У лютому вже стартують 12 аукціонів по ділянках через

електронні торги. Важливо, що ми продаємо не самі родовища, а лише дозволи на користування надрами.

Також уже розробили комплекс важливих законодавчих змін для поживлення українського газовидобутку: зміни до Кодексу України про надра, до Закону «Про нафту і газ» та Закону «Про угоди про розподіл продукції», які має підтримати парламент.

Програма розвитку українського експорту

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук зустрівся з Послом Канади в Україні Ларисою Галадзою ([Урядовий портал](#)).

Вони обговорили ключові питання двосторонніх відносин України та Канади. (...).

Ключовим питанням зустрічі було розширення Угоди між Україною та Канадою про вільну торгівлю. О. Гончарук зазначив: «Найактуальнішим питанням наших двосторонніх відносин є розширення двосторонньої Угоди про вільну торгівлю у сфері послуг та інвестицій. За моєю інформацією, технічні консультації на рівні експертів завершено. Тепер ми маємо розпочати формальні переговори про розширення. Важливо, щоб відповідні директиви від уряду Канади та Президента України були отримані в найближчі тижні.

Наступним питанням, яке обговорювалося, була лібералізація візової політики для українців. Ми прагнемо вибудувати діалог, який дасть реальні результати в процесі скасування віз для українців. Минулого року нам запропонували приєднатися до програми спрощеного візового режиму – ЕТА+. Сподіваємося, що вже в найближчому майбутньому ми матимемо позитивні результати на шляху до українсько-канадського безвізу.

Після цього Прем'єр-міністр України обговорив із пані Послом перегляд інвестиційної політики EDC (Export Development Canada) та розблокування підтримки канадського бізнесу в рамках його інвестиційної діяльності в Україні. Він запропонував визначити кроки, які дадуть можливість EDC переглянути свою оцінку інвестиційних можливостей в Україні. Пані Посол зазначила, що уряд Канади приділить належну увагу інформуванню EDC про всі можливості та умови, які Україна пропонує канадським інвесторам.

Далі сторони обговорили Угоду про мобільність молоді. О. Гончарук зазначив: «Один із наших пріоритетів на найближчі місяці – фіналізувати нашу двосторонню Угоду про мобільність молоді. Пропоную оперативно обговорити всі необхідні деталі, фіналізувати та підписати відповідний документ».

Насамкінець сторони обговорили поглиблення співпраці в рамках програм, які функціонують за підтримки канадського уряду – EDGE та

SURGe, у сферах стратегічних комунікацій, приватизації та створення єдиної телефонної гарячої лінії екстреної допомоги «112».

Віце-прем'єр-міністр з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба заявив, що уряди України та Угорщини відновлять економічну співпрацю після семирічної перерви ([Урядовий портал](#)).

Спільна міжурядова українсько-угорська комісія з питань економічного співробітництва розгляне конкретні проекти співпраці вже в березні у Будапешті. Це буде перше засідання комісії після семирічної перерви.

(...).

Дмитро Кулеба та Петер Сійярто є співголовами Спільної міжурядової українсько-угорської комісії з питань економічного співробітництва.

Віце-прем'єр-міністр з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба:

Разом з угорськими колегами ми поділяємо спільну мету, щоб стосунки між Україною та Угорщиною були зразковими, і щоб український регіон Закарпаття став історією успіху завдяки спільним зусиллям урядів України та Угорщини. Ми не будемо гаяти жодного дня для досягнення цієї мети і вже у березні проведемо засідання двосторонньої комісії після семи років перерви.

Комісія вже за місяць збереться у Будапешті, щоб обговорити конкретні спільні проекти щодо розбудови прикордонної інфраструктури, розвитку транскордонного співробітництва, захисту довкілля, енергетики.

Українська сторона високо цінує гуманітарну допомогу, яку офіційний Будапешт надає Україні на Донбасі та особливо відзначає дружній жест угорської сторони з організації лікування українських військовослужбовців та оздоровлення дітей сімей учасників АТО/ООС.

Міністр закордонних справ і зовнішньої торгівлі Угорщини Петер Сійярто:

Уряд Угорщини зацікавлений відновити добросусідські відносини з Україною. У березні в Будапешті ми хочемо обговорити кілька прагматичних проектів: домовитися про будівництво принаймні одного контрольно-пропускного пункту на кордоні, використання кредитної лінії на 50 млн євро, які Угорщина виділяє на інфраструктурні проекти в Україні, домовитися про проекти, пов'язані з розвитком сільського господарства і охороною здоров'я, досягти результатів у переговорах щодо визнання дипломів двох країн.

Угорщина планує і надалі надавати гуманітарну допомогу Україні, продовжувати програми задля розвитку економіки на Закарпатті та допомагати навчальним та культурним організаціям українського регіону.
(...).

Реформа трудового кодексу

Міністр Кабміну Дмитро Дубілет заявив, що законопроект про перехід на електронні трудові книжки може бути ухвалено Радою в лютому ([Цензор.НЕТ](#)).

Усю технічну та організаційну роботу для переходу на електронні трудові книжки Кабмін уже провів. Нині законопроект чекає голосування у Верховній Раді.

Я дуже сподіваюся, що впродовж лютого він буде проголосований і відразу наступного дня після публікації українці зможуть мати опцію на використання електронних трудових книжок. А також вирішити, чи хочуть вони мати трудову книжку в паперовому вигляді, чи ні.

Реформа системи національної безпеки та оборони

11 лютого у Києві розпочався курс практичних семінарів з розбудови національної системи стійкості згідно з принципами та рекомендаціями НАТО, організований Урядовим офісом з координації європейської та євроатлантичної інтеграції за підтримки Офісу оборонного співробітництва США ([Урядовий портал](#)).

Про це повідомляє Урядовий офіс з координації європейської та євроатлантичної інтеграції.

У відкритті курсу взяли участь тимчасова повірена у справах США в Україні Крістіна Квін, в. о. голови Урядового офісу з координації європейської та євроатлантичної інтеграції України Олексій Генчев, директор Національного інституту стратегічних досліджень Олександр Литвиненко.

У першому з серії семінарів із залученням експертів США взяли участь 70 українських фахівців з-понад 20 державних установ, зокрема, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства оборони, Міністерства юстиції, Міністерства розвитку громад та територій, Ради національної безпеки та оборони України, Служби безпеки України, Державної інспекції ядерного регулювання, Урядового офісу з координації європейської та євроатлантичної інтеграції, Національного інституту стратегічних досліджень.

Темою стали підходи НАТО та окремих країн до забезпечення стійкості, роль і місце в системі стійкості кожного з державних органів, їхні функції та розподіл відповідальності.

Віце-прем'єр-міністр з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба:

Ми живемо у світі багатовимірних викликів. Але держава здатна – і зобов'язана – бути стійкою та готовою до будь-яких сценаріїв, якщо вона піклується про громадян. Громадяни України мають почуватися у безпеці.

Для цього ми створюємо національну систему стійкості відповідно до найкращих практик та рекомендацій НАТО.

Важливим кроком подальшої роботи буде створення законодавчого підґрунтя системи національної стійкості, а за результатами курсу буде розроблена концепція Національної системи стійкості.

Міністр оборони України Андрій Загороднюк заявив, що командний склад Збройних сил України має володіти англійською мовою ([Цензор.НЕТ](#)).

Сотні військовослужбовців навчаються зараз на курсах англійської мови коштом Міноборони. Також у нас є програма з НАТО. Так, кожен офіцер має знати англійську мову. І багато сержантів, які у нас є, мають знати англійську мову.

Нам потрібно бути привабливою армією для військовослужбовців, вони мають розуміти, що якщо вони приходять сюди, вони проходять певний період навчання, вони стають суперкласними на світовому рівні фахівцями. Вони мають здобути освіту, вони мають здобути технічну підготовку. Якщо вони знають англійську мову, навіть якщо вони звільняються зі Збройних сил, але знаючи, що вони отримують такий рівень підготовки, ми будемо отримувати найкращі кадри.

На виконання загальних директив Міністерства оборони та Генерального штабу завершився перший етап реформування Збройних сил України. За результатами було створено чотири нові командування та призначено їхніх командувачів ([Цензор.НЕТ](#)).

Зокрема, Командування об'єднаних сил Збройних сил України очолив тимчасово в. о. командувача генерал-лейтенант Сергій Наєв, Командування медичних сил Збройних сил України – генерал-майор Ігор Хоменко, Командування сил підтримки Збройних сил України – полковник Микола Жирнов, Командування військ зв'язку та кібернетичної безпеки Збройних сил України – генерал-майор Євген Степаненко.

Перебудова структури армії спрямована на досягнення чіткого розмежування повноважень між усіма органами військового управління за принципами НАТО.

Уперше за історії існування Збройних сил в їх складі створили Командування медичних сил України ([Західна інформаційна корпорація](#)).

Створення такої структури передбачає об'єднання медичної служби під єдине керівництво Командувача медичних сил, що, у свою чергу, підпорядковується Головнокомандувачу ЗСУ.

Командувач медичних сил генерал-майор медичної служби Ігорь Хоменко:

Це мало відбутись у 2021 р. Але керівництво і оборонного відомства, і Генерального штабу ініціювало прискорення проведення реформ, зокрема і щодо створення єдиного керівництва.

Міністр оборони України Андрій Загороднюк заявив, що військові бази за стандартами НАТО побудують у Маріуполі і Сєверодонецьку ([Цензор.НЕТ](#)).

Одним із пріоритетів діяльності нової команди Міністерства оборони України є розвиток будівництва інфраструктури. Ми плануємо збудувати декілька якісних інфраструктурних об'єктів, щоб усі знали, що в нас теж можуть бути військові бази за стандартами НАТО. Зокрема, це два об'єкти, які ми будуємо в чистому полі. Це будуть військові бази: одна – у Маріуполі, інша – у Сєверодонецьку.

Рада скасувала закон про стройовий статут ЗСУ ([Корреспондент](#)).

Законопроект спрямований на впровадження стандартів НАТО в усіх сферах військової діяльності з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства в Організації Північноатлантичного договору.

Також прийнятий закон дасть можливість привести нормативно-правові акти України у відповідність до євроатлантичних норм і критеріїв членства в НАТО шляхом внесення змін до відповідних законодавчих та інших нормативно-правових актів України з питань, які регулюються Строевим статутом ЗСУ.

Законом передбачено, що Кабмін до 1 березня 2020 р. має внести свої нормативно-правові акти, передбачивши повноваження Міноборони визначати стройові прийоми і рухи військовослужбовців без зброї і зі зброєю; строї підрозділів та військових частин у пішому порядку і на машинах; порядок виконання військового вітання, проведення стройового огляду, місце Бойового прапора військової частини у строю, порядок його внесення і винесення; обов'язки військовослужбовців перед шиккуванням і в строю та вимоги до їхнього стройового навчання.

Цей закон набуде чинності з 1 березня 2020 р.

Кабмін схвалив Річну національну програму Україна – НАТО ([Західна інформаційна корпорація](#)).

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук:

Уперше розробка документа здійснювалася за міжнародною методикою Results-Based Management (RBM – «Управління, орієнтоване на результат»). Саме така методика використовується при підготовці аналогічних стратегічних документів у державах-членах НАТО, Світовому банку та ООН.

Річна національна програма передбачає як реформи сектору безпеки та оборони, так і демократичні перетворення в країні. Вона максимально

наближена за змістом та принципами до Плану дій щодо членства у НАТО та має таку саму структуру.

РНП-2020 є ключовим інструментом інтеграції України до НАТО.

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що уряд схвалив Річну національну програму Україна – НАТО нової якості ([Урядовий портал](#)).

Уряд схвалив Річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 р., яка розроблена за методологією вимірюваних результатів, ставить у центр уваги безпеку людини, містить механізм моніторингу виконання і побудована за принципами, структурою та змістом планів дій щодо членства в НАТО країн, які вступали в Альянс.

Відповідний документ Кабінет Міністрів України схвалив на засіданні у середу, 5 лютого, з метою подальшого внесення акта на підпис Глави держави.

Наш уряд включив до своєї Програми діяльності амбітну ціль: аби за п'ять років Україна відповідала критеріям вступу до НАТО. Якою буде Україна рівня натівських стандартів? Це держава, для якої безпека і добробут громадянина перебувають у центрі уваги. Держава, яка здатна захистити свої людиноцентричні принципи.

Цьогоріч документ містить низку нововведень. Уперше у центрі уваги при плануванні змісту програми поставлені саме права, свободи і законні інтереси людини. Саме такий людиноцентричний підхід сповідує Північноатлантичний альянс.

Крім того, розробка документа вперше здійснювалася за міжнародною методикою Results-Based Management (RBM, «Управління, орієнтоване на результат»). Саме така методика використовується при підготовці аналогічних стратегічних документів у державах-членах НАТО, Світовому банку, ООН.

Віце-прем'єр-міністр з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба:

Ми вже говоримо з Альянсом однією мовою. Річна національна програма на 2020 р. написана абсолютно «натівською» мовою, мовою конкретних вимірюваних результатів, які вирішують конкретні проблеми у визначених ділянках реформ, і спрямовані, насамперед, на безпеку та добробут людини. Ця дорожня карта євроатлантичних реформ гарантовано веде нашу країну до високих стандартів НАТО.

Важливо, що РНП-2020 розроблялася одночасно з Державним бюджетом на 2020 р., тому всі заходи, передбачені у програмі, підкріплені фінансово. Уперше передбачено створення системи незалежного зовнішнього моніторингу виконання РНП. Оскільки перелік реформ, які включені до програми, дуже широкий і стосується приведення багатьох сфер життя країни до стандартів Альянсу, моніторинг виконання програми стане своєрідним аудитом країни за критеріями НАТО.

РНП передбачає як реформи сектора безпеки та оборони, так і демократичні перетворення країни. Серед перших, зокрема, приведення всієї системи управління силами оборони, стратегічного та оперативного (бойового) управління, зв'язку, розвідки та спостереження до стандартів і сумісності із системами НАТО, впровадження демократичного цивільного контролю, забезпечення умов для участі українських підприємств у багатонаціональних проектах НАТО у сфері розробки та виробництва озброєння і техніки тощо. Серед других, зокрема, сформована ринкова економіка, прозора податкова система, ефективне наукове співробітництво між Україною та країнами НАТО і ЄС, система боротьби з тероризмом, яка робить Україну надійним партнером у системі міжнародної безпеки, розвиток системи національної стійкості та захисту критичної інфраструктури тощо.

Річна національна програма максимально наближена за змістом та принципами до Плану дій щодо членства у НАТО, і має таку саму структуру з п'яти розділів, як ПДЧ: I. Політичні та економічні питання; II. Оборона/Військові питання; III. Питання ресурсів; IV. Питання безпеки; V. Правові питання.

РНП є ключовим інструментом інтеграції України до НАТО і дорожньою картою реформ, задля втілення стандартів і принципів Альянсу. Він був створений Альянсом 2008 р., коли на саміті у Бухаресті союзники визнали, що Україна буде членом НАТО. Цьогоріч виконання РНП спрямоване на досягнення цілі 17.2 Програми діяльності Кабінету Міністрів України «Україна відповідає принципам та критеріям, необхідним для набуття членства в Організації Північноатлантичного договору».

Міністр оборони України і міністр фінансів та казначейства Турецької Республіки підписали Угоду про співробітництво у сфері оборони ([Міністерство оборони України](#)).

3 лютого у Києві, за підсумками переговорів делегацій під головуванням Президента України Володимира Зеленського та Президента Турецької Республіки Реджепа Таїпа Ердогана, відбулося підписання Генеральної угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про співробітництво у сфері оборони.

Документ за підсумками засідання Стратегічної ради підписали міністр оборони України Андрій Загороднюк та міністр фінансів та казначейства Турецької Республіки Берат Албайрак.

Генеральна угода між урядами України та Турецької Республіки про співробітництво у сфері оборони сприятиме розвитку співпраці між сторонами в оборонній сфері на принципах взаємності. Угода створює правові підстави для розширення українсько-турецького співробітництва в оборонній галузі.

Укладення угоди позитивно вплине на обороноздатність України, розвиток її оборонно-промислового комплексу та Збройних сил, а також

передбачає можливість започаткування нових актуальних напрямів та форм співробітництва сторін.

Міністр оборони України Андрій Загороднюк:

Співробітництво в оборонно-промисловій та військовій сферах між Україною та Туреччиною будуються на дружніх відносинах, конструктивному діалозі, взаємоповазі та є важливою складовою стратегічного партнерства між державами. Зокрема, одним з ключових елементів розвитку обороноздатності обох держав є співпраця в галузі озброєння та військової техніки.

Користуючись нагодою, хочу подякувати за всебічну допомогу, яку Туреччина надає Збройним силам України. Це стосується питань оздоровлення українських військовослужбовців та членів їхніх сімей. З 2016 р. у Туреччині було оздоровлено 800 українців на безоплатній основі. Також ми вдячні за допомогу у фаховій підготовці українських військовослужбовців у навчальних закладах Турецької Республіки, за надану матеріально-технічну допомогу для розвитку обороноздатності України. Ми розраховуємо на розвиток співпраці для підвищення безпеки в регіоні шляхом обміну інформацією про військово-морську обстановку в акваторії Чорного моря, а також підвищенню спроможностей з протиповітряної оборони в рамках спільної участі у Програмі НАТО (Air Situational Data Exchange) зі Збройними силами Турецької Республіки.

Очільник оборонного відомства повідомив, що роботу з реалізації домовленостей засідання комісії вже розпочато.

Найближчим часом планується візит делегації Міністерства оборони України та представників підприємств оборонної промисловості до Туреччини. Уже в березні ми матимемо за честь приймати міністра національної оборони Турецької Республіки з офіційним візитом у Києві, під час якого обговоримо перші кроки на шляху практичної реалізації положень цієї угоди.

Реформа правоохоронної системи

Національна поліція розширює проект «Поліцейський офіцер громади» і найближчим часом він буде запроваджений у прифронтових районах ([Міністерство внутрішніх справ України](#)).

Про це міністр внутрішніх справ заявив сьогодні, 11 лютого, під час зустрічі з тимчасово повіреною у справах США в Україні Крістіною Квін та керівником відділу з правоохоронних питань Посольства США в Україні Стефані Холмс.

Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков:

Поліцейський офіцер громади – це проект, який неймовірно популярний серед населення. Є запит наших громадян на цю реформу. І як

уже планувалося раніше, ми збільшуємо бюджет, підключаємо наших партнерів та вже найближчим часом охопимо прифронтові райони, а згодом і всю країну.

Сторони обговорили подальшу двосторонню співпрацю та розширення спільних проєктів.

(...).

З 9 лютого 2020 року набувають чинності зміни до затвердженого урядовою постановою порядку, які стосуються виїзду до тимчасово окупованої території України (далі – ТОТУ) та в'їзду з неї громадян України віком до 16 років (далі – дітей) ([Адміністрація Державної прикордонної служби України](#)).

Згідно зі змінами, виїзд на ТОТУ дітей віком до 16 років можливий у супроводі когось із батьків (мається на увазі батьки (усиновлювачі), опікуни, піклувальники або інші законні представники), або уповноважених ними осіб. Така можливість виникає, якщо ці діти в'їхали на підконтрольну українській владі територію в супроводі цих дорослих (когось із батьків чи уповноважених ними осіб). У таких випадках наявність другого з батьків чи доручень від нього не обов'язкова.

Виїзд дітей віком від 14 до 16 років на тимчасово окуповану територію України, батьки яких проживають на цій території, можливий без стороннього супроводу за наявності інформації про навчання цих дітей у Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

В'їзд на ТОТУ громадян України, які виїхали з цієї території для оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, та виїзд з ТОТУ осіб, які виїжджали з цієї території для оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, здійснюється за умови пред'явлення довідки, виданої територіальним органом (підрозділом) ДМС.

Крім того зазначимо, змінами передбачено, що виїзд на ТОТУ та в'їзд із неї громадян України, які не досягли 16-річного віку, здійснюється за умови пред'явлення паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Після завершення реформи прокуратури зарплата прокурора в Офісі Генпрокурора становитиме 29 тис. грн замість колишніх 7 тис. ([Західна інформаційна корпорація](#)).

Заступник Генерального прокурора, керівник Спеціалізованої прокуратури у військовій сфері та оборонно-промисловому комплексі Віктор Чумак:

Ми досить суттєво збільшили оклади прокурорів. Це вже серйозні гроші, за які можна, по-перше, і вимагати роботу, а по-друге, які таки зменшують корупційні ризики.

Уперше за 28 років незалежності України відбулася атестація прокурорів ([Цензор.НЕТ](#)).

Заступник Генерального прокурора, керівник Спеціалізованої прокуратури у військовій сфері та оборонно-промислового комплексу Віктор Чумак:

Уявіть собі атестація! Ніхто ніколи в країні такого не робив. Ніхто ніколи за 28 років у країні такого не робив. При чому ніхто ж не каже, що ця атестація була необ'єктивною. Так, будуть позови до суду, будуть, напевне, різні судові рішення. Я не сперечаюся.

З 1339 прокурорів, які почали атестацію, успішно завершили її тільки 629.

Офіс Генерального прокурора почав роботу над повним перезавантаженням системи захисту прав дитини ([Цензор.НЕТ](#)).

Заступник Генпрокурора Гюндюз Мемедов:

На даний момент вже повністю реформовано відповідне управління ОГП, а також розширено його повноваження.

Зараз Офіс працює над повним перезавантаженням системи захисту прав дитини: від розробки стратегії з використанням найкращих світових практик та ролі прокуратури в цих процесах до реалізації пілотних проектів із медіації і превенції.

Також в Офісі генпрокурора наголосили на необхідності створення спеціалізованого інституту: суддів, слідчих, прокурорів і адвокатів.

Реформа державної служби та реорганізація державних органів

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук заявив, що у 2020 році держапарат скоротиться щонайменше на 10 % ([Цензор.НЕТ](#)).

Ми продовжуємо оптимізувати державу. Цього року щонайменше на 10 % ми будемо скорочувати весь державний апарат.

Велика економія коштів буде за рахунок введення в органах влади різних ІТ-інструментів.

Оновлення влади та антикорупційна реформа

За чотири місяці 2019 року в Антикорупційний суд надійшло 205 кримінальних проваджень, винесено два вироки ([Цензор.НЕТ](#)).

За даними ВАКС, з 5 вересня 2019 р. до 31 грудня 2019 р. надійшли 205 кримінальних проваджень. Із них 50 кримінальних проваджень

направлено за підсудністю та винесено два вирокі. На розгляд слідчих суддів за вказаний період надійшло 3628 клопотань, скарг і заяв.

З 1 січня до 7 лютого 2020 р. на його розгляд надійшло 20 кримінальних проваджень.

Електронна система державних закупівель Prozorro здобула міжнародну нагороду від глобальної навчальної платформи для світових урядів Apolitical ([Цензор.НЕТ](#)).

Система публічних закупівель Prozorro була створена у 2015 р. Станом на початок 2020 р. вона допомогла зекономити на торгах 100 млрд грн. У 2016 р. стартував проєкт «Prozorro.Продажі», за допомогою якого продають майно неплатоспроможних банків, державних та комунальних підприємств.

Організатори нагороди Apolitical зазначають, що проєкт із бюджетом у 100 тис. дол. і невеликою командою приніс прибуток на 500 млн дол.

Децентралізація та реформа державного управління

Голова партії «Слуга народу» Олександр Корнієнко заявив, що новий текст законопроекту про децентралізацію Верховна Рада планує підготувати до кінця лютого ([Цензор.НЕТ](#)).

Два-три тижні зараз будуть консультації та обговорення. Тобто орієнтовно ми плануємо на кінець лютого вийти з готовим текстом. Але оскільки в обговоренні візьме участь кілька тисяч осіб, то це треба обговорити. Звичайно, у них позиція схожа, тому що це мери, керівники місцевого самоврядування, у них не буде багато дискусій між собою.

Перед новим віцепрем'єром з питань розвитку територій Денисом Шмигалем стоїть завдання оперативно провести по регіонах і обласних центрах обговорення цієї реформи.

Заступник міністра юстиції України Валерія Коломієць заявила, що у шести областях запустили державний аграрний реєстр у пілотному режимі ([Міністерство юстиції України](#)).

П'ятого лютого розпочалися виїзди мобільних груп операторів в ОТГ Київської, Черкаської, Одеської, Львівської, Волинської та Миколаївської областей для допомоги у внесенні відомостей про агровиробників у Державний аграрний реєстр.

Оператори допомагатимуть аграріям вносити відомості про себе в систему та збиратимуть відгуки про її функціонал та роботу.

Під час реєстрації будуть присутні представники системи Безоплатної правової допомоги, які надаватимуть консультації з правових питань охочим стати учасником Реєстру, а також представники Держгеокадастру, які консультуватимуть із земельних питань.

Аграрний реєстр надаватиме низку послуг для аграріїв. На пілотному етапі у своєму онлайн-кабінеті аграрій зможе слідкувати за інформацією про себе, отримавши інформацію з чотирьох реєстрів: Державного земельного кадастру, Реєстру юридичних та фізичних осіб, Реєстру речових прав та Реєстру тварин.

Після внесення до реєстру учасники зможуть подавати заявки на виправлення помилок та реєстрацію земельних ділянок у кадастрі. Зокрема, спеціалісти Держгеокадастру будуть здійснювати опрацювання заявок на виправлення помилок та реєстрацію ділянок із використанням можливостей камеральних робіт та на основі архівної документації із землеустрою.

Зареєстровані агровиробники також матимуть прямий доступ до актуальної інформації щодо програм державної підтримки та можливостей щодо їхнього використання.

Для реєстрації необхідно перевірити наявність актуального кваліфікованого електронного підпису (КЕП). У разі відсутності КЕП його можна зробити самостійно, або це допоможе зробити оператор під час реєстрації (у випадку наявності рахунку в ПриватБанк, для цього необхідно також узяти із собою флешку). Реєстрація та користування реєстром безкоштовні.

Асоціація та безвізовий режим з ЄС

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук обговорив із Комісаром ЄС з політики сусідства та переговорів щодо розширення Олівером Варгеї пріоритети двосторонньої співпраці України та ЄС на 2020 рік, зокрема, актуалізацію Угоди про зону вільної торгівлі, поглиблення інтеграції в цифровий ринок ЄС, співпрацю у сферах енергетики та екології ([Урядовий портал](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Щойно підписали нову Програму підтримки електронного урядування та цифрової економіки в Україні на 25 млн євро. Це важливий крок для розвитку співробітництва у цифровій сфері.

Цю Угоду розробляли за участі Міністерства цифрової трансформації України. Підписали її віце-прем'єр-міністр з європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба та Комісар ЄС з політики сусідства та переговорів щодо розширення Олівер Варгеї. Фінансування допоможе підвищити ефективність та безпеку надання державних послуг онлайн, покращить доступ до них громадян та бізнесу.

Наша мета – до 2024 р. надавати онлайн 100 % державних послуг. Уже цього року плануємо перевести в онлайн 80 % послуг, які користуються найбільшим попитом. Діджиталізація не просто робить державні сервіси

зручними для громадян, а викоринює корупцію, робить українські інституції міцними.

(...). Уже у 2020 році особисто я очікую проривів за двома напрямками. По-перше, «промисловий безвіз». Ми очікуємо приїзду до України попередньої оціночної місії ЄС для початку перемовин. По-друге, Угода про «Спільний авіаційний простір», прогрес у перемовинах щодо якої став можливим внаслідок брекзиту.

Найважливіша задача – привести параметри Зони вільної торгівлі у відповідність до реальної структури торгівлі між Україною та ЄС, надалі лібералізувати торгівлю, досягти балансу, який створить кращі можливості для обох сторін, і зокрема, для українських експортерів в ЄС.

Окрему увагу сторони приділили питанням енергетики та екології. Україна пропонує Євросоюзу започаткувати структурований діалог для напрацювання порядку денного в рамках Європейської зеленої угоди, до 2023 р. ми плануємо повністю синхронізувати українську енергетичну систему з Європейською мережею системних операторів передачі електроенергії (ENTSO-E). Досягнути цієї мети вдасться лише в тісній взаємодії з ЄС.

Ми зацікавлені в дедалі більшому залученні ЄС до розробки та впровадженні реформ в Україні. Водночас, ми прагнемо також більшого доступу до ринків та фінансових інструментів ЄС.

Насамкінець Олексій Гончарук відзначив активну співпрацю України та ЄС з підготовки до Міжнародної конференції з питань реформ в Україні, яка відбудеться 7 липня у Вільнюсі, Литва.

Програма популяризації України у світі

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук заявив, що Укрзалізниця та німецька залізниця Deutsche Bahn підписали Меморандум про співробітництво ([Урядовий портал](#)).

АТ «Укрзалізниця» підписало з компаніями Deutsche Bahn AG та DB Engineering & Consulting GmbH Меморандум про взаєморозуміння щодо стратегічного співробітництва.

Партнерство з Deutsche Bahn є позитивним знаком для міжнародних інвесторів та істотно покращує інвестиційну привабливість Української залізниці для міжнародного капіталу та залучення коштів на оновлення інфраструктури та рухомого складу компанії.

Мета співробітництва – розробити концепцію для надання Укрзалізниці необхідної управлінської та технічної допомоги у сфері вантажних, пасажирських перевезень, інфраструктури, надання послуг і технічного обслуговування.

Конкретні межі та подальші умови буде узгоджено сторонами в рамках окремої Угоди про стратегічне партнерство. Ця угода визначатиме план

поступової трансформації української залізниці протягом кількох наступних років і включатиме такі послуги, як аналіз та реорганізація різних напрямів бізнесу та оптимізація операцій та управління.

Член правління Укрзалізниці Желько Марчек:

Для України є важливим підвищити ефективність управління Укрзалізницею та вивести її на новий рівень по якості послуг для пасажирів та клієнтів, забезпечити перехід до європейської моделі ринку залізничних перевезень.

На початковому етапі сторони вивчать стан компанії та складуть Дорожню карту змін. На етапі реалізації проекту будуть призначені керівники, відповідальні за впровадження стратегічної дорожньої карти. Він триватиме не пізніше ніж до 31 грудня 2020 року. Після етапу реалізації, з 1 січня 2021 року, слідує управлінський етап, під час якого компанія DB E&C надаватиме Укрзалізниці підтримку у сфері управління згідно з Ключовими показниками ефективності.

Реформа освіти та науки

МОН: 1,4 млрд грн на обладнання для шкіл і розвиток учителів НУШ пішли на місяць ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Уряд проголосував за перерозподіл з державного бюджету на місяць 1,4 млрд грн на розвиток Нової української школи. Кошти спрямують на закупівлю обладнання та матеріалів для початкових класів і пілотних шкіл, а також на розвиток педагогів. Відповідна постанова була прийнята Кабінетом Міністрів України сьогодні, 12 лютого 2020 р.

Міністр освіти і науки України Ганна Новосад:

Реформа НУШ – один із основних пріоритетів нашого уряду, тому ми продовжуємо інвестувати в неї кошти. Цього року нам удалося збільшити субвенцію на 17 % порівняно з минулим роком, і тепер вона становить понад 1,4 млрд грн. Загалом же цього року держава планує інвестувати в розвиток шкіл понад 7,5 млрд грн.

Основну частину субвенції – 1,03 млрд грн – відведено на закупівлю засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи. Із цією ж метою 25 млн грн отримують школи, які пілотують Державний стандарт початкової освіти.

Кошти розподілятимуться таким чином:

- 40 % – на закупівлю сучасних меблів,
- 35 % – на придбання комп'ютерів,
- 25 % – на інше обладнання та засоби навчання.

Понад 361 млн грн субвенція надає на розвиток педагогів. З-поміж цих коштів – 211,1 млн грн на підвищення кваліфікації вчителів 5–11(12) класів та 21 млн грн – на проведення супервізії. Цю частину субвенції також буде

використано на професійний розвиток директорів шкіл та їхніх заступників, учителів початкової школи, іноземних мов, асистентів учителів і тих педагогів, які викладають кілька предметів.

Закупівля і доставка засобів навчання та обладнання для початкової школи здійснюватиметься на засадах співфінансування.

Для закладів, які фінансуються з обласних бюджетів та розташовані в Києві, містах обласного значення та ОТГ з центром у таких містах, співвідношення становитиме 70 % ресурсу субвенції та 30 % коштів місцевих бюджетів. Для шкіл в ОТГ і районах – 90 і 10 %, у селах і селищах зі статусом гірських, а також населених пунктах на лінії зіткнення – 95 % і 5 % відповідно.

Міністр освіти і науки України Ганна Новосад пропонує реформування заробітних плат освітян ([Західна інформаційна корпорація](#)).

Заробітні плати в освіті – це одне з ключових і найболючіших, тому що молода людина, яка приходить до школи, у середньому отримує 4173 грн заробітної плати. Така заробітна плата складається переважно з окладу, з мінімальних надбавок за престижність праці. І в ситуації, коли заробітну плату вчителя формують надбавки, премії, а не оклад, складається ситуація, що ті вчителі, які молоді, які лише прийшли, вони отримують дуже мало.

На цей рік ми, як уряд, заклали у бюджет 2020 р. 1,5 млрд грн для підтримки саме молодих учителів. Нині розробляємо всю необхідно-правову норму, аби 74 тис. молодих учителів, які мають невеликий стаж роботи, протягом року отримали одноразову матеріальну підтримку у вигляді 21 тис. грн. Це може бути приємним бонусом, але це не є системною відповіддю. Я це чудово розумію, це розуміє уряд. І тому реформування системи заробітних плат, те, як ми їх нараховуємо, як ми оцінюємо роботу різних категорій вчителів, це одне з завдань для уряду на 2020 р.

До першого квітня МОН має показати, презентувати перший нарис концепції реформування заробітних плат у країні.

Реформа охорони здоров'я

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук: З 1 квітня українці отримають безоплатний гарантований пакет медпослуг ([Урядовий портал](#)).

(...). Для повноцінного старту другої ланки медичної реформи до 31 січня всі області мали забезпечити автономізацію та комп'ютеризацію медустанов у себе в областях. Лікарні мають бути оснащені необхідним обладнанням, лікарськими засобами, мати лікарів відповідної кваліфікації та рівня практики. Це має бути зроблено до 1 квітня.

Якщо медичний заклад не відповідатиме вимогам, то НСЗУ не укладатиме договір з таким закладом – отже лікарня не отримає

фінансування. У такому випадку гроші на утримання медзакладу буде виділяти місцева влада.

На сьогодні вже автономізовано 97 % закладів, що надають спеціалізовану медичну допомогу.

Найбільш проблемна область – Запорізька. Там автономізація становить 85 %. Наприклад, станом на 5 лютого всі ключові заклади обласного підпорядкування не автономізовані.

Ситуація з рівнем комп'ютеризації та інформатизації закладів вторинного та третинного рівнів надання медичної допомоги дещо гірша.

П'ять областей виконали план комп'ютеризації тільки на половину – Луганська (48 %), Харківська (55 %), Київська (55 %), Сумська (56 %), Запорізька (56 %).

Глава уряду доручив керівникам цих областей вжити заходів для забезпечення комп'ютерною технікою закладів охорони здоров'я, які надають спеціалізовану медичну допомогу.

Він також доручив керівникові Запорізької ОДА прискорити процес автономізації в області. А якщо заклади не встигнуть автономізуватися і не зможуть укласти договір з НСЗУ до 1 квітня, рекомендував місцевій владі до моменту укладання договору лікарень із НСЗУ забезпечити їхнє фінансування.

Що містить у собі Програма медичних гарантій?

У 2020 р. впроваджується гарантований пакет медичних послуг, він охоплює:

- первинну допомогу;
- екстрену;
- амбулаторно-поліклінічну – це послуги профільного лікаря, до якого направив сімейний лікар;
- стаціонарну;
- паліативну медичну допомогу – обслуговування невиліковних хвороб (знеболення, допомога родинам пацієнтів, підтримка життєдіяльності, догляд за пацієнтом);
- медичну реабілітацію;
- медичну допомогу у зв'язку з пологами;
- реімбурсацію лікарських засобів («Доступні ліки»).

Усі послуги з гарантованого медичного пакета будуть повністю безоплатними для українців, вони вже заплатили за медичну допомогу зі своїх податків.

Кабінет Міністрів 5 лютого затвердив проєкт постанови «Деякі питання удосконалення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році» зі змінами ([Цензор.НЕТ](#)).

Порядок реалізації програми охоплює такі тарифи на медичні послуги у 2020 р.:

– **4 563,64 грн** – базова ставка за проліковані випадки, які включено до пакетів «Хірургічні операції дорослим та дітям у стаціонарних умовах» та «Стаціонарна допомога дорослим та дітям без проведення хірургічних операцій». Тариф встановлюється як комбінація глобальної ставки та базової ставки на пролікований випадок, до якої застосовуються вагові коефіцієнти, що враховують складність клінічних випадків та інтенсивність використання ресурсів;

– **19 332,31 грн** – тариф із надання допомоги при гострому мозковому інсульті в стаціонарних умовах (ставка на пролікований випадок);

– **16 001,43 грн** – тариф з надання допомоги при гострому інфаркті міокарда в стаціонарних умовах (ставка на пролікований випадок);

– **8 136,03 грн** – тариф на пологи, передбачені специфікаціями;

– від **29 678,86 грн** до **102 124,96 грн** – тариф з надання допомоги новонародженим у складних неонатальних випадках (залежно від складності наданої послуги).

До тарифів, які передбачені проектом постанови, не включено вартість лікарських засобів, медичних виробів та витратних матеріалів, які забезпечуються в централізованому порядку за рахунок інших програм держбюджету.

Крім того, тариф на медичні послуги з первинної медичної допомоги встановлюється як базова капітаційна ставка за обслуговування одного пацієнта, який подав декларацію про вибір лікаря, який надає первинну меддопомогу, та становить **600,48 грн** на рік.

До тарифу обслуговування одного пацієнта, який підписав декларацію про вибір лікаря, застосовуються (шляхом множення) такі коригувальні коефіцієнти залежно від вікової групи пацієнта: від 0 до 5 років – 2,465; від 6 до 17 років – 1,356; від 18 до 39 років – 0,616; від 40 до 64 років – 0,739; понад 65 років – 1,232.

Українці зможуть за держкошти лікувати за кордоном деякі види раку ([Цензор.НЕТ](#)).

За програмою медичних гарантій в Україні надаватимуть послуги з раннього виявлення найбільш поширених онкологічних захворювань, зокрема, раку молочної залози, легень, шлунка та інших. На сьогодні дитяча онкологія в Україні забезпечена лікзасобами і медвиробами на 100 %, є дефіцит щодо забезпечення дорослого населення.

Заступник міністра охорони здоров'я України Андрій Семиволос:

Програма лікування українців за кордоном, надання такої допомоги, якої в нашій країні немає, у цьому році залишається. І вона була дещо збільшена в порівнянні з попередніми роками. Досить часто йдеться про трансплантацію. У людей з онкологічними захворюваннями – це трансплантація кісткового мозку.

Планується якомога швидше створити відповідну систему медпослуг в Україні.

Із запровадженням системи трансплантації в Україні, ми сподіваємось, потреба пацієнтів у лікуванні за кордоном буде зменшена в разі.

Представник Національної служби здоров'я України
Альона Горошко:

Розуміючи, наскільки поширеною є проблема онкологічних захворювань в Україні, які є другою причиною смертності в нашій країні, у межах програми медичних гарантій передбачені спеціальні послуги, які віднесені до категорії пріоритетних послуг, – раннього виявлення найбільш поширених онкологічних захворювань. Ідеться про раннє виявлення таких типів раку, як рак молочної залози, легенів, шлунку, матки й деяких інших. На цю програму у 2020 р. передбачено 1 млрд грн, і вона буде сконцентрована на людях старшого віку. Це спричинено тим, що з віком зростає ймовірність розвитку онкологічних захворювань, і саме ця категорія людей має отримувати більше уваги від системи охорони здоров'я щодо раннього виявлення. Такі послуги можна буде отримати за направленням лікаря «первинки», або спеціаліста, у якого обслуговується пацієнт, якщо підозрюється новоутворення.

Для людей, у яких уже діагностовано онкозахворювання, державна програма медичних гарантій передбачає 100 % оплати за хіміотерапевтичне, радіологічне і хірургічне лікування.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

У Більшівцівській ОТГ відкрили ЦНАП ([Децентралізація](#)).

7 лютого у Більшівцівській об'єднаній територіальній громаді розпочав свою роботу Центр надання адміністративних послуг. Це вже четвертий за рахунком Центр надання адміністративних послуг, який з початку цього року запрацював на Прикарпатті. Відтепер близько восьми тисяч жителів тергромади отримуватимуть майже 100 публічних послуг.

На реконструкцію приміщення, котре розташоване в селищній раді і має доступ для людей з інвалідністю, з місцевого бюджету було виділено 300 тис. грн. ЦНАП оснащено технікою зі спеціалізованим програмним забезпеченням та меблями.

У Плужненській ОТГ відкрилась поліцейська станція ([Децентралізація](#)).

7 лютого двері поліцейської станції відчинилися у Плужненській об'єднаній територіальній громаді Ізяславського району. Загалом це вже 13-та поліцейська станція на території області.

Приємно, що керівництво та мешканці громади одразу підтримали безпекові проекти, до яких їм запропонували долучитися правоохоронці. Відтак, Плужненська ОТГ теж буде мати свого поліцейського офіцера громади і вже облаштувала для нього поліцейську станцію.

Голова громади Віктор Максимчук:

Наша ОТГ доволі віддалена: до райцентру 25 км, а до Хмельницького – 130. Тому дуже важливо, щоб тут на місці була людина, до якої люди можуть звернутися в разі виникнення якихось проблем.

Як наголосили представники керівництва ГУПН у Хмельницькій області, поліцейська станція в Плужному – далеко не остання, яка відкривається на Хмельниччині. Найближчим часом планується відкриття поліцейської станції у Волочиському районі.

6 лютого у Ямницькій об'єднаній територіальній громаді відбулося урочисте відкриття Центру надання адміністративних послуг, завдяки якому послуги населенню ОТГ стануть більш доступними та якісними ([Децентралізація](#)).

Керівник ЦНАПу Ямницької ОТГ Роман Федорук:

Новий центр забезпечить понад 7 тис. жителів ОТГ доступом до широкого спектру високоякісних послуг: адміністративних, соціальних, комунальних, пенсійних, нотаріальних, земельних та інших. Центр доступний для людей з інвалідністю. Приміщення обладнане дитячим куточком. У ЦНАПі працюватимуть три адміністратори і державний

реєстратор. Крім того, у населених пунктах ОТГ функціонуватимуть віддалені робочі місця, де послуги мешканцям надаватимуть старости громади. У центральній садибі ЦНАПу Ямницької ОТГ надаватимуть 111 видів адміністративних послуг, старости ж надаватимуть 34 послуги.

Громада Коломиї допомогла владі визначитися зі стратегією сталого розвитку міста на десятиріччя ([Децентралізація](#)).

У 2027 році – переконані мешканці Коломиї – місто стане зразком якісного урбаністичного середовища, а також економічним і туристичним центром Прикарпаття. Такі два стратегічні напрями було обрано як вирішальні для подальшого розвитку економіки та міста загалом. Для кожного з векторів розвитку розроблено окремі стратегічні цілі, програми й проекти з визначеними засобами реалізації, відповідальними інституціями та часовими межами.

Роботу над плануванням стратегічного розвитку Коломиї розпочали за підтримки Проекту ПРОМІС чотири роки тому. До робочої групи увійшли рівною мірою представники влади, громади та бізнесу, об'єднані бажанням долучитися до розвитку Коломиї як динамічного та креативного міста, де будуть гармонійно поєднані інноваційна промисловість, висока якість життя та безпечне довкілля. Процес роботи над стратегією постійно висвітлювали в місцевих і регіональних ЗМІ, а засідання проводили у відкритому режимі. Таким чином до створення стратегії розвитку міста вдалося залучити майже 60 осіб: представників органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, бізнесу, організацій громадянського суспільства, мешканців міста. Загалом вони подали понад 90 ідей проектів щодо місцевого розвитку, подолання актуальних для громади проблем, залучення додаткових ресурсів, започаткування партнерств, покращення міського іміджу. (...)

Реалізацію стратегії розвитку Коломиї розділено на три етапи. На початковому етапі у 2017 р. відповідно до поставлених стратегічних цілей і з огляду на наявні та передбачувані можливості розвитку міста було підготовлено План реалізації стратегії. У ньому враховано подані громадські пропозиції, які оцінено й згруповано в тематичні програми, зважаючи на їхнє взаємне посилення й доповнення. План розроблено за участі тієї самої робочої групи, що готувала стратегію. Консультанти Проекту ПРОМІС допомогли пріоритезувати запропоновані ідеї на предмет релевантності стратегічним цілям і написати технічні завдання для цих проектів. (...)

У рамках Плану реалізації стратегії виділено дві програми відповідно до стратегічних напрямів розвитку Коломиї. Перша охоплює заходи для досягнення цілі «Коломия – регіональний та туристичний центр Прикарпаття» і успішно реалізувала 21 проект до кінця 2019 р. Серед позитивних результатів: створено Інститут розвитку міста Коломиї, завершено проект «Встановлення меж міста Коломиї», виділено кошти на підтримку культурних заходів, проведено Всеукраїнський відкритий

фестиваль народної хореографії «Покутські витоки», фестиваль «Писанка», виготовлено презентаційні ролики про туристичну привабливість міста.

Друга ж програма відповідає стратегічному напрямку «Коломия – місто якісного міського середовища» та передбачала реалізацію ще 41 проекту розвитку. У втіленні цієї програми Коломия теж досягла успіхів: завершено капітальний ремонт кількох вулиць міста, відкрито осередок для безпритульних тварин, запущено службу перевезення людей з інвалідністю, втілено проект будинку нічного перебування для безпритульних осіб, завершено реконструкцію дамби на річці Прут, запроваджено заходи з енергозбереження для економії паливно-енергетичних ресурсів, проведено енергоаудит і термомодернізацію будівель бюджетної сфери міста, розпочато будівництво басейну H2O-CLASSIC та ще багато іншого.

Новини із соціальних мереж

В Офісі Президента України під головуванням радника глави держави Олега Устенка відбулася чергова зустріч експертної групи щодо вирішення економічних проблем Донбасу. Детальніше: <http://bit.ly/3bwB251> (Офіс Президента України).

Традиційно: середа – засідання уряду.

✓ Схвалили Звіт про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України.

Уряд має стратегію та команду для реалізації всіх завдань, які перед нами поставив Президент Володимир Зеленський. 2020 – Рік ефективності, і ми створили фундамент для якісних змін у державі. У фокусі нашої уваги – людина. Тому протягом п'яти місяців наша команда працювала над тим, щоб люди відчули позитивні зміни від нашої роботи вже сьогодні, а не через 4–5 років.

До 14 лютого звіт направимо до Верховної Ради на розгляд парламентських комітетів.

✓ Ефективно погашала раніше взяті запозичення. Це необхідна умова виконання Плану дій уряду зі зменшення витрат платників податків на обслуговування боргів. Лише за 2019-й рік успішна реалізація Мінфіном Середньострокової стратегії управління держборгом дозволила зекономити близько 19 млрд грн.

✓ Дали старт процесу запровадження електронної акцизної марки вже з 1 травня.

Про це говорили ще з 2014 року, і нарешті це сталося!

Це потужний удар по контрафакту на ринку алкоголю в Україні і захистити споживача від неякісної алкогольної продукції, а також рівні умови для виробників. Система буде працювати через QR-код та штрих-код.

✓ Ухвалили зміни до Порядку прийняття в експлуатацію Охматдиту.

Відтепер жодних бюрократичних складнощів для початку роботи лікарні, новий комплекс якої введемо в експлуатацію цього року.

✓ Посилюємо спроможні школи – уряд виділив 3,5 млрд грн на розвиток шкіл. Ці кошти підуть на ремонт або завершення будівництва опорних та великих, закупівлю обладнання та оновлення інтер'єрів у шкільних приміщеннях. На фінансування можуть претендувати будь-які опорні школи та школи, у яких навчається не менше 350 учнів.

✓ Добровольці, які брали безпосередню участь в АТО, зможуть отримати статус учасника бойових дій. Для цього уряд визначив чіткий механізм надання статусу УБД членам добровольчих формувань.

Добровольці матимуть пільги та соцгарантії, зможуть отримати державну соціальну підтримку і допомогу щодо соціальної та професійної адаптації.

✓ Відкрили реєстри органічної продукції. Відтепер з телефона чи комп'ютера можна буде перевірити справжність продукту, а також дійсність маркування «органічна продукція». Споживачі отримають достовірну інформацію про продукти, які вони купують ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Сьогодні в держвласності знаходиться 12 млн га землі. Вартість її оренди – 25 млрд грн на рік. Але до бюджету сплачується менше 1% цієї суми ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Володимир Зеленський провів нараду щодо розробки програми, яка мотивуватиме молодь з окупованих територій до збереження українського громадянства. Докладніше: <http://bit.ly/2ShGCRj> ([Офіс Президента України](#))

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

3 1 березня – старт масштабного державного проєкту «Велике будівництво». П'ять місяців разом із командами в областях ми проводили великий аудит того, що у нас уже є на місцях. За результатами інвентаризації ми зробили генеральний план реконструкцій та будівництва доріг. Створили єдину інфраструктурну карту країни, на яку нанесли більше 111 тис. соціально важливих об'єктів.

Зараз кожна область має узгодити з Укравтодором перелік доріг, які планують побудувати за рахунок субвенції. У пріоритеті – дороги до опорних шкіл та лікарень.

Усі необхідні механізми урядом створені. Відповідальність за вчасний старт проєкту – на головах ОДА. Закарпатська, Львівська, Сумська області ще не подали і не узгодили з Укравтодором свої плани.

Березень починається через 19 днів. Часу на розкачку немає!

«Велике будівництво» – це не про асфальт чи бетон. Це про нову якість життя українців! Тому ми маємо працювати швидко, якісно та скоординовано.

Якісна мережа доріг – основа для модернізаційного прориву України ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Відсьогодні Офіс Президента України очолює Андрій Єрмак. Попередній керівник Андрій Богдан подав у відставку. Офіс Президента вдячний за його роботу впродовж цих місяців.

Зміна керівника Офісу Президента України жодним чином не впливає на політичний курс держави. Попереду – важливі реформи, й саме на цьому фокусується команда Володимира Зеленського.

Офіс Президента впевнений, що Андрій Єрмак впорається з довіреною йому відповідальністю ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Щойно уряд та ЄС підписали нову Програму підтримки електронного урядування та цифрової економіки в Україні на 25 млн євро. Цифровізація – це важливий крок у подоланні корупції в Україні. Тож нова програма – це необхідна міжнародна технічна допомога на підтримку проектів із цифровізації.

Крім того, обговорив з Олівером Варгеї, Комісаром ЄС із політики сусідства та переговорів щодо розширення, пріоритети співпраці України та ЄС на 2020 р. Один із пріоритетів – «промисловий безвіз» із Євросоюзом. Ми очікуємо приїзду попередньої оціночної місії для старту перемовин. Також важливою є Угода про «Спільний авіаційний простір», яка встановлює спільні стандарти безпеки та лібералізує ринкові відносини у сфері авіації. Брекзйт відкрив можливості для підписання цієї угоди. Ми зацікавлені в дедалі більшому залученні ЄС до розробки та впровадження реформ в Україні. Зокрема, ми активно співпрацюємо з ЄС у підготовці до Міжнародної конференції з питань реформ в Україні, яка відбудеться 7 липня у Вільнюсі ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Президент підписав закон, що продовжує реформу податкової та митниці й запроваджує можливість автоматизації митного оформлення

Ухвалені зміни є продовженням реформування Держаної податкової служби України й Державної митної служби України та спрямовані на посилення відкритості, прозорості й запровадження сучасних підходів у їхній діяльності. Детальніше: <http://bit.ly/2UHf0Ha> ([Офіс Президента України](#))

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Із 1 квітня українці отримають безоплатний гарантований пакет медпослуг – запрацює Програма медичних гарантій. Наразі [Міністерство охорони здоров'я України і Національна служба здоров'я України](#) працюють з регіонами для своєчасного старту другої ланки медичної реформи.

Лікарні мають бути оснащені необхідним обладнанням, лікарськими засобами, мати лікарів відповідної кваліфікації та рівня практики. Якщо медичний заклад не відповідатиме вимогам, то НСЗУ не укладатиме договір з таким закладом – отже, лікарня не отримає фінансування. Тоді гроші на утримання медзакладу буде виділяти місцева влада. На сьогодні вже автономізовано 97 % закладів, що надають спеціалізовану медичну допомогу. Що містить у собі Програма медичних гарантій?

- ✓ Первинну допомогу.
- ✓ Екстрену.
- ✓ Амбулаторно-поліклінічну – це послуги профільного лікаря, до якого направив сімейний лікар.
- ✓ Стаціонарну.

- ✓ Паліативну медичну допомогу – обслуговування невиліковних хвороб (знеболення, допомога родинам пацієнтів, підтримка життєдіяльності, догляд за пацієнтом)є
- ✓ Медичну реабілітацію.
- ✓ Медичну допомогу у зв'язку з пологами.
- ✓ Реімбурсацію лікарських засобів (програма «Доступні ліки»). Усі послуги з гарантованого медичного пакета будуть повністю безоплатними для українців – вони вже заплатили за медичну допомогу зі своїх податків ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Президент підписав закон щодо посилення захисту осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності:

Закон дає визначення понять «маломобільні групи населення» та «засоби безперешкодного доступу до об'єктів» і передбачає здійснення конкретних заходів, що дають можливість пристосувати житло та навколишнє середовище до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення при здійсненні містобудівної діяльності. Детальніше: <http://bit.ly/31Ftk4k> ([Офіс Президента України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

З 1 березня ми починаємо проєкт «Велике будівництво» – масштабне будівництво та капітальний ремонт шкіл, дитячих садків, приймальних відділень лікарень, стадіонів та доріг по всій країні. У кожному регіоні за своєчасний старт і реалізацію проєкту «Велике будівництво» відповідають голови облдержадміністрацій. Загальна логіка програми «Велике будівництво» дуже проста:

1) У кожній області має бути узгоджений з Мінрегіоном перелік об'єктів, які область планує побудувати або відремонтувати протягом року. До 14 лютого всі області мають узгодити перелік об'єктів на будівництво з Мінрегіоном у рамках Державного фонду регіонального розвитку, який для багатьох є основним джерелом фінансування.

2) Окремо області також мають узгодити з Укравтодором перелік доріг, які планують побудувати в рамках Дорожнього фонду. У пріоритеті – дороги до опорних шкіл та лікарень.

З усіх областей, які до 1 лютого мали подати Укравтодору ці документи, тільки шість уже мають узгоджений перелік доріг. Ще 13 планів областей – у процесі узгодження. Решта шість областей не подали поки що жодного документа до Укравтодору та не мають чітких планів, які саме дороги вони мають ремонтувати. Наступного тижня у кожного керівника ОДА має бути конкретний план області з переліком усіх об'єктів та доріг до них. Ці плани кожен голова облдержадміністрації презентує наступного тижня в Києві ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

У рекордні строки [Фонд державного майна України](#) відключив корупційні майданчики-монополісти у сфері оцінки нерухомості та разом із [ProZorro.Продажі](#) запустив безкоштовний сервіс для оцінки об'єктів нерухомого майна <http://bit.ly/383CxFY>. Нагадаємо, українці загалом витратили понад 1 млрд грн на послуги цих чотирьох майданчиків-посередників. Минулого року Коаліція РПР доклала чимало зусиль для ліквідації цієї корупційної схеми. Детальніше про неї можна прочитати в одному з наших матеріалів за темою <http://bit.ly/39e0Pxa> ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Ліквідували корупційну складову в реєстрації земельних ділянок. Запрацювала безкоштовна функція перевірки обмінних XML-файлів, необхідних для реєстрації земельних ділянок. Рівень відмов у реєстрації скоротиться до 4 %. Обмінний XML-файл – це електронний документ, на основі якого вносяться відомості в систему Державного земельного кадастру, він формується та підписується електронним цифровим підписом сертифікованого інженера-землевпорядника. Відтепер, якщо ви подаєте документи для реєстрації земельної ділянки, ваш файл може бути автоматично перевірений програмою і ви отримаєте зворотний зв'язок із переліком помилок, яких ви припустилися. Раніше люди могли місяцями не отримувати відповіді, а в разі зворотного зв'язку їм не повідомлялося про те, яку саме помилку у файлі вони допустили.

Крім того, при подачі електронної заяви на державну реєстрацію земельної ділянки передбачена можливість зробити посилання на протокол перевірки обмінного файлу. Також є можливість за QR-кодом перевірити валідність файлу.

Це ще один крок до прозорості роботи Держгеокадастру та усунення корупційних ризиків. Разом із відкритими на початку року координатами, що дозволили, до речі, ліквідувати тіньовий ринок з річним оборотом в 250 млн грн, відмови в реєстрації земельної ділянки за вигаданими причинами підуть у минуле. Для людей це економія часу і ресурсів. Держава продовжує покращувати свої сервіси ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Перших п'ять пріоритетних законів, необхідних для втілення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, – на розгляді [Верховна Рада України](#). Кожен із них – невід'ємна частина законодавчої основи реформи. Разом вони – частина дорожньої карти [Мінрегіону](#) до системних змін у сферах місцевого самоврядування, публічних послуг, місцевого економічного розвитку ([Децентралізація](#)).

Держава має бути для людини зручним і зрозумілим сервісом, і мобільний додаток «Дія» є першим кроком на шляху до цієї мети, наголосив Президент України Володимир Зеленський. «Під час президентської кампанії я говорив, що і я, і вся наша команда мріємо про “Державу у смартфоні”. Що мрію кардинально змінити формат відносин між державою і громадянином країни. Держава має бути для людини просто сервісом. Зручним та, найголовніше, – простим і зрозумілим», – сказав Президент під час презентації проекту «Дія». Володимир Зеленський зазначив, що завдяки мобільному додатку «Дія», який відсьогодні доступний у Apple Store (<https://apple.co/31CzIJK>) та Google Play (<http://bit.ly/39dxIKt>), дев'ять мільйонів українців можуть користуватися посвідченням водія та свідоцтвом про реєстрацію транспортного засобу у своєму смартфоні. Детальніше: <http://bit.ly/3blggpp> (Офіс Президента України).

Перших п'ять пріоритетних законів, необхідних для втілення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, – на розгляді Верховної Ради України. Кожен із них – невід'ємна частина законодавчої основи реформи. Разом вони – частина дорожньої карти Мінрегіону до системних змін у сферах місцевого самоврядування, публічних послуг, місцевого економічного розвитку. Про це сказав заступник міністра розвитку громад та територій В. Негода, коментуючи подальші кроки Мінрегіону для завершення децентралізації після завершення засідання Профільного парламентського комітету ([Мінрегіон](#)).

Презентували мобільний застосунок [Дія](#), в якому наразі доступні водійське посвідчення та свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу. Відсьогодні кожен охочий може скористатися застосунком Дія, завантаживши його в App Store (<https://apple.co/2uph1gb>) та Google Play (<https://bit.ly/31FQmIx>).

Презентація державного мобільного проекту «ДІЯ» та національної онлайн-платформи «ДІЯ: цифрова освіта». (Посилання на відео: [Офіс Президента України](#)).

Закликаємо Президента не йти дорогою своїх попередників, розставляючи на ключові посади зручних суддів, а зробити дієві кроки для перезавантаження органів суддівського врядування з допомогою фахівців з громадськості та міжнародних експертів, що стане поштовхом до оновлення судової системи ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Перших п'ять пріоритетних законів, необхідних для втілення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, – на розгляді Верховної Ради України. Кожен із них – невід'ємна частина законодавчої основи реформи. Разом вони – частина дорожньої карти Мінрегіону до

системних змін у сферах місцевого самоврядування, публічних послуг, місцевого економічного розвитку. Про це сказав заступник міністра розвитку громад та територій В. Негода, коментуючи подальші кроки Мінрегіону для завершення децентралізації після завершення засідання профільного парламентського Комітету ([Мінрегіон](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Далі у застосунку з'явиться можливість оцифрувати свою ID-картку та закордонний біометричний паспорт. Мета уряду – 100 % державних послуг онлайн протягом трьох років, а 50 основних послуг – уже у 2020 р. Чому цифровізація важлива для України? Цифровізація – це ліквідація корупції та бюрократії, зручність державних сервісів для громадян, економія часу і коштів бюджету. Держава має стати ще ефективнішою, майже непомітною, не створювала проблем. ТОП-50 послуг, за якими більше всього звернень, будуть оцифровані вже цього року (а це реєстрація ФОП, юросіб, «Малятко», послуги для перевізників і будівельників, послуги для власників авто).

І перші кроки до реалізації програми ми зробили вже минулого року:

✓ Електронний кабінет для малої забудови – це 1000 «так» на противагу понад 50 % відмов раніше.

✓ Транспортний портал, який об'єднав електронні сервіси у всіх сферах транспортної галузі в одну розумну систему.

Плюс, на початку цього року у тестовому режимі запущено «Малятко» у Харкові, Кривому Розі, Вінниці та Луцьку. «Малятко» об'єднує 10 базових послуг, пов'язаних із народженням дитини, в одну. Уже тисячі українців відчули переваги цих електронних сервісів. І це лише початок справді зручних державних послуг, вільних від бюрократії та корупції. Цифровізація державних послуг має охопити всю Україну. Так, буде впроваджено цифрову трансформацію на всіх рівнях влади: від міністерства до районної адміністрації.

Доступність онлайн-послуг – це також і вміння ними скористатися. Тому ми запровадили національну програму цифрової грамотності, яка за три роки має охопити 6 млн українців. Переходьте просто зараз за посиланням, на вас чекає цікавий освітній онлайн-серіал: <https://osvita.diia.gov.ua/>. Це титанічна праця – розробити необхідні платформи, звести воєдино всі реєстри, подолати «єверести» паперів, які українська бюрократія накопичувала протягом десятиліть.

Дякую всій нашій великій і єдиній команді. Успіх приходить туди, де є ДІЯ! Також окремо дякуємо партнерам, які допомагали реалізувати застосунок Дія ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Децентралізація – серед пріоритетів Мінрегіону. Завершиться реформа у 2020 р. проведенням восени місцевих виборів на новій територіальній основі громад. Про це сказав віце-прем'єр-міністр, міністр розвитку громад

та території Д. Шмигаль на засіданні парламентського Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Віце-прем'єр-міністр анонсував, що невдовзі в регіонах проведуть широкі публічні дискусії щодо підготовки пропозицій змін до Конституції України щодо реформування системи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, децентралізації владних повноважень.

«Такі дискусії мусять бути. Почнемо з областей, запросимо представників місцевого самоврядування, асоціацій органів місцевого самоврядування. Це перший етап. Другий – експертна дискусія. Третій – обговорення на рівні парламентських комітетів, Венеціанської комісії. Тільки тоді проект змін розгляне парламент», – зазначив Д. Шмигаль.

Детальніше на сайті Мінрегіону: <https://cutt.ly/7rAmgWa> ([Мінрегіон](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Меморандум про взаєморозуміння щодо стратегічного співробітництва між Укрзалізницею та Deutsche Bahn є. Першочерговим завданням буде вивчення стану Укрзалізниці та створення Дорожньої карти змін. Наступний крок – із 1 січня 2021 р. Deutsche Bahn буде надавати підтримку в управлінні УЗ у сфері вантажних, пасажирських перевезень, інфраструктури, надання послуг і технічного обслуговування. Також партнерство стимулює запуск нових маршрутів і буде сприяти більш тісній інтеграції транспортних систем (...) ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Просто зараз підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Укрзалізницею та Deutsche Bahn ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

За підсумками засідання уряду ми ліквідували корупційні «схематози» в галузі видобування, зробили ще один крок до покриття 4G-Інтернетом 95 % території країни, створюємо Фонд часткового гарантування кредитів у сільгосподарстві та багато іншого (...) ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Децентралізація – серед пріоритетів Мінрегіону. Завершиться реформа у 2020 р. проведенням восени місцевих виборів на новій територіальній основі громад. Про це сказав віце-прем'єр-міністр, міністр розвитку громад та територій Д. Шмигаль на засіданні парламентського Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Віце-прем'єр-міністр, міністр анонсував, що невдовзі в регіонах проведуть широкі публічні дискусії щодо підготовки пропозицій змін до

Конституції України щодо реформування системи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, децентралізації владних повноважень.

«Такі дискусії мусять бути. Почнемо з областей, запросимо представників місцевого самоврядування, асоціацій органів місцевого самоврядування. Це перший етап. Другий – експертна дискусія. Третій – обговорення на рівні парламентських комітетів, Венеціанської комісії. Тільки тоді проект змін розгляне парламент», – зазначив Денис Шмигаль.

Детальніше на сайті Мінрегіону <https://cutt.ly/7rAmgWa> (Мінрегіон).

Президент України Володимир Зеленський провів нараду з представниками компаній – учасниць паливного ринку та автозаправних станцій щодо цін на паливо та боротьби з нелегальними нафтопереробними заводами (НПЗ). Детальніше: <http://bit.ly/2Uqp8Uw> (Офіс Президента України).

Децентралізація – серед пріоритетів Мінрегіону. Завершиться реформа у 2020 р. проведенням восени місцевих виборів на новій територіальній основі громад. Про це сказав віце-прем'єр-міністр, міністр розвитку громад та територій Денис Шмигаль на засіданні парламентського Комітету держави, місцсамоврядування, регрозвитку та містобудування.

Нині в Україні триває системна робота з підготовки перспективних планів формування територій громад областей. Ці документи стануть основою адміністративно-територіального устрою базового рівня. Мінрегіон провів 48 консультативних зустрічей за участю народних депутатів України, асоціацій органів місцевого самоврядування, представників органів місцевого самоврядування щодо оптимізації перспективних планів областей. Проаналізовано та оптимізовано 24 перспективні плани з урахуванням нових критеріїв оцінки рівня спроможності територіальних громад. Кількість проектних спроможних громад становить понад 1410, повідомив заступник міністра розвитку громад та територій В. Негода під час засідання комітету.

Планується, що до квітня 2020 р. в Україні вже буде затверджений адміністративно-територіальний устрій базового рівня, до червня – субрегіонального рівня (Децентралізація).

Верховна Рада попередньо схвалила законопроект про зменшення складу парламенту з 450 до 300 депутатів. Експерти Центру політико-правових реформ зауважують, що:

◆ запропонований законопроект п. 17 розділу XV «Перехідні положення» Конституції загрожує стабільності конституційного порядку – виникають ризики існування держави без парламенту протягом певного часу;

◆ при зміні кількості депутатів необхідно пропорційно корегувати всі інші положення Конституції, які пов'язані з кількісним складом Верховної Ради (зокрема, кількість депутатів, які мають право звернутися до

Конституційного Суду). Детальніше про невраховані в попередньо схваленому законопроекті позиції КСУ та наслідки, які вони можуть спричинити, читайте на сайті ЦППР <http://bit.ly/2OppnLy> ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПР](#)).

Президент України Володимир Зеленський відвідав головний офіс ПАТ АБ «Укргазбанк» та ознайомився з початком роботи Програми фінансової державної підтримки мікро- та малого підприємництва «Доступні кредити 5–7–9 %».

Детальніше: <http://bit.ly/381oQY0> ([Офіс Президента України](#)).

У Мінрегіоні розпочалось громадське обговорення законопроекту «Про внесення змін до Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності” щодо запровадження автоматичного включення до Реєстру будівельної діяльності документів, які є підставою для прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об’єкта, що за класом наслідків (відповідальності) належить до об’єктів із середніми (СС2) або значними (СС3) наслідками». Текст законопроекту тут: <https://bit.ly/2ShL15F> ([Мінрегіон](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Як я й обіцяв, починаємо видавати доступні кредити малим підприємцям – за ставками, яких в Україні, напевне, й не бачили: 5, 7, 9 %. Сьогодні побував у банку-партнері, щоб пересвідчитися на власні очі, як іде процес. Познайомився з підприємцем, який створює навчальні заклади майбутнього. Називаються «школи робототехніки», тобто сучасні, інноваційні комплекси для розвитку дітей. Для цього проекту він і прийшов отримати позику за нашою програмою «Доступні кредити». І він не єдиний: відучора в цьому банку шикуються черги підприємців. Хтось хоче будувати, хтось – обробляти дерево, а хтось відкриває ветеринарну клініку. Кажуть: ставки – для людей. Почути це було головним для мене. Сподіваюся, ця програма заохотить наш бізнес залишатися в Україні, а тих, хто виїхав, – повернутися додому.

Я знаю, як важко було будувати бізнес в Україні. Раніше, коли йшлося про державу, і сам часто казав: аби не заважала. Тепер я можу впливати на ці процеси. Тепер держава не заважатиме, а допомагатиме. Зробимо все, щоб бізнес став одним із потужних локомотивів заможної України майбутнього.

Програма вже працює в чотирьох банках-партнерах. Тож не гайте часу – заходьте на 5-7-9.gov.ua і починайте або розширюйте власний бізнес. Іноді ми мріємо про шанс змінити життя на краще. Можливо, цей шанс відкрився саме сьогодні і саме для вас. (Посилання на відео: [Володимир Зеленський](#)).

Володимир Зеленський завітав до головного офісу ПАТ АБ «Укргазбанк», де ознайомився зі стартом Програми фінансової державної підтримки мікро- та малого підприємництва «Доступні кредити 5–7–9 %». Під час візиту Президент поспілкувався з клієнтами, які вже подали документи на отримання доступного кредиту, а також наголосив на тому, що в майбутньому, ймовірно, цю програму кредитування буде розширено. (Посилання на відео: [Офіс Президента України](#)).

У [Мінрегіоні](#) завершилися консультації зі створення перспективних планів формування громад

Сьогодні представники ОДА, місцевого самоврядування, профільних асоціацій та народні депутати обговорили перспективи формування громад Одеської та Тернопільської областей.

Завершилося друге коло консультацій – непростих дискусій про майбутнє громад. Завдяки діалогу вдалося знайти багато оптимальних і компромісних рішень. Але, як ми і передбачали, питання формування майбутнього адміністративно-територіального устрою на рівні громад буде одним із найскладніших у процесі реформування місцевого самоврядування. І це питання точно не можна вирішувати мовою ультиматумів. Там, де важко знайти спільне рішення, яке задовольнить усіх, варто керуватися чіткими критеріями, які дозволяють створити громаду, здатну розвиватися і створювати умови для гідного життя людей, – зазначив В. Негода, заступник міністра розвитку громад та територій ([Децентралізація](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів нараду за участю представників Кабінету Міністрів і Верховної Ради, присвячену виконанню поставлених перед урядом завдань та планам на найближче майбутнє. Детальніше: <http://bit.ly/3b88w9T> ([Офіс Президента України](#)).

«Результатом робочої групи щодо народовладдя став перший законопроект про всеукраїнський референдум, який широко обговорюється громадянським суспільством. Долучені всі провідні громадські організації: Коаліція РПП, Civil Network OPORA та інші. Я думаю, що скоро ми внесемо цей законопроект до Верховної Ради», – сказав перший віце-спікер парламенту Р. Стефанчук. Детальніше про проект майбутнього всеукраїнського референдуму читайте в коментарі співголови Коаліції РПП, члена правління Центру політико-правових реформ Ю. Кириченко ([Реанімаційний Пакет Реформ - РПП](#)).

Президент України Володимир Зеленський підтримав рішення уряду щодо обмеження заробітної платні та премій керівникам органів виконавчої влади. Більш детально: <http://bit.ly/39jp11p> ([Офіс Президента України](#)).

Президент підписав закони, що дозволяють Укравтодору залучати під державні гарантії запозичення на розвиток дорожньої інфраструктури.

Закони передбачають можливість для Державного агентства автомобільних доріг України (Укравтодор) отримувати державні гарантії за запозиченнями з 2020 р. для фінансування розвитку мережі та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення. Детальніше: <http://bit.ly/2SkUR73> (Офіс Президента України).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Видобувати бурштин можна буде легально та вигідно. Сьогодні Верховна Рада схвалила в другому читанні законопроект, яким зменшено ставку рентної плати за користування надрами для видобування бурштину з 25 % до 10 % для стимулювання його законного видобування. (...) (Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України).

Реформи, які нині втілює українська влада, мають на меті значне зростання зовнішніх та внутрішніх інвестицій, адже Україна стає стабільним і зрозумілим ринком потенційно великих можливостей, заявив Президент В. Зеленський. Виступаючи на Українсько-турецькому бізнес-форумі в Києві, глава держави зазначив, що велике значення має виконана двома країнами робота зі створення сприятливих умов для бізнесу та інвестицій. І зараз, за його словами, Україна робить «домашню роботу», на яку громадяни та інвестори очікували майже 20 років. Докладніше: <http://bit.ly/2UogR3k> (Офіс Президента України).

Володимир Зеленський завітав до Оболонського районного відділу Центрального міжрегіонального управління Державної міграційної служби України, де першим протестував безкоштовну послугу із внесення кваліфікованого електронного підпису на чип ID-картки. «Дуже швидко. В цілому вся процедура тривала три хвилини», – поділився враженнями Президент, нагадавши, що послуга із внесення електронного підпису в паспорт є прикладом реалізації стратегії нинішньої влади «Держава у смартфоні». (Посилання на відео: [Офіс Президента України](#)).

Україна й Туреччина домовилися пришвидшити роботу над текстом Угоди про вільну торгівлю та активізувати співпрацю у транспортній сфері, енергопостачанні та авіаційній галузі, заявив Президент України Володимир Зеленський після зустрічі з президентом Турецької Республіки Реджепом Таїпом Ердоганом у Києві. Детальніше: <http://bit.ly/3b46nMp> (Офіс Президента України).

Президент України Володимир Зеленський:

Тепер у моїй ID-картці громадянина України є електронний підпис. Процедура його внесення забрала всього три хвилини. Радий, що стратегія «Держава у смартфоні» дає нові результати. Далі буде! (Посилання на відео: [Володимир Зеленський](#)).

Мінрегіон розпочав публічне обговорення проєкту закону України «Про упаковку та відходи упаковки»

На сьогодні в Україні відсутня система для роздільного збирання та відновлення відходів упаковки, що призводить до втрати мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, які потенційно можуть бути повернуті в економічний обіг та слугувати сировиною для вироблення нових продуктів. Також в українському законодавстві не визначені правові та організаційні засади для організації ефективної та стійкої системи управління відходами упаковки.

Метою проєкту закону є запровадження ефективної системи управління відходами упаковки, яка сприяє сталому виробництву, споживанню, запобіганню утворення відходів упаковки, ефективному використанню ресурсів та відновленню цінної вторинної сировини, що загалом позитивно вплине на підвищення стандартів екологічної і санітарної безпеки населення та зменшенню техногенного навантаження на довкілля. Протягом місяця зауваження та пропозиції приймаються телефоном 207-18-01 або на електронну адресу: PoltorachenkoLI@www.minregion.gov.ua. ([Мінрегіон](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Сьогодні на позачерговому засіданні уряду затвердили План запобігання занесенню і поширенню на території України нового коронавірусу з Китаю. (...) ([Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Мінрегіон розпочав публічне обговорення проєкту Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»

На сьогодні в Україні відсутня система для роздільного збирання та відновлення відходів упаковки, що призводить до втрати мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, які потенційно можуть бути повернуті в економічний обіг та слугувати сировиною для вироблення нових продуктів. Також в українському законодавстві не визначені правові та організаційні засади для організації ефективної та стійкої системи управління відходами упаковки.

Метою проєкту закону є запровадження ефективної системи управління відходами упаковки, яка сприяє сталому виробництву, споживанню, запобіганню утворення відходів упаковки, ефективному використанню ресурсів та відновленню цінної вторинної сировини, що загалом позитивно вплине на підвищення стандартів екологічної і санітарної безпеки населення та зменшенню техногенного навантаження на довкілля.

Протягом місяця зауваження та пропозиції приймаються телефоном 207-18-01 або на електронну адресу: PoltorachenkoLI@www.minregion.gov.ua. ([Мінрегіон](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Презентуємо запуск програми доступних кредитів 5–7–9 %. Уряд створює умови, в яких підприємці можуть розвивати свій бізнес та створювати робочі місця. Люди отримують доступні кредити: на суму до 1,5 млн грн строком до п'яти років під 5, 7 або 9 % – це відповідь на першочергову потребу малого бізнесу – доступне фінансування. (Посилання на відео: [Олексій Гончарук - Прем'єр-міністр України](#)).

Глава держави поставив низку завдань Кабінету Міністрів для запобігання потраплянню та поширенню коронавірусу в Україні.

Детальніше: <http://bit.ly/38UMyFt> ([Офіс Президента України](#)).

Експертний погляд

(Слово і Діло)

Згідно з результатами опитування, проведеного фондом «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» спільно з Центром Разумкова, українці вважають першочерговими реформами в країні антикорупційну, далі – реформу охорони здоров'я і пенсійну. При цьому 51 % громадян відзначають, що владі не вдалося реалізувати жодної реформи, які вона намагалася впровадити.

Політолог, експерт Міжнародного центру перспективних досліджень (МЦПД) Ігор Петренко:

Владі варто замислитися над тим, що вже протягом п'яти років пріоритетність реформ серед українців залишається стабільною. Це говорить про те, що насамперед усе впирається в розвиток економіки, адже реалізація цих реформ вимагає витрат із бюджету, а значить, його потрібно чимось наповнювати.

Ініціативи Президента спрямовані на те, щоб спробувати відкрити ринки, вивести бізнес із тіні. Наприклад, легалізація грального бізнесу або земельна реформа. Запуск ринку землі покликаний привернути більше інвестицій, що дасть поштовх для розвитку економіки.

Однак, на шляху реалізації реформ влада стикається з низкою проблем, що і призводить до невтішних результатів у соціопитуваннях.

Влада обрала кулуарний підхід до змісту різних законопроектів за конкретними реформами. Немає нормальної комунікації з громадянським суспільством і зацікавленими особами, інституціями, не ведеться роз'яснювальної роботи з приводу того, які кроки роблять та що буде в результаті. Як будуть підвищувати зарплати вчителям до 4 тисяч доларів, що передбачає земельна реформа? У результаті, не розуміючи, що та як роблять, до чого це веде, навіть зацікавлені гравці виступають гальмом. Згодом відсутність інформації породжує в людей побоювання й недовіру.

Влада могла б уникнути зайвого політиканства, розхитування ситуації і незадовільної оцінки з боку суспільства, якби була проведена вищезазначена робота належним чином. Здебільшого це завдання уряду, яке, маючи ініціативи Президента, на тлі монобільшості та високих рейтингів В. Зеленського могло б реалізовувати реформи. На поточному етапі здається, що вони займаються іншими речами. Суспільство не бачить реальних результатів, що може негативно позначитися як на рейтингах уряду, так і Президента.

Перша половина 2020 р. – завершення «медового місяця», суспільство чекає на результати. Уряд вже не справляється і не вклався в раніше поставлені дедлайни за ініціативами, які були визначені ОПУ. Така ситуація обернеться для всіх втратою довіри і рейтингів.

Експерт припустив, що якщо протягом першого півроку 2020 р. не буде реальних результатів, то рейтинг «Слуги народу», уряду почне знижуватися. У В. Зеленського поки що рейтинги тримаються, оскільки він намагається щось пропонувати, ініціювати. Суспільство це бачить. Але суть у тому, що все залежить від виконавців. Виконавці поки не справляються із завданнями.

(Слово і Діло)

Уряд оприлюднив дані про чисельність населення України на 1 грудня 2019 р. – 37 млн 289 тис. осіб, без урахування анексованого Криму та окупованих територій Донбасу.

Політолог Андрій Дуда:

Це не можна назвати переписом, це просто оцінка чисельності населення України.

Найбільша небезпека таких нововведень полягає в тому, щоб у державній політиці планування витрат за окремими бюджетними статтями у формулах не фігурували ці результати. Принаймні добре, що було заявлено про те, що ця оцінка не буде підставою для розрахунку трансфертів.

Результатам можна вірити, оприлюднена цифра навряд чи сильно відрізняється від реальної. В Україні дійсно істотно скоротилася чисельність населення.

В Україні існує проблема природного скорочення населення, потрібно думати, як змінити тенденцію. За часів незалежності країни були різні підходи до вирішення проблеми. Найбільш вдалий підхід був запропонований за президентства В. Ющенко – збільшили виплати при народженні дитини, що дало хороший результат.

Результат у 38 млн – це все-таки без урахування окупованих територій. Однак, навіть якщо додати цифри, потрібно врахувати, що є велика кількість громадян, які назавжди виїхали внаслідок окупації.

Водночас цифра 38 млн не дає картини реальної зовнішньої міграції.

З іншого боку, метод підрахунку за даними мобільних операторів не можна вважати поганим, хоча це, звісно, не перепис. Мотивувати тільки тим, що люди не відчиняють двері, тому ми не будемо проводити перепис, нехай буде лише оцінка – неправильний підхід. Потрібно думати про те, як зробити так, щоб люди відчиняли двері. Не можна вдаватися до підміни понять. У принципі, Д. Дубілет визнав, що це не перепис, а вдосконалена оцінка. Така оцінка не відображає ані реальної картини міграції, ані релігійної ідентифікації, ані національної складової.

(Слово і Діло)

У Міністерстві закордонних справ ведуть активну роботу для впровадження подвійного громадянства для українців.

Політолог Андрій Дуда:

Законопроекти про подвійне громадянство вже давно готуються різними суб'єктами законодавчої ініціативи на рівні урядових органів

виконавчої влади. Однак питання впровадження подвійного громадянства складне, поспішати не варто.

Сьогоднішня ситуація найбільш близька до певної стабільності, нарешті виробилася чітка позиція – Україна не визнає подвійного громадянства. Це конституційна норма. Отже, такі законопроекти будуть суперечити Конституції. Якщо будуть внесені зміни до Основного закону, то потрібно буде рухатися в новому порядку. Але зараз це ризиковано. Україна не готова до розширення можливостей, навіть якщо йдеться про надання громадянства представникам української діаспори.

Багато в чому ситуація складається не дуже справедливо до тих українців-мігрантів, які зберегли українську мову, культуру, традиції, інвестують величезні кошти в українську справу, але не можуть отримати громадянство України.

З іншого боку, бажаючи усунути цю несправедливість, зрештою, ми можемо ускладнити ситуацію ще більше. Подвійне громадянство може нести серйозні ризики: під виглядом надання громадянства українській діаспорі може бути розширено кількість громадян за рахунок російської діаспори. Діаспора РФ не зберегла ні мови, ні національної ідентичності. Але за певних причин може отримати громадянство. Отже, отримає право голосу на виборах в Україні.

Є дуже багато «за» і «проти» в цьому питанні. Наразі краще виконувати чинне законодавство про статус громадянина. Наприклад, якщо з'ясується, що якийсь громадянин отримав іноземне громадянство, потрібно позбавляти громадянства України, а не закривати очі на це. Якщо громадянин отримав румунський паспорт, угорський чи польський і володіє земельним паєм, то потрібно застосовувати механізм позбавлення земельного паю. Не громадянин України не може володіти землею. Прикладів безліч. Тому доречніше для початку спробувати виконувати ті закони, які є сьогодні, і тільки потім думати про зміну статусу громадянина.

[\(Слово і Діло\)](#)

Для українців особливо актуальним є питання, як зменшити рахунки в платіжках.

**Виконавчий директор Асоціації «Енергоефективні міста України»
Святослав Павлюк:**

Одноповерхові будинки утеплити набагато простіше, ніж багатоквартирні. Передусім якість матеріалів у таких будинках суттєво відрізняється від одноповерхової будівлі та дещо дорожча. У будь-якому разі тепломодернізація житла передбачає зовнішнє і внутрішнє утеплення, заміну вікон, підлоги, мереж.

Скорочення рахунків – це питання енергозбереження, утеплення, модернізації внутрішніх мереж, установки систем регулювання. Цим потрібно займатися споживачам, щоб заощадити.

Рахунок складається з обсягу споживання, помноженого на тариф. При цьому менше споживати – не означає, що потрібно почати мерзнути. Теба ефективніше використовувати те, що постачається.

Утеплення будинків та установка систем регулювання призводить до скорочення споживання тепла. На квадратний метр у рік опалення потрібно буде менше. Енергії на опалення або охолодження, якщо будинок утеплений, буде менше. Відповідно, щомісячний рахунок скоротиться.

Фонд енергоефективності дає можливість компенсації. ОСББ буде дуже вигідно скористатися такою програмою. Шансу отримати 70 % фінансування для всіх робіт більше не буде. Далі, ця цифра знизиться до 50 %. Потрібно дочекатися закінчення опалювального сезону, але планувати роботи потрібно зараз і терміново.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

**Представниця Національної служби здоров'я України
Альона Горошко:**

З 1 квітня 2020 р. у повному обсязі запрацює програма медичних гарантій. До неї входитимуть послуги з раннього виявлення онкозахворювань та лікування для пацієнтів, у яких діагностували рак. У 2020 р. на програму передбачено 1 млрд грн. Таких послуг [раннього виявлення] є шість. Вони мають на меті раннє виявлення таких типів раку: молочної залози, легенів, шлунку, тіла матки та деяких інших. На цю програму у 2020 р. передбачено 1 млрд грн. Вона буде сфокусована на людях старшого віку, тому що з віком імовірність розвитку онкологічних захворювань зростає. Послуги можна буде отримати за направленням лікаря первинки або лікаря-спеціаліста.

Для пацієнтів, у яких виявили рак, у програму медичних гарантій включена діагностика, хіміотерапевтичне, радіологічне та хірургічне лікування. На сайті Національної служби здоров'я можливо буде дізнатися, який заклад надає ті чи інші види лікування.

Онкозахворювання – це величезний фінансовий тягар для пацієнта і його родини. Програма медичних гарантій має на меті забезпечити для кожного пацієнта фінансовий захист.

Заступник міністра охорони здоров'я України Андрій Семиволос:

Дитяча онкологія зараз профінансована на 100 %. Є певний дефіцит щодо забезпечення дорослого населення. Але ми сподіваємося, що зможемо оптимізувати видатки і забезпечити ліками більшу кількість пацієнтів.

Міністерство охорони здоров'я завершує розробку національної стратегії боротьби з онкологічними захворюваннями. Завтра документ мають представити у профільному комітеті Верховної Ради, 12 лютого – на парламентських слуханнях. Стратегія охоплює скринінгові програми, заходи для раннього виявлення захворювання, діагностики, лікування, реабілітації, паліативної допомоги. До її фіналізації залучені фахівці ВООЗ. Ми дуже сподіваємося, що цей документ буде впроваджено. Остання програма протиракової боротьби закінчилася у 2016 р. На жаль, усі попередні

програми не змогли бути реалізованими із суб'єктивних та об'єктивних причин.

Радник з питань системи охорони здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я Еліна Далє:

Ми тісно співпрацюємо з МОЗ та урядом над розробкою стратегії боротьби з раком з метою забезпечення виконання її чотирьох основоположних принципів: попередження, раннє виявлення, діагностика та лікування і паліативна допомога.

Рак – на другому місці серед хвороб, що спричиняють смертність у Європі після серцево-судинних захворювань. Щороку від раку у Європейському регіоні ВООЗ помирають 2,1 млн людей. У всьому світі рак залишається головною причиною смертності серед дітей.

У багатьох випадках рак можна попередити. Ми вже багато знаємо про причини онкологічних захворювань. Контролюючи фактори ризику, такі як споживання алкоголю і паління, надлишкова вага, нездорове харчування та брак фізичної активності, ми могли б попередити близько третини випадків. Вакцинація від папіломавірусу людини та гепатиту В – одні з найефективніших способів попередити рак шийки матки та рак печінки. Рання діагностика суттєво підвищує шанси на успішне лікування. Важливо, щоб у медиків було для цього все необхідне обладнання. Кожен із нас як пацієнт також має розуміти свою відповідальність. Із 2018 р. Глобальне бюро ВООЗ оголосило кампанію боротьби з раком серед дітей. Її мета – знизити смертність на 60 % до 2030 р.

[\(Слово і Діло\)](#)

Кабінет Міністрів України затвердив бюджет Пенсійного фонду на 2020 р. На покриття дефіциту фонду витратять близько 172,57 млрд грн. При цьому в уряді пропонують об'єднати Пенсійний фонд з іншими фондами соціального страхування. а

Економіст, глава експертної ради Українського аналітичного центру Борис Кушнірук:

Для виплати пенсій є передбачені кошти в бюджеті, тому затримок не буде. Затримувати виплату пенсій – останнє, на що готова буде піти влада. Це дуже ризиковано для будь-якого уряду: попереднього, чинного й наступного. Тому тут для громадян небезпеки немає.

При цьому дефіцит Пенсійного фонду принципово скорочуватися не буде, до чого потрібно бути готовими. У країні погіршується співвідношення працівників і людей пенсійного віку. Єдина можливість змінити ситуацію в Пенсійному фонді – знизити внески до Пенсійного фонду і зобов'язання, які бере на себе ПФ. Дефіцит ПФ тепер буде завжди. Питання в розмірі. Якщо внески великі, дефіцит буде збільшуватися. В українських реаліях варто говорити про малу солідарну пенсійну систему: маленькі внески і виплати. Ідеться про те, що держава гарантує тільки мінімум, а решту люди повинні самі відкладати і забезпечувати собі старість.

Усі нинішні види соціального страхування потрібно або взагалі ліквідувати, або перевести в приватну систему. Наприклад, Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності займається питанням лікарняних. Однак підприємства зобов'язані три–чотири тижні на рік покривати співробітнику в разі хвороби. Якщо людина хворіє довше, то покриває за свій рахунок або особу переводять на інвалідність. У будь-якому разі зловживання ми усуваємо.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків також потрібно переводити на приватні рейки.

В Україні передбачено обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, аналогічно можна піти і в цьому питанні, але відв'язати від Фонду оплати праці.

Також потрібно ліквідувати Фонд соціального страхування в разі безробіття. Потрібно переходити на державну систему. Тобто держава гарантує певний час виплату допомоги людям, які тимчасово без роботи.

(Слово і Діло)

Зниження облікової ставки до 11 % не зробить споживчі кредити дешевше.

Економіст, глава експертної ради Українського аналітичного центру Борис Кушнірук:

Споживчі кредити, по суті, збільшують заборгованість у країні, населення тільки штучно і короткочасно відчувається більш платоспроможним. Краще стимулювати кредитування малого та середнього бізнесу. Лише розвиток бізнесу призведе до зростання доходів підприємств, а, отже, і населення.

У цьому є проблема, оскільки політика НБУ останні кілька років була абсолютно неадекватна, фактично знищила можливості для діяльності бізнесу.

Навіть ухвалене рішення Нацбанку про зниження ставки до 11% не оптимальне, потрібно було опускати облікову ставку до показника 6–7 %, щоб був ефект.

Треба розуміти, що якщо ставка буде на такому рівні, то в комерційних банків якраз з'явиться апетит до того, щоб займатися реальним кредитуванням бізнесу, їм доведеться кредитувати суб'єкти господарювання. У такому разі НБУ істотно б підштовхнув до розвитку економіки. Без поповнення валютних коштів у підприємств за рахунок кредиту забезпечити стабільний розвиток неможливо. З цієї точки зору було б добре, щоб облікова ставка продовжила шлях до зниження.

Крім того, комерційні банки будуть змушені зменшувати прибутковість депозитів, що теж добре. Українська практика, коли люди живуть від доходів від депозитів, неправильна.

Чим дорожче депозит, тим дорожче кредит. Якщо депозити стануть не вигідними, щоб займатися просто суто їх збереженням, жити за рахунок

них, тоді частина цих депозитів піде або в покупку якихось акцій, облігацій, або в споживання. Це також простимулює розвиток країни. Наразі особливого ефекту від рішення НБУ не слід чекати.

[\(Слово і Діло\)](#)

Прем'єр-міністр України О. Гончарук назвав метою свого Кабміну зниження витрат українців на комунальні послуги до 15 % сімейного бюджету.

Директор аналітично-дослідницького центру «Інститут міста» Олександр Сергієнко:

Комунальні платіжки навіть з урахуванням теплої зими показують, що пенсіонерам з виплатами в розмірі 2000 тис. грн приходять приблизно такі ж суми в комунальних рахунках. На життя практично нічого не залишається.

Теоретично скоротити витрати на комуналку можливо, але шлях для цього один – кардинальне зниження вартості газу. Відповідно, за газ і за централізоване опалення в містах люди платитимуть менше.

Навіть після «новорічного подарунка» влади у вигляді зниження тарифів платежі залишилися величезними. Тобто йдеться про те, що зниження вартості газу на рівні 20–30 % не врятує українців. Більш того, це тимчасове зниження, тобто не на постійній основі. Це зниження взагалі не зав'язано на вартості газу, просто провели хитру процедуру, щоб знизити сам платіж за послугу. Це різні речі. Зниження витрат українців на комунальні послуги стане можливим, тільки якщо вартість газу зменшать удвічі.

Для ухвалення рішення владі варто звернутися до статистики платіжної дисципліни. Здатність населення платити за рахунками не на шкоду сімейному бюджету була, коли ціна газу становила 3200 грн. Тоді українці платили понад 90 % нарахованих сум. Це приблизна адекватна вартість газу для населення.

Інший спосіб захисту населення – програма житлових субсидій. Однак наразі умови програми настільки жорсткі, що і це вже не врятує.

Хоч рівень платежів 73 %, заборгованість станом на 1 грудня становила 60,1 млрд, а на 1 січня – вже 63,7 млрд грн. Заборгованість населення весь час зростає. Маніпуляції уряду навколо зниження вартості послуги не допомогла.

[\(Слово і Діло\)](#)

Спікер Верховної ради Д. Разумков повідомив, що парламент розгляне питання про скорочення кількості депутатів з 450 до 300.

Політичний аналітик Дмитро Купира:

Зараз найоптимальніший час для схвалення такого рішення. Якщо такого рішення в парламенті не буде зараз, то його вже не ухвалить ніколи.

Поки ще можна говорити про монобільшість та певну єдність серед СН. Крім того, авторитетність Президента України В. Зеленського для «слуг народу» зберігається. Отже, є шанси, що голосування буде успішним. Іншого варіанту просто немає. Або зараз, або вже ніколи.

Крім того, норма в 300 депутатів буде дієвою вже для наступного скликання, тобто це скликання допрацює в повноцінному складі. Інше питання – чи зможе цей парламент утримати довіру суспільства, щоб повністю відпрацювати свою каденцію? Чи будуть дострокові вибори?

Політолог Олексій Якубін:

Це призведе до недопредставництва. У Франції працює понад 800 депутатів. У Британії, Німеччині та деяких країнах ЄС кількість депутатів перевищує 450. Логіка така: 10 депутатів на 1 млн населення. У нас на 100 тисяч осіб – один депутат.

Ініціатива скорочення кількості нардепів може бути вигідна тільки таємним впливовим групам, які стоять за парламентом. Мотивація така: чим менше депутатів, тим простіше їх контролювати. Судячи з того, як працювали фінансово-промислові групи з минулими скликаннями, мотивація саме така. Кожен депутат – це певний ресурс, тіньові каси. Менше депутатів, менше проблем.

[\(Слово і Діло\)](#)

Умови програми субсидування настільки жорсткі, що цей вид соціальної допомоги населення вже не рятує. Таку думку в коментарі «Слово і Діло» висловив **Директор аналітично-дослідницького центру «Інститут міста» Олександр Сергієнко:**

Напередодні попереднього опалювального сезону в 2018–2019 рр. були внесені зміни. Згідно з правилами, при наданні субсидії потрібно враховувати доходи не тільки членів домогосподарств, а й членів їхніх сімей.

Припустимо, що чоловік і дружина зареєстровані за різними адресами. Дружина проживає з мамою і претендує на субсидію. Однак з неї вимагатимуть надати довідку про доходи чоловіка. Це не завжди можливо. Більш того, це некоректно.

Головний принцип, яким повинні керуватися: хто споживає, той і платить. Виходить, що в нас притягують третіх осіб, при тому неважливо, що вони – члени сім'ї. Помилковий меседж. Якщо рахують обидві родини, де прописані окремо чоловік і дружина, то виходить, що доходи цих сімей будуть рахуватися двічі, а субсидія призначається одна.

Наприклад, як бути, якщо сім'я формально не розлучена, а фактично не в шлюбі? Може бути і так, що член сім'ї на заробітках та отримати довідку про доходи неможливо.

Нововведення відсікли близько половини одержувачів субсидій від соціальної допомоги. Близько трьох мільйонів домогосподарств позбавлені допомоги.

Енергетичний експерт Сергій Дяченко:

Порядок і механізм субсидування в Україні далекі від досконалості, зокрема через величезний тіньовий сектор економіки, який, за різними даними, становить близько 50 %. Зважаючи на обставини, радикально змінювати систему виплат немає сенсу, але внести корективи цілком

можливо. Несправедливо, якщо людина має квартири в різних містах України, і на кожну отримує субсидії, володіє дорогим автомобілем і претендує на пільги.

(Слово і Діло)

Міністр енергетики Олексій Оржель повідомив, що уряд планує – щоб «не дратувати українців» – прибрати окремі платіжки за транспортування газу.

Експерт з енергетичних питань Сергій Дяченко:

Буде одна платіжка або дві, не має значення, якщо люди не можуть платити за рахунками. Звісно, якби розробили єдину платіжку на абсолютно всі види послуг, то може це було б істотно. Але такого не передбачається.

Він вказав, що плата за транспортування – не зовсім коректне позначення, це плата за приєднання. Крім того, проблема в тому, що поділ призводить до підвищення, а не в тому, що з'явилася зайва платіжка.

Українці дійсно повинні платити за транспортування газу незалежно від того, користуються вони їм чи ні. Є роботи, які необхідно здійснювати на газопровідній системі незалежно від того, чи користувався споживач, чи ні. Огляд, планові ремонтні роботи, підтримка системи в робочому стані – це все «умовно постійні» витрати. Це європейський підхід.

Якщо споживач не хоче платити, доведеться відмовитися від послуги. Але виникає питання, чи є технічні можливості для цього.

Рішення з поділом дійсно несвоєчасне, але вже існує законодавчо і його доведеться виконувати. Хоча набагато доречніше було б відрегулювати ціни, щоб люди могли тягнути оплату рахунків. Зараз є всі можливості для реально істотного зниження цін на газ, що набагато більше допомогло би не дратувати українців, ніж скорочення кількості платіжок.

По-перше, дуже різко впали європейські ціни на газ. По-друге, виник профіцит газу. Зниження ціни на газ в Україні не відповідає тому, що сталося у Європі, де в кілька разів знизилася вартість. Ціни могли би бути істотно нижче, якби українська влада поводитись чесно стосовно споживача. Зараз найнижчий рівень цін на газ за останні 10 років.

(Слово і Діло)

Влітку Президент України В. Зеленський запропонував наділити народ правом законодавчої ініціативи.

Політехнолог Тарас Загородній:

Президент слідує своїй передвиборчій програмі. Однак, малоімовірно, що ідея буде реально втілена в життя. Ідея здається не дуже розумною, оскільки виникає питання: навіщо тоді українцям парламент?

Парламент обирається як представництво народу, для того, щоб депутати, як освічені люди, вирішували питання народу, а не питали в народу, що і як писати.

В українців є право подавати петиції, певні висновки вже можна зробити. Наприклад, петиція набрала певну кількість голосів, а Президент усе одно вирішив – не на часі. На цьому все закінчилося. Як зараз збираються реалізовувати ініціативу, як вносити закон, зміни – більше питань, ніж відповідей. Механізму для реалізації немає. Крім того, для ухвалення рішення все одно має бути голосування. Все одно має бути рішення парламенту щодо імплементації.

Ідея законодавчої народної ініціативи суперечить логіці парламентаризму, адже є парламент і є народ.

Політики посилаються на досвід Швейцарії, але це практично єдина країна у світі, яка так активно працює в цьому питанні, у Європі такого немає.

Щоб усе ось так керувалося, потрібні відповідальні люди, які розуміють, що це – не прикол. У Швейцарії такі люди є. Але ніде у світі такого немає.

Аналітик Дмитро Купира:

Тільки при правильному механізмі народної законодавчої ініціативи буде хороший результат і можна усунути небажаний ефект під час впровадження такої практики.

Щоб отримати розуміння, які законопроекти можуть ініціювати українці, можна відкрити петиції до Президента і ВР. Звичайно, є хороші ініціативи, але рідко коли громадяни вивчають проблему і конструктивно підходять до питання. Приблизно такий самий вигляд має народна законодавча творчість. Невеликий відсоток ініціатив буде якісним.

(Слово і Діло)

Міністр Кабінету Міністрів України Д. Дубілет пропонує «прив'язати» розмір премій перших осіб держави – Президента, Прем'єр-міністра і спікера парламенту – до показників зростання ВВП.

Політолог Андрій Дуда:

Ефективність роботи представників влади може бути на високому рівні в той час, як макроекономічні показники можуть бути поганими за різними причинами, у тому числі об'єктивними. І навпаки. Показники ВВП можуть бути хорошими, але це не означає хорошої роботи окремих осіб держави. Це категорії, які зовсім не корелюються.

Щодо зарплат чиновників – є питання, але підхід повинен бути зважений. Потрібно розділяти окремі категорії. Наприклад, для топ-менеджменту великих держпідприємств, монополій потрібно запроваджувати прогресивну шкалу. Залежно від того, який результат показує державне підприємство, можна мотивувати топ-менеджмент.

Критика на адресу «Нафтогазу» у зв'язку з високими преміями виправдана лише частково. У випадках, якщо підприємство приносить мільярди доларів прибутку до бюджету, премії повинні бути.

Друга категорія стосується керівників, заступників керівників центральних органів виконавчої влади та інших державних органів. Наприклад, Нацрада з питань телебачення та радіомовлення, НАБУ, ГПУ, ЦВК. Тут повинні бути обмеження. У цьому разі якраз доречно прив'язка, але не до ВВП, а середньої зарплати, а, може, й мінімальної. Напевно, для цієї категорії обмеження повинно бути на рівні 70–75 тис. грн.

Третя категорія – це представники органів місцевого самоврядування. Про цю категорію говорять менше, але тут є проблема часто завищеної оплати праці.

Особливі обмеження повинні бути в системі топ-керівників органів державної влади. Нинішня ситуація із зарплатами є неприйнятною. Заступник міністра дуже часто робить набагато менше роботи, ніж керівник управління або відділу. Уся відповідальність саме на середній ланці, де зарплати невеликі. Тут потрібно наводити лад і зробити справедливі умови. Коли заступник міністра культури отримує одноразову виплату в розмірі понад 400 тис. грн – це неадекватна ситуація з оплатою праці.

При цьому є дуже багато маніпуляцій навколо понять «посадовий оклад», «зарплата», «премія». Потрібно встановлювати обмеження на загальну суму виплати на загальну суму доходу при перебуванні на посаді в державному секторі. Посадові оклади можуть бути маленькі, як і доплати, а ось премії можуть бути величезними.

В органах влади дієвим прийомом також може бути обмеження Фонду оплати праці, більш чітко його регламентування. Дуже багато механізмів, як на держслужбі заробляють гроші. Свого часу одна зі статей доходу відводилася на відрядження. Це була годівниця для держслужбовців протягом багатьох років. Сьогодні це встановлення ненормальних зарплат.

[\(Слово і Діло\)](#)

У НАК «Нафтогаз» попередили, що можуть припинити постачати газ до 16 населених пунктів України. Причина – заборгованість місцевих теплокомуненерго.

Експерт Реанімаційного пакету реформ Тетяна Бойко:

Однозначної відповіді немає, і в кожного підприємства свої причини заборгованості, але є ціла низка проблем, через які щорічно виникають борги теплокомуненерго перед «Нафтогазом».

Уряд рекомендував більшості підприємств ТКЕ зробити перерахунок у зв'язку з тим, що в тариф закладено велику вартість газу, а насправді в грудні – січні цифри менші. Невідомо, чи купували підприємства ТКЕ газ у НАК за новою ціною. Однак перерахунок підприємства зробили. Населення поки не сплатило кошти, а у ТКЕ зменшилася кількість обігових коштів, за які вони могли купувати газ.

Крім того, багато хто взагалі заплатив менше, ніж за попередній період в очікуванні зменшення сум у платіжках. Однак суми в платіжках фактично

вийшли більшими, оскільки тариф зменшили, але обсяг споживання збільшився.

Тому одна з причин боргів – фінансова ліквідність підприємств ТКЕ, наявність у них фізично коштів. Поступово частина підприємств розрахувалася за боргами, але інша частина досі не вийшла з цієї ситуації.

Крім того, трапляються непередбачувані ситуації, зокрема прорив труби в Києві біля Ocean Plaza. Гроші на поточний ремонт з'являються, а на рішення таких ситуацій не передбачені. У підприємств ТКЕ реально мало коштів, щоб устигати розв'язувати всі питання.

Іноді гроші спрямовують на інші цілі, а потім бракує коштів, щоб вчасно розплатитися за газ. Вона допустила, що на місцях можуть маніпулювати, бувають випадки, коли вина органу місцевого самоврядування або керівників підприємств ТКЕ беззаперечна. Але в цілому це питання системне – потрібно змінювати підхід до тарифоутворення. Потрібно запровадити систему стимулювального регулювання. Треба не збільшувати витрати тепла, а економити.

Повинні бути якісь наглядові ради, корпоратизація. Потрібно, щоб керівники ТКЕ були зацікавлені в ефективній роботі. Крім того, саме місто має шукати кошти, щоб повністю модернізувати систему теплопостачання. Заміну труб, інфраструктури, котельні нереально зробити тільки за тарифні кошти, потрібні інвестиції.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

За Законом України «Про внесення змін до Закону України “Про добровільне об'єднання територіальних громад”» № 2189 від 30.09.2019, об'єднання громад надалі відбуватиметься виключно за перспективним планом.

Голова Всеукраїнської асоціації об'єднаних територіальних громад, голова Новоукраїнської ОТГ Олександр Корінний:

Наш основний меседж – що громади, які вже пройшли шлях добровільного об'єднання, в яких відбулися вибори та перші кроки становлення, не повинні бути примусово приєднані до інших територій. На початку обіцяли, що ті, хто першими повірять у реформу і будуть її реалізовувати, отримають переваги. На жаль, у багатьох областях є ситуація, коли громади, які мають досвід, управлінський апарат і багато реалізованих успішних проєктів, розчерком пера за якимось критерієм приєднуються до територій, які часто не те що не брали участі в реформі, а саботували її.

Не можна брати за основу прагматичні інтереси бізнесу, який домінує на цих територіях, чи адміністративні посади, тому що за подальший розвиток цих територій та послуг для людей відповідатиме не міністерство, депутати чи керівники підприємств, а місцеве самоврядування. Лідери, які хочуть це робити, мають отримати таку можливість. Це ключовий критерій, який має бути. Якщо до людей, які п'ять років саботували реформу, просто

доєднати існуючу громаду – це на багато років уб'є бажання брати на себе ініціативу.

Заступник виконавчого директора Асоціації Тарас Добрівський:

Щодо цього питання є розуміння з боку Міністерства розвитку громад і територій та депутатів Верховної Ради. Водночас, обласні державні адміністрації не завжди враховують думку громад.

Голова Бузівської ОТГ Олександр Фуркало:

Останні два роки ми займалися розвитком і довели свою спроможність. Наші мешканці отримали водогін, новий асфальт, новостворену школу мистецтв, до якої не потрібно везти дітей у район, банкомат, термінал, відділення Нової пошти. (...) Коли ми читаємо методику і порівнюємо себе за критеріями, визначеними в ній, ми бачимо, що маємо право бути. Але черкаська адміністрація не прислуховується до наших аргументів. Це не просто наші амбіції – у методиці, і в законі про місцеве самоврядування, і в Конституції, і Європейській хартії про місцеве самоврядування передбачено, що це наше право, і воно має бути непорушним.

Голова Олишківської ОТГ Сергій Малець:

Ми вийшли з 9 на 14 млн грн власних надходжень. У нас вистачає коштів на видатки і розвиток, ми навіть фінансуємо програми районів. Але в нас дуже мало населення, 2700, і стоїть питання, щоб нас об'єднувати з якоюсь із сусідніх громад. Ми хочемо, якщо до нас не приєднають громади, які хочуть приєднатися, і далі працювати в такому форматі, як ми є зараз. Головне прохання – щоб, якщо не допомагають, то просто не заважали.

Виконавчий директор Всеукраїнської асоціації ОТГ Валентина Полтавець:

Важливо, щоб обласні державні адміністрації враховували і критерії з методики Міністерства розвитку громад і територій, і ситуацію в кожній громаді. Зокрема – що не всі громади одразу можуть стати бездотаційними. Із близько 12 тис. територіальних громад, які існували станом на 2014 р., половина мали менше 3 тис. мешканців. Дотаційність понад 70 % була у 5400 громад. І говорити сьогодні, що нинішні 1400 з гаком громад мають усі 100 % бути бездотаційними – нечесно, бо є цілі райони, які були дотаційними. І громади, які там створилися, не можуть одразу здійснити такий економічний ривок.

Люди відчули сили і можливості щось робити. Ми маємо приклади, коли невеликі громади створили спільний ЦНАП, спільні амбулаторії – за законом про співробітництво громад. Якщо зараз це загасити – люди більше не будуть вірити і йти з ініціативами.

([Новое время](#))

В Україні з ініціативи міністра Кабінету Міністрів України Д. Дубілета відбувся електронний перепис населення, проведення якого передбачало залучення даних операторів мобільного зв'язку.

Заступник директора Інституту соціології НАН України
Євген Головаха:

Я із сумнівами ставлюсь до електронного перепису з однієї простої причини: процедура, яку пропонує міністр, не пройшла фахової експертизи.

Якщо він хоче замінити перепис своєю методикою, то нехай передусім візьме від відповідних міжнародних інстанцій, з підписами відомих фахівців галузі соціальної статистики, рецензію на те, що так можна робити. Сам я не можу зрозуміти його методику. Бо будь-яка методика – їм, на жаль, цього не відомо – не може вважатися адекватною, доки не пройде належної експертизи, насамперед внутрішньої, а також міжнародної. Інакше ніхто в Україні ці цифри не визнає, і будемо ми стояти поруч із Сомалі та Суданом – країнами, які не проводять перепис. Бо ми вже пропустили одну хвилину, рекомендовану ООН, коли з 2006 р. до 2014 р. мав пройти перепис населення. Принаймні один – американці могли б і два вже мати за цей час. А зараз ми ризикуємо вже і другою хвилиною – тобто тим, аби опинитися серед найвідсталіших країн світу. А в Кенії, до речі, вже проводять перепис з тими ж планшетами, на яких хоче зекономити міністр.

Який вплив матиме перепис на політику? Для початку можна було б навести лад з реєстром виборців. Ми ж не знаємо, скільки їх у нас, і з цим можна маніпулювати. Нині наш реєстр виборців не співпадає зі статистикою – там стільки мертвих душ! Аби будь-що робити, треба мати дані перепису. Американці прямо формулюють: ми проводимо перепис раз на шість років, бо інакше не зможемо нарізати округи і не будемо мати адекватного голосування у своїй країні. А українці ж можуть і 20 років не проводити, зате бозна-які мертві душі в цьому переліку виборців введені, та бозна-яких нема. А ось на базі перепису все це можна з'ясувати, не кажучи вже про інші галузі: економіку, культуру – багато що базується на відповідних статистичних даних перепису. Мова, національність, склад родини, зайнятість – усе це ми маємо знати. Та навіть якщо визнати, що чисельність населення за невідомо якою методикою міністра підрахована правильно, то закон про всеукраїнський перепис населення, прийнятий у 2000 р., а від 2012 р. з певними правками, має на меті не лише здійснювати чисельність населення, а і знати його склад. А цього будь-яка методика такого типу, що запропонував міністр, не може дати.

Істотно зменшити витрати на перепис населення теж можна. Із цими роз'ясненнями Соціологічна асоціація України вже зверталась до уряду. А коли кажуть, що ось люди не відкривають двері – тут теж є багато методів. В Ізраїлі, наприклад, за це передбачається кримінальна відповідальність, в Америці – адміністративна, з великими штрафами, бо там перепис є громадянським обов'язком. Значно м'якші методи теж є: якби міністр поговорив на цю тему із серйозними фахівцями, йому б підказали.

(Слово і Діло)

Верховна Рада планує 6 лютого розглянути законопроект про запуск в Україні ринку землі.

Політолог Андрій Дуда:

Голосування за скорочення кількості депутатів показало невеликий відсоток голосів. Було всього 199 від СН, а решта – від ОПЗЖ. Але в разі земельного питання працюють трохи інші мотиваційні процеси.

Напередодні Президент України провів нараду з Прем'єр-міністром, представниками Кабміну і ВР. Не виключено, що питання земельної реформи також порушувалося. Земельна реформа – просто неймовірний аргумент для команди В. Зеленського в переговорах із МВФ. В очікуванні траншу депутати можуть проголосувати в більшості.

Найімовірніше, голосування відбудеться, закон ухвалить. Особливо якщо В. Зеленський буде присутній. Є відчуття, що земельне питання вже вирішено.

Політолог Ігор Петренко:

На вирішення питання вплине консолідація з позафракційними депутатами, внутрішня консолідація і торги за поправками, а також питання співпраці з МВФ і надання траншу. Можливо, протести все одно будуть. Однак потенціал для того, щоб ухвалити документ, є.

(Слово і Діло)

Кабінет Міністрів скасував обов'язкове одержання підрядниками дозволу на початок робіт із будівництва доріг від Державної архітектурно-будівельної інспекції (ДАБІ).

Менеджер групи реформування дорожньої галузі «Реанімаційного пакету реформ» Андрій Мартенс:

Раніше до півроку могло піти на те, щоб отримати дозвіл. Реально бралися до робіт у червні, у найкращому разі в липні, а іноді навіть у серпні. Зараз є шанс, що швидше буде починатися сезон, а значить і підрядники будуть швидше братися до робіт.

Скасування дозволу дасть можливість підрядникам розпочати роботи, можливо, навіть навесні, нехай не з 1 березня, але набагато раніше.

В отриманні дозволу від ДАБІ не було особливого сенсу, оскільки процес був дуже зарегульований і не давав нічого, окрім затягування часу.

Тепер сезон дорожніх робіт буде не 3–4 місяці залежно від зими, а може збільшитися вдвічі. Отже, є шанс удвічі збільшити кількість відремонтованих доріг, це суто за термінами.

Водночас пропозиція Прем'єра ліквідувати ДАБІ – крайній захід. З одного боку, ДАБІ – годівниця, архітектурно-будівельні норми зараз дозволяють ставити будь-якого підрядника в ситуацію «ти мені винен».

Однак, з іншого боку, не обов'язково ліквідувати структуру, є альтернатива. Не варто кидатися з крайності в крайність. Як варіант – можна максимально спростити всі процедури.

Крім того, треба поставити питання про те, що будь-який підрядник, будівельник несе відповідальність як кримінальну, так і іміджеву. Потрібно створювати такі заходи, за яких за неякісну роботу, виконану одного разу, далі взагалі ніхто не захоче співпрацювати.

В Україні, на жаль, у гонитві за швидким прибутком і можливістю давати відкати через корупційну складову в дорожній сфері недобросовісні компанії продовжують діяльність. Контроль повинен бути, але так, щоб ця система не заважала, не ставила палки в колеса і не була годівницею для різних структур.

[\(Слово і Діло\)](#)

Шостого лютого Верховна Рада розглядала законопроект про обіг земель сільгосппризначення. Під Офісом Президента і Радою проходили акції протесту.

Політолог Андрій Горбенко:

Минулі мітинги показали, як добре вміють розмахувати ногами селяни. Тепер чудово розуміємо, хто вони – селяни, які вийшли захищати українську землю. Є лобіювання окремих груп, які працюють за старою схемою, за допомогою «тітушок» і квазідемократичних технологій.

Конфлікти і соціально-суспільна напруга буде доти, доки влада не схвалить остаточне рішення: або проголосує, або провалить голосування.

Для українців земельне питання дійсно чутливе. Україна не так давно стала урбанізованою країною, але тривалий час була аграрною, аграрна ментальність залишилася. Ніхто ж свою матір не продає. Поки це викликає емоції, які не дають більшості людей, судячи із соціопитувань, упевненості в тому, що потрібно відкривати ринок землі. Хоча потрібно розуміти, що в суспільства немає раціонального розуміння цього питання, є емоції.

Однак відкривати ринок землі рано чи пізно доведеться. У цілому для економіки та для тих, у кого є паї, це додаткові можливості.

Громадяни, у яких немає паїв, не відчують змін. Можливо, побачать більш дешеві кредити на іпотеку або більш дешеві продукти, але навряд чи пов'яжуть це з ринком землі.

За різними підрахунками, власник паю щорічно втрачає близько 10 пенсій. Ринок повинен визначити ціну гектара, але умовно, якщо 200 тис. грн за кілька гектарів покласти на депозит під відсотки, виходить чималенька сума грошей, більша за мінімальну пенсію.

Відчують ефект ті, у кого є паї, і хтось, можливо, отримає якийсь грошовий ресурс і зможе поліпшити добробут. Але скільки людей із паями? Їх не більшість, слід визнати.

З іншого боку, потрібно розуміти, що економічного зсуву в країні не буде, поки не відкриють ринок землі, а це вже питання, яке стосується всіх. Земля – великий поштовх для фінансової та банківської системи, оскільки це гарне заставне майно. На відміну від квартир, машин, заводів, земля не дешевшає.

(...) Дорогий кредит тоді, коли є ризик того, що його можуть не повернути або не зможуть реалізувати заставне майно. У земельному питанні це не працює. Навіть якщо кредитор не повертає грошей, банку буде досить просто реалізувати землю. Тому для українських фермерів є шанс на дешеві кредити, а значить, можливість стати більш технологічними та прибутковими. Якщо Україні взяти приклад розвинутих країн і підійти технологічно до питання, то земля буде на вагу золота. Якщо постійно сіяти кукурудзу, земля нічого коштувати не буде. Зараз грошей на розвиток немає, але запуск ринку може змінити ситуацію.

Запуск ринку землі позитивно вплине на фінансову систему України. Хороші кредити, грубо кажучи, передають як цінні папери, з'являється більше коштів, країна може жити за сучасними стандартами в сенсі розвитку фінансового ринку. Природно, що на житті українців це відіб'ється.

Рано чи пізно українці прийдуть до того, що потрібно відкривати ринок землі, це питання часу. У В. Зеленського зараз є можливість дати поштовх економіці, який дійсно може привести до зростання, що в загальному сприятливо позначиться на житті кожного.

Однак соціологія показує певну напругу в суспільстві, на чому гратимуть противники. Для окремих груп вигідніше за копійки орендувати землю, у зв'язку з чим триватиме напруга. Однак, коли крапку поставлять, усі швидко підуть ділити пиріг. Навіть ті, хто нібито проти, зрозуміють, що поки вони будуть чинити опір, наприклад, скасовувати закон, ресурс буде продаватися. Тому нинішнє протистояння – традиційна форма торгів за те, яким буде закон. Це не соціальне обурення на кшталт Майдану.

[\(Слово і Діло\)](#)

З 2021 р. ЄС запровадить Європейську інформаційну систему авторизації подорожей (ETIAS), що означає внесення змін до умов безвізових поїздок до ЄС для громадян третіх країн (тобто з 2021 р. ці зміни торкнуться не тільки України, а й, наприклад, громадян Австралії, Бразилії, Великої Британії, Канади, США та Японії).

Політолог-міжнародник Володимир Воля:

З наступного року перед тим, як поїхати до країни ЄС, українцям необхідно буде отримати попередній дозвіл на поїздку шляхом подачі онлайн-заявки та сплатити комісію в розмірі 7 євро.

Нові правила дозволять заздалегідь ідентифікувати осіб, які можуть представляти міграційну або безпекову загрозу. Насамперед такі заходи впроваджують для того, щоб уникнути проникнення на територію ЄС терористів, людей, схильних до тероризму, злочинців. Відповідні служби зможуть завчасно перевірити біографію туриста. Контроль на кордоні залишається, просто буде додатковий профілактичний інструмент, щоб хоча б частково розуміти і відсіяти потенційно небезпечних людей із точки зору злочинності й тероризму.

Крім боротьби з тероризмом, для країн ЄС існує ще одна глобальна проблема – нелегальна міграція. Нові правила будуть фільтром і щодо нелегальних мігрантів. Мета подорожі та багато різної інформації потрібно буде заповнити в певних формах.

Малоймовірно, що велика частина українців підпаде під фільтр. Насамперед там будуть представники Близького Сходу, Африки, Азії, мусульманського світу. Їм швидше будуть відмовляти у в'їзді.

Для України сьогодні немає загроз у питанні безвізового режиму, це можливо, якщо відбудеться значний регрес у реформах. Ідеться про 144 пункти, які були висунуті для лібералізації візового режиму. Однак навіть у такому разі Україну спочатку повинні попередити, а не миттєво призупинити безвіз. Представники ЄС повинні будуть озвучити претензії, передати заяви до керівництва України. Після цього повинен бути період консультацій. Згодом можуть дати певний період, щоб країна усунула прогалини. Тільки після цього і за умови, що країна не виконала роботу над помилками, можуть почати процес призупинення безвізового режиму.

[\(Слово і Діло\)](#)

Глава парламентського комітету з питань соціальної політики Галина Третякова заявила, що підвищення пенсійного віку в Україні є неминучим процесом.

**Експерт економічних програм Центру Разумкова
Володимир Сіденко:**

Україна – не єдина країна, в якій це питання стоїть гостро, але в нас соціальне загострення неминуче, якщо вжити таких заходів. Підвищення пенсійного віку – не єдиний варіант, набагато кращий спосіб вирішення ситуації – перехід на нові форми фінансування.

Передусім повинна бути відповідальність майбутніх пенсіонерів за своє майбутнє. Держава – не бездонне джерело. Експерт переконаний, що владі слід було б розробити і впровадити якусь довгострокову програму. Однак проблема в тому, що влада зараз не націлена на це.

Наразі для влади характерний якийсь лібертаріанський підхід – низку соціальних зобов'язань просто скидають із себе. Якщо продовжувати політику в такій ідеології, будуть серйозні соціально-економічні наслідки. Якщо на перехідному періоді буде позиція «живіть, як хочете», якщо просто стануть зменшуватися ті зобов'язання, які лежать на державі – це буде порушенням права. Згодом це стане підставою для масових звернень громадян до судів, у тому числі ЄСПЛ. Тобто для України як держави можуть бути серйозні юридичні наслідки.

Уникнути підвищення пенсійного віку можна. Однак для цього потрібно виводити економіку з тіні, прискорити темпи зростання ВВП, що створить нові можливості для фінансування виплат.

Дірку Пенсійного фонду залатати буде непросто, оскільки вчасно не вжили необхідних заходів. Потрібно усвідомлювати, що зараз легкого шляху

не буде. Будуть втрати, але вони повинні рівномірно розподілятися між суб'єктами. Держава в особі уряду не повинна скидати з себе частину соціальної відповідальності.

Експерт із питань пенсійного забезпечення Володимир Щербина:

Підвищення пенсійного віку – помилковий шлях для українського суспільства. Україна може взяти за приклад чилійську систему. Альтернатива полягає в тому, щоб створити умови і модель, за яких кожен громадянин самостійно 7–10 % від зарплати вносив би на особистий пенсійний рахунок. Ці кошти повинні бути під відсотком протягом усього періоду накопичення. Суть у тому, що розподільний принцип формування пенсій, коли гроші на виплату літнім громадянам віднімаються із зарплати тих, хто працює, був замінений на накопичувальний, коли людина сама собі відкладає на старість.

Відповідальність за формування пенсій повністю перенесена на працівників. У кожного є свій пенсійний рахунок, на який треба щомісяця перераховувати внески в розмірі 10% від заробітної плати.

Ніхто нічого надприродного не вигадував. Отримав зарплату – поклав 10 % на свій рахунок. Неважливо, який це банк. Інше питання, як забезпечити розрив у часі. Є багато пенсіонерів, які ще повинні отримувати виплати, а є ті, хто ще не пенсійного віку, але у них є частина солідарного стажу.

Проблемні питання в процесі роботи можна вирішити, не вдаючись до підвищення пенсійного віку.

[\(Слово і Діло\)](#)

Політолог Андрій Горбенко:

Проведення референдуму про продаж сільськогосподарської землі зараз закінчиться тим, що люди не захочуть відкривати ринок землі. При цьому потрібно розуміти, що більшість населення, яка голосуватиме на референдумі, не має ніякого відношення до землі, адже в більшості громадян немає паїв. У більшості немає зацікавленості, у них просто є міфологізована думка.

У влади, по суті, є карт-бланш на ухвалення певних рішень, ураховуючи підсумки виборів. Так, є теми, які потрібно запитувати, легітимізувати, наприклад, щодо НАТО. Ми знаємо, що більшість проголосують «за» і буде аргумент говорити, що народ сам вирішив. У земельному питанні інша ситуація. Ринок доведеться відкривати рано чи пізно все одно. При цьому щоразу потрібно буде стикатися з тим, що був референдум, на якому народ сказав «ні». Якщо отримати зараз такі результати референдуму – це фактично означає самим собі забити гол.

Також з огляду на заяву спікера ВР про те, щоб забезпечити перехідний період і відкласти референдум до 2024 р., здається, ніби команда Зеленського зняла із себе відповідальність, адже каденція на той час вже закінчиться. Це якісь напівзаходи. Закон ухвалимо зараз, а до 2024 р. торгувати не будемо? Чи як?

Потрібно хоча б відкрити продаж на внутрішньому ринку, запустити процес, побачити мінуси і виправити їх.

[\(Слово і Діло\)](#)

Кабінет Міністрів України затвердив бюджет Пенсійного фонду на 2020 р. На покриття дефіциту фонду витратять близько 172,57 млрд грн.

Експерт економічних програм Центру Разумкова Володимир Сіденко:

Пенсійні виплати належать до категорії захищених. Якщо слідувати цьому, то пенсіонерам нічого хвилюватися.

При цьому дефіцит ПФУ величезний і легкого виходу з ситуації немає. Однак, виправити ситуацію і гарантувати виплати можна, якщо провести реструктуризацію.

Певний маневр можна зробити. Наприклад, реструктуризувати наші виплати за зовнішніми боргами. Тоді певна сума коштів, яка на сьогодні йде на обслуговування зовнішніх боргів, може бути кинута на те, щоб прокредитувати Пенсійний фонд.

Сьогодні потрібен комплексний підхід, який буде вписуватися в програму реформ. Ніхто не буде реструктуризувати виплати зовнішніх боргів, розуміючи, що влада більше нічого не збирається робити.

Економіст, глава експертної ради Українського аналітичного центру Борис Кушнірук:

Дефіцит ПФУ тепер буде завжди, питання в розмірі. Якщо внески великі, дефіцит буде збільшуватись. Дефіцит Пенсійного фонду принципово скорочуватися не буде, до чого потрібно бути готовими.

У країні погіршується співвідношення людей пенсійного віку та людей, які працюють. Єдина можливість змінити ситуацію в Пенсійному фонді – це знизити внески до Пенсійного фонду і зобов'язання, які бере на себе ПФУ.

В українських реаліях варто говорити про малу солідарну пенсійну систему: маленькі внески і виплати. Ідеться про те, що держава гарантує тільки мінімум, а решту люди повинні самі відкладати і забезпечувати собі старість.

Однак, незважаючи на дірку в ПФУ, пенсії будуть виплачувати стабільно. Для виплат пенсій у бюджеті передбачені кошти, тому затримок не буде. Затримувати виплату пенсій – останнє, на що готова буде піти влада. Це дуже ризиковано для будь-якого уряду: попереднього, чинного й наступного.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

У серпні Президент України подав сім окремих законопроектів про внесення змін до Конституції, а в грудні він також ініціював законопроект щодо децентралізації.

Експертка з конституційного права Центру політико-правових реформ Юлія Кириченко:

Конституційні зміни мають базуватися на концепції конституційної реформи, напрацьованій у відкритому режимі з широкими публічними обговореннями. Помилковим є шлях точкових змін до Конституції України через окремі законопроекти, а також напрацювання конституційних змін у закритому від суспільства режимі, як це відбувається сьогодні. Саме ці помилки призвели до необхідності відкликання Президентом своєї конституційної ініціативи щодо децентралізації.

Адвокат, кандидат юридичних наук Дмитро Терлецький:

Такий підхід негативно позначився на якості законопроектів, на що вказав Конституційний Суд України: «Висновки Конституційного Суду України підтвердили низьку якість окремих ініціатив з точки зору юридичної техніки, наприклад можливість порушення конституційного принципу безперервності функціонування законодавчої влади; спричинення юридичної невизначеності, створення неузгодженості тощо».

(...) На жаль, мусимо констатувати, що дотепер змішана форма правління в Україні лише імітується, а сама Конституція України сприймається як регламент, а не акт установчої влади народу, – її намагаються змінити щоразу залежно від політичної кон'юнктури. І сьогоднішній конституційний процес не виняток. Системний аналіз усіх пропонованих змін до Конституції України дає підстави твердити про ймовірність чергової зміни владного балансу в так званому трикутнику «Верховна Рада – Президент – Кабінет Міністрів».

Експерт з конституційного права Центру політико-правових реформ Олександр Марусяк:

Загалом із семи поданих Президентом законопроектів про зміни до Конституції Верховна Рада України надалі продовжить розгляд лише чотирьох, які отримали позитивні висновки КСУ. Щодо законопроекту про децентралізацію, то Президент його відкликав. Надалі, розглядаючи ці законопроекти, Парламент обов'язково має врахувати юридичну позицію КСУ і внести відповідні поправки до них.

Аналітик Інституту «Республіка» Вікторія Орісюк:

Ми не прагнемо говорити про зміни до Конституції лише в опозиції «добре – погано». Натомість закликаємо владу до діалогу з громадянами. Процес внесення змін до Конституції має бути публічним, і, перш ніж щось змінювати, до нього потрібно долучити громадян. Конституція стосується кожного з нас, цей документ – договір між громадянами та інститутами влади. Як філософ за освітою, скажу: теорія суспільного договору (у нашому випадку Конституція) – це спільна угода, тому і будь-які зміни необхідно ухвалювати спільно, обговорюючи. Інакше громадяни не будуть дотримуватися установчого документа цієї країни.

([Радіо Свобода](#))

6 лютого Верховна Рада України мала почати розгляд у другому читанні законопроекту про запровадження ринку землі сільськогосподарського призначення.

Голова «Аграрного союзу України» Геннадій Новіков:

В Україні наразі немає умов для запровадження ринку землі. До цього не пристосоване законодавче поле, не готові банківська система і самі селяни. Навіть ті 3700 правок до законопроекту, які запропонували депутати, не вирішують проблеми. Слід спершу визначити стратегію розвитку села і агропромислового комплексу, ухвалити низку відповідних законів, а вже потім скасовувати мораторій на продаж сільськогосподарських земель.

Не було ще таких прецедентів, коли спочатку ухвалюють закон, а потім створюють умови для його виконання. Вони ж критикують мораторій, якому 18 років. Але ж мораторій був доти, доки не з'являться два закони: про земельний кадастр і про обіг земель сільськогосподарського призначення. Так і не ухвалили цих законів. Адже той закон, який зараз про обіг говорить, про те, що потрібно ухвалити ще вісім законів. Кажуть, що зроблять. А якщо не зроблять? Як можна запроваджувати, якщо не ухвалено те, що потрібно, аби ринок землі працював? Відтак ухвалюється закон, який залишить селян без землі, бо немає інструментів, як конкурувати. Якщо вони ухвалять цей закон про ринок землі, люди їх винесуть, а самі вони сядуть.

Заступник генерального директора асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» Роман Граб:

Найбільш суперечливі норми законопроекту скориговані. Про продаж землі іноземцям, що чи не найбільше турбувало українців, наразі не йдеться. Концентрацію в одних руках обмежили до 10 тис. га. Ринок землі в Україні вже давно існує, а скасування мораторію на продаж сільськогосподарських земель цей ринок лише впорядкує.

Цей закон є не першим і не останнім, що стосується ринку землі. Ринок землі вже існує. У нас близько 4 млн га, які торгуються спокійно, без усіляких обмежень, і нікому це не заважає. Якщо ця земля якимось купується і продається, то процедура купівлі-продажу сільськогосподарських земель істотно відрізнятися не буде. Щоправда, ділянки не завжди зареєстровані належним чином у Державному земельному кадастрі. Але не все так погано. 73 % земель там наявні. Це доволі високий показник. Але критично важливо, щоб відтепер усі угоди, які будуть укладатися, укладалися із внесенням інформації про ділянку в Державний кадастр. Але якщо її там немає зараз – це не критично, бо якщо людина схоче продати ділянку, вона повинна буде спочатку внести її до кадастру. Тож ринок буде ще одним стимулом, щоб поповнити кадастр інформацією про ділянки.

Заступник голови громадської спілки «Всеукраїнська аграрна рада» Денис Марчук:

У разі запровадження ринку сільгоспземлі восени цього року, малі та середні фермери можуть втратити свої землю і бізнес, оскільки не витримають конкуренції з великими агрохолдингами. Адже фізичні особи-

фермери не мають коштів на купівлю 10 тис. га, на відміну від холдингів, а банки наразі не зацікавлені у кредитуванні малих сільгоспвиробників. Нині держава не пропонує фермерам тих умов підтримки, які мають фермери Європейського Союзу, отримуючи сотні євро дотацій на кожен гектар обробленої землі.

Потрібен перехідний період. За тих умов, які зараз є в Україні, коли коливається долар, коли фермер сів по 28 гривень за долар, а продавати урожай має по 23 гривні за долар, втрачаючи колосальний ресурс, як же говорити про погашення кредитів? Якби був передбачений перехідний період, ми могли б підготувати малого фермера, розуміти, якою буде адекватна кредитна ставка, ми зрозуміли б, скільки фермерів в Україні готові реалізувати своє право. Нині конкурувати фермерів з юридичними особами-агрохолдингами занадто важко, практично неможливо, щоб купити землю. Тому на цьому першому етапі можливо було б дозволити купувати виключно фізичним особам-українцям. Це могло б бути, скажімо, 500 га в одні руки.

Заступник голови парламентського аграрного комітету, народний депутат від «Слуги народу» Павло Халімон:

Ми не змогли врахувати всі правки повністю, але врахували їх частково. Яким чином? Велика кількість депутатів подавали такі ж самі правки, як і фракція «Слуга народу». Тому я вважаю, що вони враховані частково, оскільки відповідають за духом, за текстом, за змістом тим правкам, які подавали ми.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Постійна представниця Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні Дафіна Герчева:

Нові уряд і парламент розробили національну стратегію, в якій закладено пріоритети. Я б поділила їх на три основні напрями. Перший – відновлення економіки та сприяння економічному розвитку. Другий напрям – людський розвиток, що охоплює освіту, охорону здоров'я та соціальний захист. Третій – енергетика, енергетична безпека, охорона довкілля та протидія зміні клімату. Щоб на всіх цих напрямках можна було досягти прогресу, потрібне те, про що я вже згадувала – сильні інститути, відповідна законодавча база, мотивація людей, активність громадянського суспільства, залучення бізнесу. Але також потрібен мир. Тому пріоритетом Президента є вирішення конфлікту на Сході України. Я вивчала опитування громадської думки, і вони підтверджують моє бачення. Більшість респондентів сказали, що найважливішими для них є, по-перше, вирішення конфлікту; по-друге – достойна праця і по-третє – подолання корупції та прозора, підзвітна, сумлінна діяльність органів влади.

Кілька років тому в Україні було розпочато цілу низку стратегічних реформ, включно з децентралізацією, реформою державної служби, охорони здоров'я, енергетичною тощо. Загальна рекомендація від усіх партнерів України, таких як ЄС, МВФ, Світовий банк і ООН – прискорити реформу

судової гілки влади, оскільки саме судова система та верховенство права – це те, що залишається проблемним у країні.

Реформа держуправління проходить досить добре, як і реформа держслужби. Але є певні виклики, пов'язані з її впровадженням. І ми допомагаємо з ними впоратися. Наприклад, для випускників вишів досі не створено достатньо стимулів іти на держслужбу. Зарплати низькі, тому талановита молодь просто не зацікавлена в такій роботі. Для виправлення цієї ситуації вже було вжито певних правильних заходів, і це добре. Але досі не організовано систему навчання упродовж життя для держслужбовців.

Ще одна проблема – політичний вплив на вибір кандидатів на посади в держслужбі. Він має бути зведений до мінімуму, а в ідеалі – усунутий зовсім.

Реформа охорони здоров'я відбувалася досить швидко. Однак зараз спостерігається деякий відквіт через втручання в цю реформу певних груп інтересів. Одна з цілей реформи – усунути монополію на надання послуг у сфері охорони здоров'я та забезпечити однакові умови для всіх учасників ринку. Однак є ті, хто незадоволений таким підходом і протидіє реформі.

Ще одна реформа, яка досі здійснювалася досить позитивно, – децентралізація. Її суть полягає в принципі субсидіарності, тобто в делегуванні повноважень і прийнятті рішень на місцях – там, де люди безпосередньо відчувають їхній вплив. Та й ця реформа наражається на великий політичний опір. Адже ті, хто зараз має владу, розлучаються з нею неохоче.

На початковому етапі реформи децентралізації відбулося добровільне об'єднання громад, і на сьогодні створено майже тисячу ОТГ. Мета цього процесу – зробити так, щоб усі громади мали в достатній кількості фінансових ресурсів на надання послуг громадянам, як адміністративних, так і соціальних. У планах – об'єднання 100 % громад до проведення місцевих виборів восени нинішнього року. Основний елемент децентралізації полягає в тому, що повноваження з планування й надання послуг із центрального та обласного рівнів передаються на місцевий. Але є й інший аспект – фіскальна децентралізація, коли з центрального рівня на місцевий передається відповідальність за фінанси, тобто місцевий рівень забезпечується коштами, щоб мати можливість надавати послуги. Цей важливий елемент не такий очевидний.

(...) На мій погляд, це (величезні зарплати в чиновників. – Ред.) не найкращий спосіб фінансово стимулювати чиновників. Я читала, що високий рівень зарплат уряд пояснює бажанням запобігти корупції серед чиновників...

(...) Значущість перепису населення для кожної країни дуже велика. Якщо в уряді немає достовірної інформації не тільки про чисельність населення в країні, а й про те, де ці громадяни мешкають, про статеві-віковий склад населення, поділ на інші категорії, то він просто не в змозі приймати виважені політичні рішення і правильно визначати пріоритети в роботі.

Є традиційний метод проведення перепису населення, який використовується всіма демократичними країнами. Оцінка кількості населення, що проводилася в Україні торік, у тому числі з використанням даних мобільних операторів та різних реєстрів, на мою думку, не дає точних даних. І ми вже звертали увагу як Прем'єр-міністра, так і Кабінету Міністрів на те, що ці дані, з високою часткою ймовірності, можуть бути недостовірними.

Минулого тижня ми провели стратегічну зустріч із Держстатом і отримали роз'яснення з приводу того, якими електронними методами вони проводили це оцінювання кількості населення та що думають із приводу якості й достовірності зазначених даних. У Держстаті уточнили, що експериментальні оціночні дані, отримані внаслідок усереднення результатів трьох різних методів оцінки, не скасовують необхідності проведення традиційного перепису. Я впевнена, що коли країна планує проводити перепис населення, то робити це потрібно належним чином.

Один з аргументів на користь проведення такого (електронного. – Ред.) перепису – зниження витрат. Однак скандинавські країни (які відмовилися від проведення традиційного перепису населення. – Ред.), набагато випереджають Україну в інституційному розвитку, досконалості законодавчої бази та довірі до державних інститутів. Сподіваюся, що незабаром Україна зможе досягти такого самого рівня і проводити перепис таким чином. Наприклад, Естонія проводить онлайн-голосування. Однак поки що Україна перебуває не на такому рівні розвитку. Сподіваюся, у майбутньому це стане можливим.

(...) Нове керівництво країни вже не вперше намагається залучити інвестиції в Україну. Ми бачили це на прикладі інвестиційного форуму в Маріуполі, що проводився торік, та низки інших ініціатив. У Давосі була чергова спроба показати міжнародним фінансовим організаціям, що Україна є на мапі світу. (...) Треба показувати успішні приклади з України, і насправді таку роботу ведуть і українська влада, і наші партнери з програм розвитку, коли відвідують інші країни. Хоча Україна зіштовхується з цілою низкою викликів, які їй необхідно подолати, це країна величезних можливостей. Один з основних активів країни, крім природних ресурсів – це її люди, розумні й діяльні. І ви маєте рацію: інвестори прийдуть в Україну, коли тут будуть стабільність, верховенство права і не буде надмірної бюрократії. Це основні пріоритети нового керівництва країни. Ми й партнери з розвитку підтримуємо ці пріоритети, оскільки це те, що потрібно людям.

(...) Україна – країна з величезним потенціалом. І могла б стати лідером у багатьох сферах. Але це країна з радянським соціалістичним спадком, яка проходить тривалий і болісний процес трансформацій. Думаю, ми все-таки можемо бачити світло в кінці тунелю, і якщо належну структуру управління державою все-таки вдасться вибудувати, то цей потенціал можна буде реалізувати.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Експерт Growford Institute В'ячеслав Ільченко:

Загальний висновок: законопроект № 2178-10 порівняно з початковим варіантом, прийнятим за основу в першому читанні, містить кілька суттєвих поправок. Однак у ньому так і не запроваджено жодного запобіжника від масового скуповування землі, а, крім того, попри те, що ліміт сукупного землеволодіння було знижено, він навіть полегшує масове скуповування земель як іноземними юридичними особами, так і вітчизняними вертикально орієнтованими агрохолдингами.

Законопроект містить рамкові норми, які визначають, хто саме може купувати землю та в яких обсягах, які обмеження накладаються на осіб, що можуть набувати у свою власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення. Мета цього законопроекту – «прецедент першого продажу», який уможливить набуття земельних ділянок за цивільними угодами купівлі-продажу (пропоновані зміни до ст. 131 Земельного кодексу). Однак самого процесу набуття, а також регулювання правових відносин, що пов'язані з комерційним обігом земельних ділянок, він не регламентує – вони винесені в додаткові закони, які становлять «земельний пакет». (...)

Безпосередньо в законопроекті № 2178-10 можна виокремити перелічені нижче ризики.

Ризик 1: фактичний дозвіл придбання сільськогосподарських земель іноземцями через володіння корпоративними правами на отримання вигоди.

Пропоновані зміни до ст. 130 Земельного кодексу передбачають, що земельні ділянки можуть купувати юридичні особи України, створені та зареєстровані за законодавством України, учасниками (акціонерами, членами) яких є лише громадяни України та/або держава. Юридичні особи, в яких серед бенефіціарів – людей, які мають корпоративні права управління та є набувачами прибутку – є іноземці, набувати земельні ділянки не можуть.

Однак легального способу з'ясувати, чи є іноземці або іноземні держави серед бенефіціарів тієї чи іншої юридичної особи, не існує. Є лише припис відкрити вигодонабувачів від юридичних осіб, закріплений Законом «Про бенефіціарних власників» від 14 жовтня 2017 р., а санкція за невідкриття дуже незначна. На сьогодні закон фактично не діє, за повідомленнями Міністерства юстиції, своїх бенефіціарів відкрили лише 20 % зареєстрованих юридичних осіб. А це означає, що земельні ділянки зможуть і будуть купувати юридичні особи, які повністю контролюються іноземним капіталом, і це не можна буде якось відстежити.

Ризик 2: фактичний дозвіл придбання сільськогосподарських земель іноземцями через подвійне громадянство.

Пропоновані до ст. 130 Земельного кодексу зміни передбачають, що земельні ділянки можуть набувати громадяни України, але не робиться застереження щодо існування в них іншого громадянства. Таким чином, земельні ділянки після введення в дію законопроекту № 2170-10 одразу зможуть купувати іноземці, які отримали українське громадянство, наприклад, в обмін на інвестиції.

Ризик 3: відсутність технічних і юридичних засобів контролю за сукупним землеволодінням.

Зазначений ризик має два аспекти. Перший полягає в тому, що через неможливість встановити бенефіціарів юридичної особи можна легко обійти будь-який ліміт на сукупне землеволодіння (за редакцією законопроекту № 2178-10, це 10 тис. га – зміни до ч. 2 ст. 130) у результаті створення фірм-прокладок. Другий аспект полягає в тому, що інструментом контролю за сукупним землеволодінням є Державний кадастр, який у поєднанні з іншими державними реєстрами має показувати наявне землеволодіння. Однак згідно зі змінами, які пропонуються законопроектом № 2178-10 до Закону «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно», взаємодії між різними державними реєстрами не налагоджено, – її тільки пропонують забезпечити.

Відповідно, після прийняття законопроекту № 2178-10 у цілому виникне ситуація, коли угоди купівлі-продажу уже активно укладаються, а технічні засоби перевірити сукупне землеволодіння відсутні. Що дасть можливість легко накопичити будь-які обсяги землі, а також сприятиме «реєстровому» рейдерству через несанкціонований доступ до реєстрів і використання їхньої неузгодженості. Терміни забезпечення узгодженості та взаємодії між цими реєстрами законопроектом не встановлюються, відтак, період відсутності ефективного контролю за сукупним володінням може бути достатньо тривалим для повномасштабного скуповування земель.

Ризик 4: сприяння масовому викупу земель вертикально орієнтованими аграрними холдингами та банками з іноземним капіталом.

Вертикально орієнтованим аграрним холдингом називається такий холдинг, до складу якого, окрім власне земельного володіння, входять допоміжні структури, а також банк. Практично всі українські агрохолдинги мають таку структуру.

Згідно з пропонованими до п. 2 ст. 130 змінами обмеження щодо сукупного володіння земельними ділянками не поширюються на банки, які можуть набувати їх у рамках застави за кредитами. Таким чином, аграрні холдинги, які мають у своїй структурі банки, отримують можливість швидкого викупу не тільки своїх земель, а й додаткових нелімітованих обсягів через схему заставного кредитування. Точно таку саму можливість отримують і банки з іноземним капіталом, які мають представництво в Україні, оскільки завдяки зазначеному вище винятку на них не поширюються обмеження, запроваджені ст. 130 стосовно юридичних осіб.

Отже, одразу після ухвалення законопроекту № 2178-10 може розпочатися масовий викуп земель іноземцями (land grabbing) на абсолютно законних підставах. Норма про відчуження цих земель протягом двох років після конфіскації застави (зміни до ст. 130) фактично є недієвою через комбінацію третього і п'ятого ризиків.

Ризик 5: викуп земель юридичними особами через схему переважного викупу.

На сьогодні практично всі землі, якими оперують великі агрохолдинги, є орендованими. Відповідно до Земельного кодексу, ці землі можна буде викупувати на відкритому аукціоні за бажанням власника. Аналогічно на земельних торгах мають продаватися заставні ділянки, що перебувають у володінні банку, які той цілком може здати в оренду. Агрохолдинги або юридичні особи, які представляють інтереси агрохолдингів або іноземних громадян через корпоративні бенефіціарні права, і є формальними орендарями землі, завдяки змінам до п. 2 ст. 131 отримують можливість швидкого викупу цих земель через переважне право.

Переважне право – це право поточного орендаря сплатити максимальну ціну, запропоновану на земельних торгах, замість того, хто їх виграв. Оскільки фінансовий ресурс, яким оперують агрохолдинги, значно більший за ресурс будь-якого іншого учасника торгів, вони зможуть заявити це право як поточні орендарі практично в будь-якому випадку. Таким чином, земельні торги перетворюються на спосіб легалізації уже накопичених земель банками або агрохолдингами.

З огляду на зазначені ризики можна зробити висновок, що законопроект № 2178-10, запропонований до другого читання, не є кращим за попередню редакцію, а в ключових питаннях – навіть гірший, тому що сприяє масовому скуповуванню земель іноземними структурами.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

Верховна Рада попередньо схвалила зміни до Конституції, згідно з якими народних обранців може бути 300 замість 450.

Політолог Максим Джигун:

Таке прагнення нової влади видається абсолютно логічним і зрозумілим: у суспільства вже давно визрів запит на зміни, які б мали розпочатися з самих можновладців. Зменшення кількості народних обранців не стане якісною зміною для держави, проте є напрочуд дієвим, з електорального погляду, інструментом задоволення цього запиту. Найбільша проблема зазначеного законопроекту полягає в тому, що його прийняття таїть у собі низку як очевидних, так і прихованих загроз, насамперед для громадян, котрі ці зміни так ревно обстоюють.

Перш за все, маємо розуміти, що в рішенні про зменшення кількості народних обранців закладено децицію популізму, спрямованого на збереження й нарощування рейтингу провладної партії. Адже першою і найважливішою умовою визначення чи зміни кількості народних депутатів у державі є чисельність її населення. Безперечно, останніми роками фактична кількість громадян нашої країни зменшилася, що мало б позначитися на представництві народних депутатів у Верховній Раді. Однак хто сказав, що чисельність народних обранців має дорівнювати 300, а не, наприклад, 323 чи 278? Підхід же влади до цього питання, що його можна назвати «пальцем у небо», за всіма параметрами, підходить під визначення «популізм».

По-друге, зменшуючи кількість народних депутатів, чинні парламентарії зроблять країні ведмежу послугу, максимально ускладнивши прихід до наступного складу парламенту нових, незалежних і некорумпованих політиків, які не мають шалених ресурсів на ведення кампанії. Позаяк увійти до прохідної частини партій переважно зможуть або вже популярні та розкручені бренди-особистості, або ж люди, яким під силу оплатити «вхідний квиток» до списку самостійно чи з кишені покровителів. Зменшення кількості депутатів – це, звісно, економія для бюджету країни. Але чимало заощадять і ляльководи, насамперед – на вимушеній лояльності кріпаків з імперативним мандатом.

Що стосується регіональних списків, там розіграватиметься ще жорсткіша гонка за й так дефіцитні мандати, а вартість кампанії зросте в кілька разів. Оскільки, крім зменшення місць під куполом на третину, кандидати змагатимуться не тільки з опонентами від інших партій, а й з однопартійцями, які щосили битимуться за місце під парламентським сонцем. Відтак замість 3–5 конкурентів в окрузі кандидат матиме 15–25, що збільшить середній чек виборчої кампанії удвічі-втричі.

І насамкінець. Зменшення кількісного складу Верховної Ради – це зменшення представництва громадян у головному законодавчому органі країни, коли доступ виборців до «тіла» депутата ускладниться, а вплив влади на депутатів – зросте. Адже чим менше лишиться парламентаріїв, тим легше буде з ними домовитися з будь-якого питання. І це найнебезпечніше. Особливо в умовах, коли справжні наміри чинної влади і особисто Президента Зеленського зрозуміти надзвичайно складно. Нині, щоб прийняти зміни до Конституції щодо тієї ж таки кількості народних депутатів, потрібно 300 голосів. У разі прийняття цього рішення змінити головний закон країни можна буде силами 200 депутатів. Чи може дозволити собі це зав'язла в корупції країна у стані війни, з Президентом без чіткої позиції з ключових для держави питань? Здається, запитання риторичне.

[\(Центр політико-правових реформ\)](#)

У серпні Президент України подав сім окремих законопроектів про внесення змін до Конституції, а в грудні він також ініціював законопроект щодо децентралізації.

Експерт із конституційного права Центру політико-правових реформ Олександр Марусяк:

Офіс Президента обрав шлях точкових змін до Конституції України через окремі законопроекти. Проте конституційна реформа без цілісної стратегії її реалізації буде неефективною, популістичною та одночасно шкідливою для верховенства права в нашій державі.

Загалом із семи поданих Президентом законопроектів про зміни до Конституції Верховна Рада України надалі продовжить розгляд лише чотирьох, які отримали позитивні висновки КСУ. Законопроект щодо децентралізації Президент відкликав. Незважаючи на те, що в демократичній

країні юридична позиція конституційного суду має розглядатися та обов'язково враховуватися парламентом, минулого тижня Верховна Рада України попередньо схвалила законопроект щодо зменшення кількості народних депутатів України, проігнорувавши застереження Конституційного Суду України. Остаточне ухвалення законопроекту в такій редакції може призвести до колізій у тексті Конституції, не виправданого зменшення кількості народних депутатів України і, як результат, – погіршення стану конституційної культури в Україні, яка на сьогодні й так украй низька.

**Виконавчий директор ВГО «Інститут «Республіка»
Олександра Гліжинська:**

Голосування за законопроект про зменшення кількості парламентарів до 300 осіб – ще один приклад того, що народні депутати у своїх рішеннях не враховують думку суспільства. Разом з партнерами ми провели вісім публічних форумів по всій Україні, на яких обговорювали конституційні зміни. Так, учасники цих заходів під час роботи у форматі «світового кафе» висловлювалися проти зменшення кількості нардепів або наголошували на необхідності формули для їхнього розрахунку (пропорція кількості населення до кількості народних обранців). Проте маємо й інший приклад: цей законопроект містить пункт про мову: «громадянин України, який не володіє державною українською мовою, не може бути обраний до Ради». Під час наших форумів учасники завжди висловлювалися на підтримку того, що депутати обов'язково повинні володіти українською мовою.

Ще одним негативним наслідком підготовки конституційних змін у закритому режимі стало те, що Президент України двічі вносив та двічі відкликав на доопрацювання законопроект щодо децентралізації. Це ще раз переконало, що законопроекти про внесення змін до Конституції України, які стосуються місцевого самоврядування, не можна писати без залучення суспільства. Вони повинні народжуватися в діалозі з експертною та науковою спільнотою, представниками громадянського середовища. Лише за умови такого широкого і відкритого діалогу ми матимемо шанс, що законопроект буде якісним і його розумітиме та сприйматиме суспільство.

Ми продовжуємо наголошувати владі на важливості винесення законопроектів про конституційні зміни на публічні обговорення і разом з партнерами будемо й надалі працювати в цьому напрямі.

[\(Новое время\)](#)

Письменник Андрій Курков:

З російського боку політика громадянства у Криму і на окупованій частині Донбасу є частиною військових дій.

(...) Російська паспортизація Донбасу – геополітична. Тут Росія стовпить «свою територію». У РФ заявляють про 500 тисяч нових громадян на окупованих територіях. Якщо Україна поверне собі ці території, РФ не пустить їх до себе. Вони потрібні Москві саме всередині України, як та пасивна армія «нешасних», яку треба час від часу захищати. Парадокс

полягає ще й у тому, що всі ці люди не проходили процедуру виходу з громадянства України – процедуру тривалу і складну. А значить, вони отримують право голосувати й у РФ, і в Україні. Тобто стають, самі, напевно, того не усвідомлюючи, наполовину українцями, наполовину росіянами. (...) Але в тому, що РФ нагадуватиме їм про нове громадянство і маніпулюватиме, немає жодних сумнівів.

Пропозиція українського Президента роздавати у відповідь українські паспорти всім, хто незадоволений Путіним, виглядає на цьому тлі як слабкий і не дуже доречний тролінг. Адже йдеться про порівняння масштабів паспортизації! Крім того, бездумна роздача українського паспорта знизить його рейтинг надійності й, можливо, викличе у Європейського Союзу бажання скасувати безвіз. Оскільки ЄС довіряє сьогодні Україні, зокрема, й тому, що український паспорт не так легко отримати й контроль претендента на українське громадянство проводиться ретельно, хоч і не без негативних винятків.

Роздача українських паспортів іноземним громадянам з українським корінням, про можливість якої йшлося і раніше, може позитивно відбитися на місцевій статистиці й посприяти консолідації закордонних українців. Щоправда, залишається одна проблема: це ті кілька мільйонів етнічних українців у РФ, які люблять Путіна й велику Росію. Не можна одночасно роздавати українські паспорти у Канаді та не роздавати у РФ.

(...) У західному світі є такі поняття, як «лояльність» – loyalty і «розділена лояльність» – divided loyalty. Людина, що розділяє свою лояльність на дві держави, не може бути реально лояльною, не може бути патріотом. Це людина, яка шукає максимальний комфорт поза приналежністю своїй країні. Два паспорти в кишені роблять його актором, який, залежно від ситуації, грає роль громадянина то однієї країни, то іншої. В Україні й так багато «акторів», що примудряються грати цю роль і без другого паспорта.

Легалізація подвійного громадянства, якщо врахувати рівень моралі та політичної відповідальності наших співгромадян і політиків, перетворить країну на ще менш керований і менш зрозумілий геополітичний простір. А так хотілося б, щоб Україна поступово ставала «цільною», зі спільними цінностями і принципами, з одним паспортом, з одним поглядом на майбутнє.

[\(Грушевського, 5\)](#)

Академік НАН України Богдан Данилишин:

Цікаву тенденцію можна побачити, якщо проаналізувати статистику поставок газу у Європу за січень. Виявляється, європейські країни нарощують закупівлю зрідженого природного газу (ЗПГ). Уперше в історії майже зрівнялися обсяги поставок трубопровідного газу від російського «Газпрому» і скрапленого газу – 10,5 млрд. куб. м і 10 млрд. куб. м, відповідно. (...)

Після того, як керівники Росії і «Газпрому» нарешті усвідомили всю реальну силу сланцевого газу, включаючи успішне поширення технологій його скраплення і регазифікації, а також транспортування, ними були зроблені спроби різкого нарощування мережі трубопроводів для поставок газу у Європу. Обидва «Північних потоки», «Турецький потік», «Південний потік» мали на меті, разом з розширенням можливості транспортування газу у Європу, виключити Україну з числа транзитерів. Що було другим спонукальним мотивом, після геополітичного, для військової агресії Росії проти нашої країни. (...)

Україні вдалося укласти новий контракт на транзит російського газу на досить вигідних умовах. Здавалося б, варто сумувати про те, що поставки російського газу у Європу через нашу газотранспортну систему знизилися майже в три рази порівняно із січнем минулого року – 2,55 млрд. куб. м проти 8 млрд. куб. м. Однак новий контракт укладено на умовах «качай або плати» – скільки не прокачай, доведеться платити за весь законтракований обсяг. Тому «Газпром» був змушений заплатити за передбачений у договорі обсяг – 5,2 млрд. куб. Тобто, фактично росіяни в січні прокачали лише 46 % від того обсягу, за який заплатили. (...)

Таким чином, керівництво «Газпрому» витратило десятки мільярдів доларів (коштів компанії і позикових) для будівництва трубопроводів, частина з яких не буде завантажена на повну потужність, отже, термін їхньої окупності, що називається, пішов за горизонт. Інша ж частина побудованих трубопроводів узагалі може бути не задіяна – на «Південному потоці» поставлений хрест, його труби демонтовані, а «Сила Сибіру», через який газ повинен був іти в Китай, має досить туманне майбутнє у зв'язку з неясними перспективами КНР, як споживача саме російського газу.

Ми повинні бути задоволені умовами нового контракту на транзит російського газу. Але які уроки з невдач «Газпрому» ми повинні винести?

По-перше, ми повинні вже зараз найсерйознішим чином думати про те, чим замінити доходи, які зникнуть після завершення контракту на транзит російського газу. Щезнуть вони не стільки тому, що будуть введені нові транспортні потужності, які оминають Україну, скільки тому, що Європа продовжить скорочувати покупку трубопровідного російського газу.

По-друге, ми маємо можливість ще раз переконатися в тому, що ставка на старі технології (трубопровідний спосіб транспортування газу) може призвести до сильного технологічного відставання і втрат ринку. За великим рахунком, ми в аналогічній ситуації – наявність в Україні нехай і великих, але морально і матеріально застарілих промислових підприємств другого технологічного укладу не повинно заспокоювати. В умовах третьої і четвертої промислових революцій продукція цих українських підприємств буде витіснятися з ринків. Причому не тільки з міжнародних, але і з нашого внутрішнього ринку.

По-третє, складно передбачити реакцію російського керівництва на ті невдачі, які терпить їх «національне надбання». Не можна виключати, що

внаслідок скорочення доходів від експорту газу, які вносять істотний внесок у наповнення бюджету Росії, там почнеться невдоволення з боку населення, адже його доходи можуть істотно скоротитися. При невмінні і небажанні вирішувати внутрішні проблеми, традиційний для імперіалістичної держави вихід – зовнішня агресія. Не факт, що знову проти України – судячи з наполегливого небажання президента Білорусі О. Лукашенка оформляти аншлюс очолюваної ним країни на користь Росії, жертвою агресії РФ може стати Білорусь.

Але і ми в жодному разі не можемо вдаватися до самозаспокоєння. Ворог на наших кордонах, як і раніше, небезпечний. Вражений ворог небезпечний подвійно. Що робити? Тут нам важливий приклад Ізраїлю, який з моменту свого утворення в 1948 р., також перебував в складній ситуації, схожій на нашу, але послідовно подолав усі перешкоди і став однією з найрозвинутіших технологічних країн світу, головним чином, завдяки своїй військово-технологічній програмі. Прискорений перехід економіки України на інноваційно-технологічну модель розвитку дозволить нам істотно посилити свою обороноздатність. При цьому синергія і взаємне проникнення – трансферт проривних технологій зі сфери національного ВПК в цивільний сектор економіки і трансферт цивільних технологій у військово-технологічний сектор – стануть запорукою успіху України в економіці і військово-політичній сфері.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

Прем'єр-міністр Олексій Гончарук: Добровольці матимуть пільги та соцгарантії як учасники бойових дій ([Урядовий портал](#)).

Добровольці, які брали безпосередню участь в АТО, зможуть отримати статус учасника бойових дій.

Кабінет Міністрів визначив чіткий механізм надання добровольцям статусу учасника бойових дій. До цього подекуди учасники добровольчих формувань були вимушені в судах доводити, що захищали країну на Сході України.

Це відновлення справедливості. Добровольці матимуть пільги та соцгарантії як учасники бойових дій. Також вони зможуть отримати державну соціальну підтримку, отримати допомогу щодо соціальної та професійної адаптації після повернення з військової служби.

Відповідно до завдання Президента України Кабмін ухвалив рішення про створення Міністерства з питань окупованих територій ([Цензор.НЕТ](#)).

Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук:

Це дасть нам можливість набагато ефективніше працювати над питаннями реінтеграції Донбасу та питаннями роботи з людьми, які залишилися на окупованих територіях або переїхали на підконтрольну територію і є тимчасово переміщеними особами.

Міністр культури, молоді та спорту України Володимир Бородянський:

Триває робота над запуском українського телеканалу, який транслюватиметься на окуповані території.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Ремонт доріг та житло для ВПО: на Донеччині стартує держпроект «Велике будівництво» ([Інформаційне агентство «Вчасно»](#)).

У рамках проекту «Велике будівництво» на Донеччині передбачені заходи, спрямовані не лише на розвиток місцевих громад, а й на потреби внутрішньо переміщених осіб.

Глава Донецької облдержадміністрації Павло Кириленко:

Окрім розбудови під'їзних шляхів до опорних шкіл, лікарень, рекреаційних зон, в області планують сконцентрувати зусилля і на поліпшенні транспортного сполучення із суміжними областями, покращенні стану об'їзних шляхів та маршрутів для перевезення поранених та вантажів для ООС.

Так, в області заплановано відновлення та будівництво п'яти шкіл, п'яти дитячих садків та п'яти стадіонів. Загальна потужність відібраних шкіл становить близько 4 тис. учнівських місць, садків – 730 місць, стадіонів – понад 5300 місць.

У 2020-му плануємо поліпшити якість інтернету в школах, які розташовані у прифронтовій зоні поблизу лінії розмежування. Для вирішення цього питання область потребує додаткової субвенції з державного бюджету. Розробили низку заходів і щодо покращення умов надання медичних послуг. Зокрема, пріоритетом для області є розбудова закладів високоспеціалізованої медичної допомоги, оскільки всі заклади третього рівня залишилися на тимчасово окупованій території.

Ще одним пріоритетом визначено забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та учасників АТО/ООС. На ці потреби заплановано спрямувати 12 млн грн (держбюджет – 8,4 млн грн, місцевий бюджет – 1,8 млн грн, обласний бюджет – 1,8 млн грн).

Підраховали, що протягом першого кварталу поточного року можливо придбати 40 квартир для ВПО та учасників АТО/ООС. Щоб реалізувати цю можливість, потрібні злагожені дії уряду та органів місцевого самоврядування. Крім того, з обласного бюджету плануємо виділити 5 млн грн на капітальний ремонт квартир, які зараз пустують, для забезпечення житлом учасників АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб. Робоча група вже визначила 90 об'єктів комунальної власності, які після ремонту та реконструкції можуть використовуватися з цією метою.

Станом на 10 лютого в Україні нараховано 1 млн 440 тис. 167 переселенців з Донбасу і Криму ([Трибун](#)).

Нові можливості адаптації внутрішньо переміщених осіб та ветеранів антитерористичної операції у громаду м. Миколаїв ([Снігурівська районна державна адміністрація](#)).

Шукати роботу або розпочинати свою справу – складно. Особливо складно, коли ви були вимушені покинути свій дім, або пережити жахи війни. Але життя триває, і необхідно встигати за ним. І якщо ви пошукаєте роботу, або хочете відкрити бізнес, але не знаєте як – ми допоможемо вам у цьому. Якщо ви – внутрішньо переміщена особа, ветеран АТО/ООС, або є членом такої родини – ми пропонуємо вам можливість безкоштовно отримати знання щодо:

- пошуку роботи з гідними умовами;
- відкриття власної прибуткової справи.

Для тих, хто хоче працевлаштуватись, запущено серію тренінгів, що проводять професійні рекрутери. Вони навчать вас стратегії пошуку роботи, прийомам на співбесідах та дадуть корисні контакти.

Для тих, хто хоче займатися бізнесом, розроблено серію тренінгів щодо бізнес-планування, основ ведення справи, звітності та оподаткування. Викладачами будуть успішні підприємці.

Мешканці приймаючої громади (м. Миколаїв), які не є ВПО, ветеранами АТО/ООС або членами їхніх родин, також можуть узяти участь у тренінгах на умовах визначених субпроєктом.

Тренінги є безкоштовними для всіх без винятку учасників.

Безкоштовна «Гаряча лінія» ГО «Донбас СОС» ([Донецька обласна державна адміністрація](#)).

Функціонує безкоштовна «гаряча лінія» ГО «Донбас СОС», яка надає консультаційні послуги інформаційного та правового характеру з широкого кола питань стосовно реалізації та захисту прав, свобод та інтересів громадян, постраждалих від збройної агресії Російської Федерації та тимчасової окупації окремих територій держави, у тому числі внутрішньо переміщених осіб та цивільного населення, яке проживає на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей та Автономної Республіки Крим та міста Севастополь.

Зокрема, телефонні консультації надаються з питань соціального та пенсійного забезпечення, перетину лінії розмежування, доступу до освітніх, медичних та житлових програм, а також програм працевлаштування тощо.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб: допомога переселенцям з міського бюджету ([ТРК «Рудана»](#)).

Соціальні ініціативи для нових криворіжців. Цьогоріч для підтримки внутрішньо переміщених осіб у міському бюджеті передбачені кошти для ширшої категорії переселенців, що потребують соцзахисту. До загального переліку переселених громадян включено й осіб з інвалідністю з дитинства та дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Переселенці матимуть власну дев'ятиповерхівку ([Урядовий кур'єр](#)).

На Закарпатті однією проблемою переселенців з окупованих територій стало менше. В Ужгороді відведено земельну ділянку для житлово-комунального кооперативу, яку назвали символічно «Закарпаття-Донбас». Це ділянка, на якій стоїть стара котельня, яку не використовують, але вона цілком придатна для опалення зведеного житла.

Переселенці зі Сходу України отримали соціальне житло ([Офіційний сайт міста Ізюм](#)).

В Ізюмі, за адресою пр-т Незалежності, 65, відкрито соціальний гуртожиток коридорного типу для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

4 лютого 2020 р. переселенці з Донецької та Луганської областей офіційно отримали ключі від нового житла.

Відремонтовано приміщення за підтримки Німецького банку KfW та Українського фонду соціальних інвестицій у рамках проекту «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури УФСІ V» та в рамках співфінансування з міським бюджетом. Загальна вартість інвестицій – 10 млн 846 тис. 430 грн. За рахунок коштів місцевого бюджету було придбано обладнання, меблі та ін. на суму 360 тис. грн.

Соціальний гуртожиток розташований у двоповерховій будівлі і має 24 кімнати, чотири кухні та шість комплексних санвузлів.

Ордер видається терміном до одного року з можливістю його продовження в разі неспроможності набути альтернативного місця проживання.

Самі переселенці, які раніше по кілька років винаймали житло або тулились усі разом у знайомих, нині задоволені умовами проживання в комфортних кімнатах.

Понад 1200 родин учасників АТО/ООС та переселенців придбали житло завдяки програмам Держмолодьжитла у 2019 році ([Український кризовий медіа центр](#)).

Голова правління Державної спеціалізованої установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» Сергій Комнатний:

За минулий рік 1647 родин придбали житло завдяки програмам Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву. З них 989 – за програмою доступного житла, 460 – за пільговими кредитами, 198 – за пільговими кредитами для учасників АТО/ООС та ВПО.

Загальна сума вкладених у житло коштів – 1,5 млрд грн. З них кошти держбюджету становлять 538,3 млн грн, місцевого бюджету – 252,2 млн грн, власні кошти Держмолодьжитла – 67,4 млн грн, кошти громадян – 589,2 млн грн.

На програму доступного житла (компенсація частини вартості) використали 346,9 млн грн, порівняно з 85,3 млн у 2018 р. Пільгових кредитів для молоді з власних коштів Держмолодьжитла видали на 67,4 млн грн, порівняно з 27 млн у 2018 р., для учасників АТО/ООС – на 189,9 млн грн.

Загалом у минулому році нашими програмами скористалися 435 сімей учасників АТО/ООС, а в період з 2017 р. – уже 880 сімей. Що стосується внутрішньо переміщених осіб, у минулому році ми забезпечили житлом 782 сім'ї, починаючи з 2017 р. – вже 1055 сімей.

Рада відправила на доопрацювання законопроект щодо спрощення отримання пенсій ВПО ([УНН](#)).

Верховна Рада України відправила на доопрацювання до парламентського Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів законопроект № 2083-д про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на пенсію, яким спрощується отримання пенсії внутрішньо переміщеними особами та пенсіонерами, які залишаються на тимчасово окупованих територіях. Відповідне рішення підтримали 314 народних депутатів України.

Законопроектом пропонується спростити процедури доведення права на виплату пенсій та її розміру. Відтак, скасовується обов'язковість надання паперових документів щодо осіб, які мають право на пенсії та змушені були залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Крім того, проект закону передбачає скасувати для зазначеної категорії осіб обмеження щодо можливості отримати несплачену пенсію лише за три роки, у тому числі спадкоємцями. Також пропонується врахувати можливість докупівлі страхового стажу без застосування санкцій – подвоєння суми єдиного внеску, а також урегулювати особливий режим та порядок отримання пенсій для пенсіонерів, які залишилися проживати на тимчасово окупованих територіях України.

У Житомирській ОДА обговорили питання забезпечення житлом учасників АТО та ВПО ([Житомирська обласна державна адміністрація](#)).

Наявні можливості для забезпечення доступним житлом учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб обговорили в облдержадміністрації під час наради з представниками органів місцевого самоврядування та будівельними організаціями області.

Перший заступник голови ОДА Володимир Федоренко:

Наше завдання – окреслити наявні можливості та реальні шляхи вирішення питання щодо забезпечення доступним житлом учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб.

Разом із діючими державними програмами покращення житла цієї категорії громадян, зокрема співфінансування доступного житла, пільгового кредитування, виплати грошової компенсації на придбання житла, урядом проводиться робота щодо створення нового підходу до забезпечення житлом учасників АТО/ООС та ВПО – можливості набуття житла на первинному та вторинному ринках шляхом залучення органів місцевого самоврядування, як розпорядника земельних ресурсів та головного переговорника з власниками будівельних компаній.

Начальник відділу в Житомирській області Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України Валерій Логінов поінформував присутніх про те, що за результатами оцінки фахівців, загальна потреба по Україні у покращенні житлових умов учасників бойових дій становить, щонайменше, близько 20 тис. родин, з яких майже тисяча осіб із Житомирської області, та більш ніж 400 тисяч сімей внутрішньо переміщених осіб.

Представники органів місцевого самоврядування міст обласного значення та будівельних організацій області надали свої пропозиції щодо вирішення окресленого питання, зокрема щодо потреби у виділенні земельних ділянок для будівництва житла, врегулювання питання щодо розміру оплати за підключення комунікацій до новобудов для введення їх в експлуатацію тощо.

Прийшов час стратегічних змін у гуманітарній співпраці ([Українська правда](#)).

Міністр у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Оксана Коляда:

Наші партнери, управління з координації гуманітарних проєктів ООН, презентували два документи: План гуманітарного реагування та Огляд гуманітарних проєктів.

Ці доповіді є стратегічними та надзвичайно важливими, оскільки фактично визначають пріоритети нашої гуманітарної співпраці як з усіма підрозділами ООН, так і з іншими партнерами...

Я не буду вкотре деталізувати статистику безпосередніх наслідків військової агресії, анексії Криму та окупації частини Донбасу. Тенденції досить показово зафіксовані у докладі ОСНА.

Для нас кожен громадянин, який відчуває неефективні державні послуги – дороговказ для роботи.

Наша основна мета в цьому напрямі – ефективна реінтеграція наших людей (незалежно від місця їхнього проживання) до українського культурного і правового простору. Це стосується і громадян, що проживають на тимчасово окупованих територіях, і внутрішньо переміщених осіб, і тих українців, які змушені були виїхати з України в пошуках стабільності.

Міністерство розробило та вже розпочало реалізацію комплексних програм компенсації за зруйноване житло, а також цілу низку житлових програм для переселенців.

Зокрема, буде створений та актуалізований реєстр зруйнованого житла. У бюджеті поточного року передбачено понад 40 млн грн на виплату компенсацій.

Що стосується житла для ВПО, то ми також уже перейшли до стадії реалізації окремих проєктів. Ідеться про співфінансування з місцевими громадами та про пільгове іпотечне кредитування.

Ми робимо все, щоб об'єднати нашу країну, відновити мир та спокій. І хочемо розраховувати на підтримку з боку наших гуманітарних партнерів.

Національна асоціація адвокатів України проведе тренінги з питань внутрішнього переміщення ([Закон і Бізнес](#)).

Національна асоціація адвокатів України у 2020 р. проведе тренінги з питань внутрішнього переміщення в рамках співпраці з Проєктом Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень» на базі Європейської програми навчання з прав людини для представників юридичних професій.

Тренінги відбудуться:

- 24 березня – Харків;
- 28 вересня – Дніпро.

Для участі у кожному тренінгу відібрані по 30 осіб. Курс передбачає очно-заочне навчання на тренінгу та дистанційне навчання на платформі програми HELP протягом восьми тижнів.

У 2019 р. вже було проведено три тренінги у Харкові, Одесі і Львові. Під час цих заходів адвокати вивчали аспекти внутрішнього переміщення, зокрема питання житлових проблем, права власності, соціального та пенсійного забезпечення внутрішньо переміщених осіб, захисту від дискримінації, питань визнання документів, виданих на непідконтрольній території, регулювання сімейних правовідносин, свободи пересування, виборчих прав та інших питань. Крім того, розглядався контекст застосування міжнародних стандартів захисту прав внутрішньо переміщених осіб та відповідного національного законодавства.

Станом на 3 лютого 2020 року, за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, узято на облік 1 438 571 переселенець з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Громади на Сході України покращать соціальні послуги для сімей з дітьми ([Громадський Простір](#)).

Громади Донецької та Луганської областей заявили про готовність працювати над змінами в соціальній сфері для дітей та їхніх сімей.

Минулого тижня Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Голови десяти громад та Українська мережа за права дитини підписали меморандуми про співпрацю в рамках проекту «Спільно. Соціальні послуги для сімей у громаді», мета якого – організувати ефективну систему соціальних послуг у громадах на Сході України.

Разом з громадами впроваджувати проект у громадах будуть Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Українська мережа за права дитини і п'ять потужних неурядових організацій, членів мережі. Кошти на реалізацію проекту на Сході України виділив німецький уряд через Німецький банк розвитку (KfW).

Завдяки участі в проекті громади зможуть визначити потрібні мешканцям соціальні послуги, підготувати фахівців у сфері соціальної роботи, спеціалістів з планування і бюджетування соціальних послуг, запровадити нові та розвинути вже існуючі послуги, а також налагодити взаємодію між відомствами, які відповідають за добробут дітей. Крім того, ЮНІСЕФ створить у кожній з цільових громад соціальний центр, послуги в якому будуть розроблені під потреби мешканців саме цієї громади.

У рамках меморандумів громади, зі свого боку, зобов'язуються всіляко сприяти ефективній реалізації цих планів та забезпечувати життєздатність новостворених центрів надання соціальних послуг за рахунок фінансування з місцевих бюджетів після завершення проекту.

Протягом дії проекту соціальні послуги нового зразка отримають близько 100 тис. мешканців громад. Ідеться про родини з дітьми та молодь, зокрема, сім'ї ВПО, малозабезпечені сім'ї та такі, що виховують дитину з інвалідністю.

Мерія Одеси хоче отримати 120 мільйонів для поліпшення рівня життя переселенців зі Сходу України ([Пушкінська](#)).

Одеська міськрада бере участь у проекті «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України», яку Кабмін затіяв з Європейським інвестиційним банком ще у 2014 році. Тепер же гроші може отримати і Одеса, про що стало відомо під час засідання депутатської комісії міськради з питань бюджету 3 лютого.

Під поліпшенням рівня життя переселенців в Одесі, згідно з програмою, розуміють капремонт чотирьох шкіл та однієї міської лікарні. На ці об'єкти одеська мерія може отримати 120,5 кредитних мільйонів гривень. Що цікаво – на безповоротній основі, але за умови співфінансування. З міського бюджету на ці об'єкти потрібно буде виділити 24,1 млн. Найбільше грошей хочуть витратити на 31-шу школу на Гастелло. Її капремонт обійдеться в 31,3 млн грн. Повний же список об'єктів такий:

- капремонт опорної загальноосвітньої школи № 41 на Мічуріна, 9;
- капремонт опорної загальноосвітньої школи № 31 на Гастелло, 90 А;

– капремонт будівель і споруд міської лікарні № 8 на Фонтанській дорозі, 110;

– капремонт приміщень загальноосвітньої школи № 39 на Успенської, 20;

– капремонт спеціалізованої школи № 49 на Давида Ойстраха, 12.

Чинovníки міськради, за словами директора управління капбудівництва мерії Б. Панова, вже підписали чотиристоронню угоду про отримання грошей. Свої підписи в документі, крім, власне, управління капбудівництва, яке виступить замовником робіт, і мерії поставили в Міністерстві фінансів і Міністерстві розвитку громад і територій України.

Саму ж надзвичайну кредитну програму для відновлення України, як свідчить її опис, розробили спеціально, щоб допомогти переселенцям зі Східної України. Її мета – поліпшити рівень життя людей, а саме: умови проживання, рівень охорони здоров'я та освіти. У цілому по країні ідеться про сотні мільйонів євро.

Програма поширюється на підконтрольні Україні території Донецької та Луганської областей, сусідні Дніпропетровську, Запорізьку, Харківську області. Беруть участь у ній і міськради Київської, Одеської, Полтавської та Херсонської областей, куди перебралися багато переселенців ...

Тепер затвердити підписану угоду повинні на сесії міськради, яка відбудеться вже 6 лютого.

Перш ніж прийняти рішення про об'єднання, керівництво села Дмитрівки з Кіровоградщини зробило так званий тур Україною, аби зрозуміти, як живуть ОТГ та чи варто об'єднуватися їхній громаді. Зрештою, Дмитрівська ОТГ пішла на вибори у 2018 р. ([Децентралізація](#)).

Голова громади Наталія Стиркуль розповіла, що стало вирішальним для Дмитрівської ОТГ під час прийняття рішення про об'єднання та чим живе громада сьогодні:

На той час ми вважали себе самодостатнім селом – у нас розвинута інфраструктура, є бюджет, ресурси, наприклад, земля. І боялися стати на хибний шлях. Боялися втратити те, що мали.

Щоб прийняти правильне рішення, ми разом із командою зробили тур Україною – просто їздили і спілкувалися з людьми: спочатку були у Білозірській ОТГ на Черкащині, потім просто їхали і зупинялися, де є прапор громади. Питали: об'єднана чи не об'єднана. Потім поїхали на південь. Нас також переконував Центр розвитку місцевого самоврядування та Асоціація міст України. Ми їздили на тренінги, організовували зустрічі, багато обговорювали і вирішили, що треба об'єднуватися.

Одним із важливих аргументів до об'єднання було залучення додаткових ресурсів, зокрема, державної допомоги громадам. До того ж, Дмитрівка боялася, що їх приєднають до Знам'янки – районного центру.

Ми проаналізували, що маємо великий ресурс і не хотіли бути приєднаними до Знам'янки. А у нас спільні межі, і Знам'янка розвивалася за рахунок наших земель.

Процес створення Дмитрівської сільської громади розпочався 2 червня 2017 р., а майже через рік – 29 квітня 2018 р. – відбулися вибори. Сьогодні бюджет громади збільшився втричі – 59 млн грн, 38 млн з яких (64 %) – це власні надходження. Основна частина прибутку громади – оренда землі.

Що вдалося зробити?

Нам делегували багато повноважень. До об'єднання ми віддавали в районний бюджет кошти у розмірі 50 % – це близько 8 млн. Тепер ми самі можемо використовувати ці кошти, заключати міжмуніципальні договори, співпрацювати з іншими територіями. Ми контролюємо свої кошти.

Лєвова частка видатків бюджету сільської ради йде на оснащення шкіл. Загалом це близько 40 % бюджету. Майже в усіх закладах зробили сучасні ремонти, утеплення, замінили вікна. Опорну школу оновлювали у співфінансуванні з держбюджетом.

Такі зміни дають можливість не тільки створити якісні умови для дітей, а і дають значну економію енергоресурсів. Крім того, у громаді тепер є футбольне та волейбольне поля зі штучним покриттям, тенісний корт.

Також громада закупила нове обладнання та меблі у місцеву амбулаторію, проте у медицині у громади інший виклик – брак кадрів. Наразі у Дмитрівці працює сімейний лікар та стоматолог. Але громаді потрібні лікарі, і для них керівництво готує забезпечити всі умови проживання.

Ми навіть згодні прийняти програму – забезпечити житлом, передбачити витрати на комунальні послуги, подвоїти зарплату. Якщо у первинній ланці посадовий оклад становить 7600 грн, ми готові надати подвійний. Згодні надати компенсацію за проїзд, якщо з іншого міста. (...)

Ще одна перевага децентралізації, яку відчула Дмитрівська громада, це співпраця з проєктами міжнародної технічної допомоги. Восени минулого року Дмитрівська громада стала партнером програми USAID DOBRE, і сьогодні спільна робота дає результати.

Для того, щоб пройти конкурсний відбір, громада згуртувалася і написала проєкт – завдяки співфінансуванню збудували спортивні майданчики. (...)

Також у рамках співпраці відкрили молодіжний простір – сільська рада приготувала приміщення, а програма DOBRE допомогла з обладнанням. Цей проєкт, за словами голови громади, активізував молодь – вони приносять свої ідеї та долучаються до інших ініціатив. Наприклад, навесні у Дмитрівській ОТГ планують реконструкцію парку, і щодо цього молодь уже провела опитування та збрала пропозиції громади.

За сприяння програми DOBRE громада розробила стратегію розвитку. У цьому Дмитрівській ОТГ допомагали польські експерти. Тож тепер плани соціально-економічного розвитку та визначені пріоритети стали якісною стратегією розвитку.

Сьогодні дуже цікаво жити, працювати. У мене біла заздрість до молодого покоління, адже вони мають багато можливостей. Реформа дала нашій території багато змін. Ми зробили багато сучасного. Навіть отримували компліменти від польських експертів, що Дмитрівка – це частинка Європи. І, зрозуміло, це нас надихає.

Зрештою, Дмитрівська ОТГ не шкодує, що об'єдналася, адже тільки тепер люди можуть приймати рішення і змінювати свою громаду.

Новини із соціальних мереж

Володимир Зеленський провів нараду щодо розробки програми, яка мотивуватиме молодь з окупованих територій до збереження українського громадянства.

Президент України В. Зеленський провів нараду щодо забезпечення молоді, яка проживає на тимчасово окупованих територіях, можливостями отримання паспорта громадянина України та сприяння абітурієнтам у вступі до українських закладів вищої освіти. У зустрічі взяли участь представники Міністерства освіти і науки, Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб, Міністерства внутрішніх справ, Державної міграційної служби, Служби безпеки України.

Під час наради глава держави акцентував увагу на тому, що в той час, поки на Сході України триває війна, Російська Федерація масово видає свої паспорти людям, які мешкають на тимчасово окупованих територіях.

На переконання Президента, така ситуація є неприпустимою, й Україна має боротися за своїх громадян. Тому є потреба у розробці спеціальної програми, метою якої буде забезпечення молодих людей документами, що підтверджують громадянство України.

«Ми повинні налагодити контакт із цивільними людьми, які перебувають на окупованих територіях і з тих чи інших причин не можуть жити на підконтрольній Україні території», – сказав В. Зеленський. Президент також наголосив, що ці заходи мають мотивувати молодь до отримання української освіти та сприяти у влаштуванні подальшого життя на території, контрольованій Україною. За словами глави держави, йдеться не лише про тих, хто залишився жити на тимчасово окупованих територіях, а й тих, хто згодом туди повернувся, оскільки не зміг влаштуватися на підконтрольній території, вступити в українські виші до запровадження пільгових умов вступу для цієї категорії громадян. Міністр внутрішніх справ А. Аваков та його заступниця Т. Ковальчук окреслили пропозиції, які могли б лягти в основу майбутньої програми. Серед запропонованих кроків – спрощення процедури отримання адміністративних послуг, зокрема в частині одержання українського свідоцтва про народження дитини та паспортів мешканцями окупованих територій.

Також розглядається можливість забезпечення дистанційного вивчення української мови та історії України – дисциплін, які нині не викладаються на тимчасово окупованих територіях, а також розширення кількості закладів вищої освіти, до яких могли б вступати діти зазначеної категорії, та збільшення квот на бюджетні місця в них, організація роботи гарячої лінії для вступників тощо.

Окремо наголошувалося на необхідності забезпечення широкої комунікаційної кампанії з роз'яснення та інформування про вказані кроки. Глава держави наголосив на важливості організації на контрольно-пропускних пунктах уздовж лінії розмежування у Донецькій і Луганській областях та на адмінмежі з Кримом центрів надання адміністративних послуг, де люди могли б отримати необхідні послуги та важливу інформацію. Також В. Зеленський висловився за необхідність проведення широкої інформаційної кампанії та наголосив на комплексному підході при розробці програми й реалізації всіх запропонованих кроків. Учасники зустрічі погодилися до 1 березня більш предметно напрацювати пропозиції та представити їх на наступній зустрічі.
<https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-proviv-naradu-shodorozrobki-programi-ya-59729> (Луганська обласна державна адміністрація).

До уваги підприємців! Стартувала державна програма доступного кредитування для мікро- та малого підприємництва

21 січня 2020 р. Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік”», який передбачає забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва. Законом передбачено виділення 2 млрд грн для запуску програми кредитів під 5, 7 та 9 % для підтримки мікро- та малого бізнесу.

Програма дасть змогу підприємцям відкрити власну справу та створити робочі місця.

Кабінет Міністрів України визначив Німецько-український фонд (НУФ) майданчиком для програми кредитування бізнесу.

Підтримка бізнесу буде надаватись у вигляді компенсації відсоткової ставки до рівня 5, 7 та 9 відсотків річних за кредитами у гривні за двома напрямками:

перший – здешевлення кредитів шляхом компенсації відсоткової ставки до рівня 5, 7 та 9 відсотків річних за кредитами в національній валюті. Відсоток залежить від розміру та типу бізнесу:

- 5 % річних – якщо виручка до 25 млн грн і створюються мінімум два робочих місця;
- 7 % річних – для бізнесу з виручкою до 25 млн грн, який не створює нових робочих місць, але за кожного нового працівника ставка знизиться на 0,5%;
- 9 % річних – для бізнесу з виручкою до 50 млн грн;

другий – надання часткових гарантій за кредитами, наданими мікро та малому бізнесу, якщо у них не вистачає застави.

Сам учасник має інвестувати 20 % власних коштів від усіх витрат.

Упровадження програми розпочалося з 1 лютого 2020 р., але вже сьогодні можна подавати заявку для участі в ній за посиланням: <http://smeprogram.guf.gov.ua/> (...) (Луганська обласна державна адміністрація)

Урядом затверджено перелік опорних закладів охорони здоров'я у госпітальних округах на період до 2023 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України затверджено перелік опорних закладів охорони здоров'я у госпітальних округах на період до 2023 р. Зокрема, у Луганській області – це комунальне некомерційне підприємство «Біловодська багатoproфільна лікарня» Біловодської селищної ради, комунальне некомерційне підприємство Лисичанської міської ради «Лисичанська багатoproфільна лікарня», комунальне некомерційне підприємство «Сватівська багатoproфільна лікарня» Сватівської районної ради, комунальне некомерційне підприємство «Старобільське районне територіальне медичне об'єднання» Старобільської районної ради, комунальне некомерційне підприємство «Рубіжанська центральна міська лікарня» Рубіжанської міської ради <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-opornih-zakladiv-ohoroni-zdorovya-u-gospitalnih-okrugah-na-period-do-2023-roku-23-150120> (Луганська обласна державна адміністрація).

Ощадбанк відкриває доступ мікро- та малому бізнесу до державної програми «Доступні кредити 5–7–9 %». Ощадбанк розширює підтримку підприємництва і розпочинає кредитування мікро- та малого бізнесу в рамках державної програми «Доступні кредити 5–7–9 %», запровадженої за ініціативи Президента України та Прем'єр-міністра України. Клієнти з будь-якого міста України можуть подавати заявки за посиланням <https://www.oschadbank.ua/ua/579>, а також у відділеннях Ощадбанку (...) (Луганська обласна державна адміністрація).

Розпочався набір на безкоштовне навчання сучасним професіям у ІТ-сфері для людей з інвалідністю. Міністерство соціальної політики разом з громадською організацією «Прометеус» та Асоціацією «Інформаційні технології України» започаткувало соціальний проєкт «Ти можеш усе! Можливості безмежні!» Мета проєкту – надати безкоштовні можливості навчання затребуваним професіям у сфері ІТ для людей з інвалідністю і після успішного тестування та отримання сертифікатів узяти участь у конкурсах на вакантні посади у провідних ІТ-компаніях України. Проєкт триватиме наступні півроку та проходить у кілька етапів: з 5 лютого 2020 р. розпочато реєстрацію учасників. Бажаючі можуть уже реєструватись на <https://education.msp.gov.ua/>. Під час реєстрації учасники мають обрати обов'язкові два курси та кілька (від одного до трьох) додаткових, за власним бажанням (...) (Луганська обласна державна адміністрація).

Через службу зайнятості у минулому році працевлаштовано 228 військовослужбовців, які брали участь в АТО/ООС. Минулого року тривала реалізація Комплексної обласної програми медичного і соціального забезпечення учасників антитерористичної операції та членів їхніх сімей,

ветеранів війни та прирівняних до них осіб на 2017–2019 рр. Один з її напрямів – зайнятість, професійна орієнтація та підготовка учасників АТО/ООС. Насамперед втілення цього покладене на обласну службу зайнятості – сприяти якнайшвидшій адаптації у суспільстві, поверненню до мирного життя демобілізованих захисників України, їхньому працевлаштуванню.

Так, 800 демобілізованих військовослужбовців, що брали участь в АТО/ООС, отримували послуги обласної служби зайнятості щодо працевлаштування, профорієнтації, перенавчання та відкриття власної справи. Працевлаштовано 228 осіб. Одноразову виплату допомоги з безробіття для організації підприємницької діяльності отримали 14 осіб цієї категорії. Для свого підприємства вони обрали діяльність у сфері права, вантажний автомобільний транспорт, роботи із завершення будівництва, технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, тваринницьку галузь, вирощування овочів, роздрібну торгівлю тощо. Шість учасників АТО/ООС працевлаштовані за рахунок виплати компенсації єдиного внеску роботодавцю за професіями: водій автотранспортних засобів, штукатур та майстер цеху. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучені 58 колишніх військовослужбовців. Протягом 2019 р. в області проходили підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації 77 учасників АТО/ООС за декількома актуальними на ринку праці професіями. На замовлення роботодавців та під самозайнятість підвищували кваліфікацію на курсах – «Особливості комп'ютеризації облікової інформації на підприємстві», «Основи розробки Web-сайтів», «Методи та прийоми обслуговування обладнання котельні», «Вивчення новітніх агротехнологій та сучасної сільськогосподарської техніки». Також вони проходили навчання задля подальшого складання бізнес-плану й отримання допомоги для розвитку підприємницької діяльності. Профнавчання безробітних учасників АТО/ООС проводилось на навчальній базі Луганської області та за її межами – у ДНЗ «Одеський центр ПТО ДСЗ», Рівненському та Дніпропетровському центрах ПТО ДСЗ. Луганською обласною службою зайнятості протягом 2019 р. 96 учасників АТО/ООС зняті з обліку у зв'язку з прийняттям на військову службу за контрактом. Усім демобілізованим учасникам бойових дій, які звернулися до центрів зайнятості області, на семінарах та під час індивідуальних консультацій надана вичерпна інформація про весь спектр послуг із професійного навчання, у тому числі про можливість отримання ваучера для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці та можливості навчання на базі центрів професійно-технічної освіти ДСЗ України. ([Луганська обласна державна адміністрація](#))

ЮНІСЕФ за підтримки Німеччини посилюватиме соціальні послуги у трьох громадах Луганщини. Нещодавно Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) підписав меморандуми з Троїцькою, Новопокровською і Чмирівською ОТГ. А також ще з сімома громадами Донецької області. Це дасть змогу прискорити

впровадження проєкту «СПІЛЬНО. Соціальні послуги для сімей у громаді» і посилити залучення місцевої влади. Загальний бюджет проєкту становить 5 млн євро, який фінансується Німецьким урядом через Німецький банк розвитку (KfW).

Частину цих коштів буде спрямовано на посилення та запровадження нових соціальних послуг під потреби дітей і сімей у конкретній громаді. Частину – на створення або розширення соціальних центрів у 12 громадах. У планах ЮНІСЕФ – поширення позитивного досвіду проєкту на інші громади. (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Основні зміни до методики формування спроможних громад. У новій редакції Методики акцент зроблений на порядку розроблення перспективних планів та формуванні спроможних громад. Зміни до Методики формування спроможних територіальних громад дають можливість більш комплексно оцінити рівень спроможності діючих і проєктних ОТГ. Разом з тим, ці зміни не впливають на їхню конфігурацію в перспективних планах. В оновленій методиці встановлені критерії, які дають можливість оцінити рівень спроможності громади:

- чисельність населення, що постійно проживає на території спроможної територіальної громади (до 3 тис. осіб – 0,3; від 3 до 7 тис. – 0,6; 7 тис. осіб і більше – 1);

- чисельність дітей шкільного віку, які навчаються в загальноосвітніх навчальних закладах, розташованих на території спроможної територіальної громади (до 300 – 0,3; від 300 до 500 – 0,6; 500 і більше – 1);

- площа території спроможної територіальної громади (до 200 кв. км – 0,3; від 200 до 400 кв. км – 0,6; понад 400 кв. км – 1);

- індекс податкоспроможності бюджету спроможної територіальної громади (до 0,3 – 0,3; від 0,3 до 0,9 – 0,6; більше 0,9 – 1);

- частка місцевих податків та зборів у доходах бюджету спроможної територіальної громади (до 20 % – 0,3; від 20 до 40 % – 0,6; понад 40 % – 1). (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Внесені зміни до процедури надання субвенції на підтримку розвитку громад. Урядом затверджені зміни до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на підтримку розвитку об'єднаних територіальних громад. Зокрема, зміни стосуються напряму «Здійснення інших заходів щодо об'єктів комунальної форми власності, які є важливими для посилення спроможності територіальної громади, забезпечення належного рівня безпеки та цивільного захисту», що дасть можливість ОТГ подавати на погодження проєкти за цим напрямом виключно в разі утворення економії бюджетних коштів за підсумками проведення процедур закупівель та/або фактично виконаних робіт.

Це сприятиме ефективному використанню коштів субвенції, наданої з державного бюджету місцевим бюджетам на формування відповідної інфраструктури комунальної власності сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад. (...) ([Луганська обласна державна адміністрація](#)).

Експертний погляд

([Дзеркало тижня](#))

Прийнято рішення про розділення Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України на окремі міністерства – Міністерство ветеранів та Міністерство з питань реінтеграції (тимчасово окупованих територій).

Експерт з адвокації Stabilisation Support Services Ірина Лоук:

Лише невелика кількість людей з активної громадськості побачила в об'єднанні можливості. По-перше, склеїти суспільство, розділене війною. По-друге, вирішити суперечки всередині українських громад, продиктовані стереотипами й упередженням ветеранів щодо переселенців та переселенців – щодо ветеранів і військових. Усі ті потенційні конфлікти, які можуть бути використані ворогом у гібридній війні проти України. І хто, як не ветеранське міністерство, міг дати відсіч таким гібридним атакам. Однак це трохи ідеалізовані плани розбудови миру. Як кажуть розумні люди, можна довго мирити у громаді переселенців, ветеранів і звичайних людей, проводячи спільні культурні, освітні заходи, але це примирення триватиме до прибуття з фронту наступного загиблого, який жив у цій громаді.

У будь-якому разі, рішення про розділення можна вважати прийнятим. Уже не ставиться питання про дискусію, чи є це рішення правильним, необхідним та ефективним. На черзі питання інші: хто буде новим міністром, у які терміни відбудеться розділення, і чи забудуть про переселенців та окуповані території на час до розділення?

Стосовно персони нового міністра – остаточного рішення поки що немає. Терміни розділення міністерства визначені як такі, що становитимуть від чотирьох до шести місяців. Питання в тому, чи не відкладуться на цей час потреби переселенців і окупованих територій. За планами самого міністерства, робота з ними активно триватиме. Сформована команда, бачення політики залишаться в уже наїждженій колії. Зокрема, той час від початку об'єднання, що був витрачений на аналіз проблем, проведення аудиту реалізації компетенцій колишнього МінГОТ, – має вилитися в рішення, реалізовані при передачі повноважень новому міністру.

Що саме важливо було б зберегти для передачі новому міністерству? Бачення того, що не можна займатися виключно гуманітарною підтримкою Донбасу і ситуативно реагувати на проблеми, які виникають через окупацію. Час від початку війни і політика ворога вказують на досить низькі шанси швидкої деокупації, відповідно потрібні системні рішення щодо інтеграції переселенців у громади. Можливо, і для таких рішень пізно: хто зміг – самостійно влаштувався на новому місці, знайшов роботу й житло, інші – повернулись у залишені домівки, незважаючи на окупацію та загрози.

Необхідність реєструватися зумовлена зовсім не тим, що тимчасово переміщена особа (ТПО) – статус, який дає права на певні привілеї. Швидше, тим, що велику кількість соціальних послуг і допомог держави, звичних для українців, неможливо отримати без довідки переселенця. Наприклад, якщо ти пенсіонер, що виїхав із тимчасово окупованих територій, то пенсію можеш отримати виключно після реєстрації як внутрішньо переміщена особа. Навіть якщо ти зміг купити квартиру, то не можеш у ній зареєструватися, бо втратиш довідку і, відповідно, можливість отримувати свою пенсію. Таке собі неузгодження оголошеної політики інтеграції з реальними діями. Раніше Мінветеранів визначило, що результатом ефективності його роботи з переселенцями буде зменшення їхньої кількості через інтеграцію в громади: люди стають звичайними громадянами й урівнюються з ними у правах та можливостях. Слід сподіватися на збереження такого бачення.

Питання політики щодо окупованих територій залишається відкритим. Незважаючи на те, що одним з основних завдань попереднього міністерства було формування цієї політики, ми її так і не побачили. Вже в новій Програмі діяльності Кабінету Міністрів України визначено ціль – культурна реінтеграція жителів окупованих територій і переселенців. Чи дочекаємось у терміни до розділення від Мінветеранів політики щодо окупованих територій – невідомо.

Важливо було б зберегти порядок роботи з визволеними військовополоненими та цивільними заручниками. Злагоджена робота, яку провело Мінветеранів, цього разу не стала предметом публічного висвітлення. Однак це лише здається, що все було легко: зустріли, розподілили по лікарнях, зібрали потреби, допомогли з документами, домовилися про безкоштовні стоматологічні послуги, відправили в реабілітаційні установи, зібрали заяви на матеріальну допомогу, допомагають шукати варіанти розселення з роботою. У цьому випадку залишається судити лише з порівняно малої кількості скарг та критики.

У контексті цього не можна не згадати рішення, що було прийняте відносно недавно: про створення Національного центру документування порушень прав і свобод людини на тимчасово окупованій території України. Тільки вузьке коло спеціалістів із неурядового сектора, які займалися документуванням злочинів проти людяності та військових злочинів, розуміють важливість зазначеного рішення. Воно означає систематизацію даних щодо всіх порушень, вчинених стосовно українців, їх аналіз і передачу національним та міжнародним інституціям. А також керівництву країни для прийняття політичних рішень. Це захід рівня протидії інформаційній агресії.

Треба сподіватися, що набрані темпи роботи збережуться найближчими місяцями і що до нового міністерства, яке вже називають Міністерством реінтеграції, перейде не тільки бачення, а й налагоджена робота за всіма вибудованими компетенціями. І, більше того, Міністерство реінтеграції поділятиме політичне бачення нинішньої команди. У будь-якому разі, Програма дій Кабміну до цього спонукає.

([Український кризовий медіа центр](#))

Голова правління Державної спеціалізованої установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» Сергій Комнатний:

За минулий рік 1647 родин придбали житло завдяки програмам Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву. З них 989 – за програмою доступного житла, 460 – за пільговими кредитами, 198 – за пільговими кредитами для учасників АТО/ООС та ВПО.

Загальна сума вкладених у житло коштів – 1,5 млрд грн. З них кошти держбюджету становлять 538,3 млн грн, місцевого бюджету – 252,2 млн грн, власні кошти Держмолодьжитла – 67,4 млн грн, кошти громадян – 589,2 млн грн.

На програму доступного житла (компенсація частини вартості) використали 346,9 млн грн, порівняно з 85,3 млн у 2018 р. Пільгових кредитів для молоді з власних коштів Держмолодьжитла видали на 7,4 млн грн, порівняно з 27 млн у 2018 р., для учасників АТО/ООС – на 189,9 млн грн.

Загалом у минулому році нашими програмами скористалися 435 сімей учасників АТО/ООС, а в період з 2017 р. – вже 880 сімей. Що стосується внутрішньо переміщених осіб, у минулому році ми забезпечили житлом 782 сім'ї, починаючи з 2017 р. – вже 1055 сімей.

У грудні 2019 р. Держмолодьжитла запустили першу пілотну програму кредитування для учасників АТО ООС та переселенців. Вона передбачає власний внесок 6 % на придбання готового житла та відсоткову ставку 3 % річних. За перші три дні її роботи надійшло більше 10 тис. заявок.

(...) Найближчими тижнями ми маємо прийняти концепцію комплексної державної житлової програми. Її почали розробляти в робочій групі при Міністерстві розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. Ми хочемо за 3–5 років забезпечити житлом не менше 150 тисяч сімей за різними фінансово-кредитними механізмами.

У 2020 р. Держмолодьжитло планує розвивати всі програми та переводити послуги в онлайн, також – розширювати співпрацю з міжнародними партнерами, зокрема Європейським банком реконструкції та розвитку. Ми вивчили досвід і знаємо, що жодна країна у світі не змогла вирішити питання біженців чи внутрішньо переміщених осіб самотужки, і немає жодної країни, яка мала б таку кількість переселенців, як Україна. Тому без співпраці з міжнародними інституціями ми не зможемо кардинально зрушити з місця це питання.

([Український кризовий медіа центр](#))

Правозахисники закликають народних депутатів підтримати законопроект № 2689 про воєнних злочинців.

Доцент кафедри кримінального права та кримінології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Костянтин Задоє:

На сьогодні у Кримінальному кодексі України не виписано склад воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Відтак у правоохоронних органів та прокурорів немає правових інструментів, щоб належним чином кваліфікувати такі злочини, скоєні у контексті російської збройної агресії на Донбасі та у Криму.

Якщо взяти, наприклад, переслідування кримських татар у Криму. Переслідування – це окремих різновид злочинів проти людяності, але у Кримінальному кодексі переслідування не виписане як злочин. Навіть якщо знайти іншу норму і переслідувати діяння, яке є злочином за міжнародним правом, як загально кримінальний злочин – це не буде враховувати контексту організованого насильства.

Постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим Антон Кориневич:

Проект закону був розроблений ще під час каденції попередньої Верховної Ради і проголосований у першому читанні. Після виборів його доопрацювали і внесли до парламенту заново.

Цим законопроектом ми введемо в правову систему України поняття злочину проти людяності та зробимо повноцінний каталог воєнних злочинів, за яким зможуть працювати прокурори і судді. Щоб надати належний інструментарій новоствореному Департаменту нагляду у кримінальних провадженнях щодо злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту Офісу Генерального прокурора та іншим правоохоронцям, нам необхідна ця компліментарність у законодавчому полі.

Експерт Українського інституту майбутнього Вікторія Мозгова:

Важлива умова – що на ці злочини не розповсюджується термін давності. Незалежно від того, коли особа вчинила цей злочин – людина має бути притягнена до відповідальності.

Голова Центру громадянських свобод Олександра Матвійчук:

Крім того, за ці категорії злочинів неможлива амністія. Це абсолютно критично для України у контексті Мінських домовленостей, де пункт про амністію виписаний у досить розпливчатих формулюваннях. Тільки відданість міжнародному праву може покласти край будь-яким спробам тиску Росії на Україну з тим, щоб Україна була змушена амністувати воєнних злочинців.

Це міжнародне правове зобов'язання України і борг, який має віддати Україна людям, які постраждали від таких злочинів. Ми сподіваємося, що народні депутати проявлять відповідальну позицію, і Україна нарешті отримає гармонізацію Кримінального кодексу із міжнародним правом, а люди, які постраждали від цих злочинів, отримають шанс на справедливість.

Лікар-ветеринар з Луганська, колишній заручник бойовиків Олександр Грищенко:

Людей кидали до цієї в'язниці (підвалі гуртожитку Східноукраїнського національного університету ім. Даля. – Ред.) і катували за найменшу підозру у лояльності до України чи допомогу Збройним силам. Часто приводом слугували телефонні повідомлення про громадянську позицію якоїсь людини. Перевіркою таких повідомлень ніхто не займався. Інколи люди просто невдало перейшли дорогу перед автівкою командира формування.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

Прийнято рішення про розділення Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України на окремі міністерства – Міністерство ветеранів та Міністерство з питань реінтеграції (тимчасово окупованих територій).

Співзасновниця Національної платформи «Діалог про мир та безпечну реінтеграцію» Юлія Тищенко:

Одним із недоліків попереднього МінТОТу була нестача координації між різними державними органами, відповідальними за окремі аспекти проблематики – попри існування міжвідомчої комісії під егідою віце-прем'єра. Цю проблему може вирішити запровадження посади профільного віце-прем'єр-міністра, який очолив би і Міністерство реінтеграції.

Політолог, співзасновник Національної платформи «Діалог про мир та безпечну реінтеграцію» Олег Саакян:

Варто вивчити досвід функціонування віце-прем'єра з питань євроатлантичної інтеграції та досвід наявності заступників у всіх міністерствах, які дотичні до цієї проблематики – щоб у рамках цієї інфраструктури з'явилися профільні заступники міністрів. Крім того, важливо забезпечити координацію на місцях між місцевими представництвами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадськими організаціями.

Менеджер з адвокації Центру прав людини ZMINA Олена Луньова:

Для нового Міністерства реінтеграції потрібно окреслити стратегічне бачення діяльності, цілі та пріоритети. Коли вже прийняте політичне рішення про розділення міністерства, важливо, щоб це не призвело до повернення у первісний стан, коли це буде Міністерство з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб, яке не має бачення майбутнього і зосереджене на категоріях, які не включають усіх постраждалих від конфлікту. Важливо, щоб нове міністерство займалося саме питанням подолання наслідків конфлікту, безпечної реінтеграції.

Співзасновник Національної платформи «Діалог про мир та безпечну реінтеграцію» Володимир Лупацій:

Необхідно на програмному рівні закрити вакуум, який був досі – повинен з'явитися відповідний документ з умовною назвою «Засади безпечної реінтеграції», який би окреслив ключові пріоритети держави в цьому питанні.

По-друге, потрібно переглянути пріоритети державної цільової програми відновлення та розбудови миру у східних регіонах України з урахуванням зміни обставин з часу її прийняття, та схвалити новий план реалізації цієї програми на найближчі роки. По-третє, – розробити регіональні програми соціальної згуртованості для Донецької і Луганської областей.

Виконавчий директор Української Гельсінської спілки з прав людини Олександр Павліченко:

Ми маємо визначити і рекомендувати оптимальну концепцію з відповідними функціональними повноваженнями і межами компетенцій міністерства/структури, яка на державному рівні має вирішувати питання, пов'язані з політикою реінтеграції та дотриманням прав населення на непідконтрольних Україні територіях. Такий функціонал мав би бути розроблений за участі неурядового сектора.

[\(Слово і Діло\)](#)

Помічник Президента України Андрій Єрмак сподівається, що на наступній зустрічі в нормандському форматі українська сторона зможе домовитися про проведення виборів на Донбасі разом із місцевими на всій території країни.

Політичний аналітик Дмитро Купира:

В ОПУ не оприлюднюють бачення того, як досягнути такої мирної ситуації, щоб вибори стали можливими.

РФ, незважаючи на розведення військ, не припиняє агресію, ворожа сторона веде обстріли, щотижня є жертви серед українських військових.

Дуже складно сказати, що зараз для вирішення ситуації є реальні перспективи. Якщо проводити вибори в таких умовах, суспільство їх просто не прийме. Та й ОПУ розуміє, що такого бути не може, напевно. Навіть якщо теоретично припустити, що на Донбасі змогли домогтися реального припинення вогню, то цього недостатньо для того, щоб провести вибори в ОРДЛО восени.

Українські партії повинні мати право на агітацію, поліція повинна контролювати територію, нести відповідальність за безпеку громадян, які там перебувають. Тобто вже ось-ось поліція повинна була б заходити на територію. Однак, очевидно, що це зараз навіть уявити складно.

Влада продовжує вести ту лінію, яку раніше озвучили, але шансів, що так буде, щодня меншає.

Питання виборів на Донбасі заморожене доти, доки РФ не вигідає, як саме вони будуть вирішувати проблему Донбасу. По суті, вони так і не визначили, як піти з Донбасу.

Є ще варіант, що це буде не «путінська Росія», влада якої визнає, що їм на Донбасі робити нічого й потрібно прибрати війська та зброю. Крім регулярної армії, РФ нікому чинити військовий опір. Можливо, якісь «гарячі голови» і залишаться, але їх не порівняти з регулярними військами.

Звичайно, у такому разі Україна зможе в лічені дні відновити контроль над кордоном, встановити порядок.

Однак, якщо говорити реально, то основна проблема в тому, що РФ не визначилася, як бачить завершення своєї агресії. Історія, яку нав'язує РФ про так званий статус Донбасу, прописаний у КУ, та мантри Кремля про федералізацію не проходять. Потрібно шукати щось нове. Отже, процес застопорився. При цьому РФ намагається знайти шляхи, щоб вийти із ситуації з максимальною вигодою для себе і шкодою для нас.

([Новое время](#))

Політичний аналітик Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» Марія Золкіна:

Нормандський саміт у грудні 2019 р. зіграв роль громовідводу. Напруга, що накопичувалася навколо теми Донбасу протягом більш як півроку і почала «розривати» українське суспільство зсередини, начебто спала. Складається враження, що ключові гравці пішли з поля на перерву – видихнути, але чи повернуться вони взагалі для другого тайму?

Найбільше полегшення з усіх результатів нормандської зустрічі можна сформулювати так: зради не відбулося. Утім, як і можна було очікувати, жодного пришвидшення у вирішенні конфлікту теж не відбулося. Перший же пункт підсумкового паризького документа не виконується. Так, безпекова ситуація, скоріше, загострилася, «режим тиші», погоджений лідерами «нормандської четвірки» не був дотриманий жодного дня (!), а за два дні після саміту Україна вже почала відлік поранених і далі – вбитих протягом проголошеного «перемир'я».

Розведення сил і засобів втрачає сенс у принципі. Якщо у 2019 р. команда Президента Зеленського за будь-яку ціну хотіла організувати зустріч з В. Путіним, то і тиск з розведенням на вимогу Росії був шаленим. Тепер же такий «ентузіазм» просто був би абсурдним. Критика повсюдного розведення міністром оборони України підтверджує зміну настроїв з українського боку. А щоденні звіти СММ ОБСЄ доводять: відведення військ жодним чином не покращує безпекову ситуацію. Так, Золоте, поблизу якого відбулося розведення сил, постійно фігурує у звітах спостерігачів як гаряча точка Луганської області. Відтак, спроби домовитися про наступний етап розведення у Мінську виглядають менш цікавими українській стороні, а Росія зацікавлена насамперед у демілітаризації ключових стратегічних ділянок: Широкине та Щастя. Україна на це не погодиться.

Обмін полоненими – єдиний успіх, який сторони можуть покласти на стіл як доказ. Утім, навіть він не відбувся за домовленими у Парижі правилами: Росія елементарно не визнала наявності в ОРДЛО всіх, кого Україна вважає незаконно утримуваними. Ну, немає там начебто всіх, кого Київ хотів повернути. Так що навіть формула «всіх встановлених на всіх встановлених» не спрацювала, а критично важливих для Москви злочинців

українська сторона видала і на кого тепер міняти тих, хто лишився в ОРДЛО – складне питання.

Мандат СММ ОБСЄ як не виконувався, так і далі не виконується. Щодня монітори фіксують обмеження їхнього пересування окупованою територією. Тим часом Україна формально попросила ОБСЄ про продовження мандату місії на наступний рік, і всі розуміють: ніяких змін в роботі ОБСЄ не відбудеться без вказівки Кремля не заважати патрулям СММ. Щоправда, абсолютно правильно, що Україна порушила у Тристоронній контактній групі виконання ще одного Мінського документа, про який Росія воліє не згадувати – Протоколу від 5 вересня 2014 р. Мета: змінити акценти в дискусії про кордон. Якщо Росія хоче послуговуватися Мінськими документами – чудово, але тоді починаймо з перших домовленостей. Зокрема, зі створення зони безпеки на українсько-російському кордоні силами СММ ОБСЄ. Звичайно, Росія на цей крок не погоджується, так само як не погодиться на створення ще однієї робочої групи у Тристоронній контактній групі (ТКГ) – щодо кордону. Утім, логіка українських переговорників у цьому абсолютно правильна.

Ну і якщо весь цей перелік погоджених у Парижі кроків існує здебільшого на папері, то чи варто очікувати на нову зустріч?

Підстав чекати на нову нормандську зустріч – критично мало. Тому сьогодні шальки терезів більше схиляються до протилежного сценарію: саміт під великим питанням. Тим паче, за чотири місяці, як запланували в грудні у Парижі. І ось чому.

Новий саміт – не в інтересах Росії. Попри поширену думку, мовляв, Кремлю розмова про вибори якраз і потрібна, все не так прямолінійно. Росії від будь-яких потуг потрібен результат. І не компроміс, а той результат, який влаштовує саме її, а не Україну. Це ми дуже чітко побачили в Парижі: позиція Росії геть не змінилася від 2015 р. Та сама непоступливість у питаннях кордону, виборів, «особливого статусу». Навіть перед останньою нормандською зустріччю Росії потрібні були гарантії, що В. Зеленський погодиться на вигідний Кремлю сценарій. Не вийшло. Але другий такий «холостий постріл» Москві не потрібний явно.

Тому перед ними декілька опцій. Одна з них: запропонувати Україні спокусливий компроміс щодо кордону. Зокрема, повернення контролю над ним не після виборів, але десь близько до дати виборів. На «легітимність» виборів це не вплине (вона буде на нулі), але команда українського Президента може зацікавитися таким сценарієм повернення контролю над територією. Начебто компроміс. Щоправда, цей варіант розвитку подій Росія якщо і пропонуватиме, то в «пакеті» разом із планом де-факто федералізації України.

Можливо, саме для цього сценарію і відбулася зміна ролі Козака і відставка Суркова. Утім, домогтися від українського керівництва погодитися з таким сценарієм буде майже нереально: у Києві чинна влада вже зрозуміла, що російський сценарій активна частина суспільства не «проковтне». Та й

сам Президент Зеленський вже окреслив у грудні ті «червоні лінії», за які тепер переходити – все одно, що підписати собі політичний вирок. До того ж не забуваймо, що між самітами у Парижі та Берліні мають бути створені конкретні безпекові передумови, аби дискусія лідерів про політичну реінтеграцію і вибори в принципі виглядала прийнятною. Зрозуміло, що таких передумов не буде. Максимум – розведення сил і засобів ще в одній-двох ділянках. Усе.

Що Росія продемонструє зі свого боку як аргумент на користь розмови про вибори? Окрім обміну полоненими в урізаному варіанті – не буде що демонструвати. І відтак інтерес Росії в пустопорожньому для неї саміті буде мінімальний. Водночас як Україна пропонує нові ініціативи з «переродження» мінської ТКГ, пролонгує закон про «особливий статус» і в принципі виглядає більш гнучкою стороною, Росія буде знову в позиції порушника. Тобто, без залізобетонної згоди України на суттєві поступки Росії, останній нова нормандська зустріч узагалі не потрібна. І саме тому зараз Росія зосередиться на тиску на Україну. Інакше – сенсу зустрічатися практично немає.

Якщо ж зустріч таки відбудеться без таких гарантій, вона, скоріше за все, буде останньою спробою української влади «домовитися». На цьому зусилля з організації діалогу з глухим візаві з великою долею ймовірності завершаться. Щоправда, є надія, що «під зустріч» Росія погодиться на ще один етап обміну: причому, скоріше, вже після неї, аби показати результативність домовленостей. Грунт, очевидно, будуть зондувати у Мюнхені, де може відбутися зустріч міністрів закордонних справ нормандської четвірки на полях безпекової конференції у лютому.

Українським переговорникам на берлінський саміт у будь-якому разі треба тепер вже точно їхати не з примарним розрахунком «домовитися», а з планом демілітаризації: «режим тиші» – роззброєння і розформування незаконних збройних формувань (формально зафіксоване у плані) – виведення російських військ (тут уже без формальностей, адже «ихтамнет») – контроль над кордоном. І жодної дискусії про вибори.

Інфографіка

(Децентралізація)

5 ПРИОРИТЕТНИХ ЗАКОНОПРОЕКТІВ ДЛЯ ПАРЛАМЕНТУ

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ГРОМАД

№ 2653

ГОЛОСУЙ
В ЦІЛОМУ!

- ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ»
- Надає право КМУ приймати рішення щодо затвердження адміністративних центрів та території громад, що забезпечить створення спроможних громад по всій території України

№ 2804

ГОЛОСУЙ
ЗА ОСНОВУ!

ПРО ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ

- Внормовує порядок, встановлює чіткі процедури того, як і які органи влади можуть вирішувати в нашій державі питання адмінтерустрою

СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ ГРОМАДЯНАМ ЯКІСНИХ ТА ДОСТУПНИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

№ 2679

ГОЛОСУЙ
ЗА ОСНОВУ!

- ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ДОСТУПУ ДО АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ, ЯКІ НАДАЮТЬСЯ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ
- Надає можливість оптимізувати мережу ЦНАП, передбачає створення Єдиного державного веб-порталу електронних послуг. Всі необхідні публічні послуги громадяни будуть отримувати у Центрі надання адміністративних послуг

РОЗШИРЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ

№ 2280

ГОЛОСУЙ
В ЦІЛОМУ!

- ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗЕМЕЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ
- Відкриває шлях до всебічного розвитку громад, оскільки врегульовує питання встановлення їх меж, створює можливість для комплексного просторового планування територій у межах всієї території громади

СТВОРЕННЯ АГЛОМЕРАЦІЙ

№ 2637

ГОЛОСУЙ
ЗА ОСНОВУ!

- ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО СТВОРЕННЯ ПРАВОВИХ ПІДСТАВ ДЛЯ УТВОРЕННЯ АГЛОМЕРАЦІЇ ЯК ОДНІЄЇ З ФОРМ СПІВРОБІТНИЦТВА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
- Збалансовує інтереси громад великих міст та прилеглих сіл, селищ, міст; надає можливості громадам об'єднувати зусилля для вирішення спільних проблем

Децентралізація

(Децентралізація)

ЯК ГРОМАДИ ВИКОРИСТАЛИ У 2019 РОЦІ ІНФРАСТРУКТУРНУ СУБВЕНЦІЮ

2,1

МЛРД ГРН

806

ГРОМАД

3095

ПРОЕКТІВ

560

ОБ'ЄКТІВ ТА
ЗАХОДІВ У СФЕРІ ОСВІТИ

481,6 МЛН ГРН

172

ОБ'ЄКТИ ВОДОПОСТАЧАННЯ
ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

129,2 МЛН ГРН

103

ОБ'ЄКТИ СФЕРИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я ТА СОЦЗАХИСТУ

59,8 МЛН ГРН

539

ОБ'ЄКТІВ ДОРОЖНЬО-
ТРАНСПОРТНОЇ ІНФР-РИ

437,1 МЛН ГРН

268

ОБ'ЄКТІВ
СФЕРИ КУЛЬТУРИ

200,9 МЛН ГРН

602

ОБ'ЄКТИ ГАЗО-, ТЕПЛО-,
ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ

156,9 МЛН ГРН

50

ОБ'ЄКТІВ
СФЕРИ СПОРТУ

42,1 МЛН ГРН

110

ПРОЕКТІВ
ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ

32 МЛН ГРН

403

СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ
ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБИ

381,7 МЛН ГРН

103

ЦНАП ТА
АДМІНІСТРАТИВНІ БУДІВЛІ

73,3 МЛН ГРН

185

ІНШИХ ОБ'ЄКТІВ
ТА ЗАХОДІВ

65,4 МЛН ГРН

Децентралізація